COLECŢIA RÂSUL LUMII

LEONARD WIBBERLEY

Răget de șoarece

roman

HUMANITAS

LEONARD WIBBERLEY (n. 1915, Dublin – m. 1983, Hermosa Beach, California) este un autor puțin cunoscut, dar prolific. Urmaș al profesorului de astronomie și scriitorului Thomas Wibberley, el a scris peste o sută de cărți și s-a exersat în mai multe registre: poezie, teatru, povestiri, biografii, nuvele, romane satirice. Unii l-au considerat autor de literatură științifico-fantastică (a cotizat și aici), alții l-au ținut minte ca pe un mare amator de iahting și de curse auto, hobby-uri pe care de asemenea le-a prins în condei. Wibberley a publicat peste cincizeci de cărți pentru copii și tineret, romanul istoric în șapte volume *Treegate* și o biografie în patru volume a lui Thomas Jefferson. Trei dintre romanele lui – *Răget de șoarece, Un șoarece pe Lună* și *Mâinile lui Cormac Joyce* – au fost ecranizate. *Răget de șoarece* a cunoscut un succes cinematografic remarcabil, în fruntea distribuției aflându-se Peter Sellers. Sub pseudonimul Leonard Holton, a scris ciclul de romane polițiste *Father Joseph Bredder*. În afara cărților publicate, Wibberley a avut o activitate bogată ca reporter și editorialist la *Sunday Dispatch* și *London Daily Mirror* (în Anglia), iar apoi la *Los Angeles Times* și *Turlock Journal* (în SUA). A debutat ca romancier în 1952, la 37 de ani, cu *King's Beard* (*Barba regelui*), după care s-a stabilit la Hermosa Beach, unde a trăit până la sfârșitul vieții.

Cărți de Leonard Wibberley

King's Beard (*Barba regelui*)
Mrs Searwood's Secret Weapon (*Arma secretă a doamnei Searwood*)
The Mouse That Roared (*Răget de șoarece*)
Beware of the Mouse (*Feriți-vă de șoarece*)
The Mouse on the Moon (*Un șoarece pe Lună*)
The Mouse on Wall Street (*Un șoarece pe Wall Street*)
Take Me to Your President (*Duceți-mă la președinte*)
The Feast of Freedom (*Sărbătoarea libertății*)
The Island of the Angels (*Insula îngerilor*)
The Hands of Cormac Joyce (*Mâinile lui Cormac Joyce*)

LEONARD WIBBERLEY

Răget de șoarece

roman

Traducere din engleză de
LUANA SCHIDU

HUMANITAS
BUCUREȘTI

Coperta: Angela Rotaru

Leonard Wibberley
The Mouse That Roared

Dedicat tuturor popoarelor mici care de-a lungul secolelor au făcut ce-au putut pentru a-și câștiga și păstra independența. Și eu provin dintr-unul din ele.

LEONARD WIBBERLEY

1

Ducatul Grand Fenwick se află într-un pliu abrupt al Alpilor de Nord și cuprinde în peisajul său râpos porțiuni din trei văi, un râu, un munte întreg, înalt de șapte sute de metri, și un castel. În partea de nord a ducatului, unde versanții din jur asigură atât solul, cât și expunerea potrivită, există o sută șaizeci de hectare de vie. Acestea produc niște struguri negri și mici, cu un buchet deosebit de plăcut, din care se obține Pinot Grand Fenwick, care încununează colecția oricărui fin cunoscător al vinurilor.

În cele șase secole de existență, producția de Pinot Grand Fenwick n-a depășit niciodată două mii de sticle pe an. În anii slabi, ea scădea chiar la cinci sute de sticle, și mai sunt câțiva oameni care își amintesc dezastruosul an 1913, când, din cauza unor zăpezi târzii și a unor ploi neașteptate, nu s-au produs mai mult de trei sute cincizeci de sticle. Anul acela a rămas mai puternic întipărit în memoria iubitorilor de vin decât următoarele douăsprezece luni, când vestea izbucnirii Primului Război Mondial a fost mai ușor de suportat deoarece viile din Grand Fenwick produseseră o recoltă record din micii struguri negri.

Ducatul nu are mai mult de opt kilometri lungime și cinci lățime. Suveran a fost, vreme de aproape șase secole, fie un duce, fie o ducesă, iar limba națională a rămas, în mod surprinzător, engleza. Dar ca să explicăm cum s-au petrecut toate acestea, este necesar să ne întoarcem la întemeierea ducatului în 1370 de către primul duce, Roger Fenwick.

Roger Fenwick, al cărui portret mediocru, dar interesant poate fi găsit în sala de consiliu a castelului care domină ducatul din înaltul muntelui de șapte sute de metri, a avut ghinionul să fie cel de-al șaptelea fiu al unui cavaler englez. Dintre frații lui, numai doi au supraviețuit vârstei de cinci ani, dar chiar și așa resursele firave ale tatălui său se sfârșiseră de mult când a sosit timpul ca Roger să fie trimis în lume. S-a hotărât, prin urmare, ca băiatul să se ducă la Universitatea Oxford, unde putea, printr-o zeloasă aplecare spre cărți, să-și asigure o slujbă fie în cadrul Bisericii, pe post de cronicar, fie în suita vreunui gentleman înstărit. Dar, înainte de-a împlini paisprezece ani, Roger a părăsit Oxfordul: nu că n-ar fi putut suporta educația, dar simțise că avea să moară de foame înainte de a-și încheia studiile.

În cele câteva crâmpeie care au supraviețuit din povestea spusă de el însuși, Roger afirmă că n-a învățat decât trei lucruri în cei doi ani petrecuți la Oxford. Primul, pe care-l considera extrem de valoros, era că „pro" putea fi transformat în „contra" dacă se folosea o cantitate suficientă de cuvinte. Cel de-al doilea era că în orice dispută învingătorul are întotdeauna dreptate, iar cel de-al treilea că, deși pana este mai puternică decât spada, spada vorbește mai tare și mai apăsat în orice împrejurare.

După ce-a părăsit Oxfordul, Roger nu s-a întors acasă la tatăl său şi nici n-a cerut ajutorul celor doi fraţi care supraviețuiseră. În schimb, fiind expert în întins coarda, a intrat ca arcaş în armata lui Eduard al III-lea, cu cinci şilingi pe zi plus prada de război, a fost avansat arcaş călare, apoi ofiţer şi în cele din urmă, după victoria de la Poitiers, cavaler.

La vremea aceea avea douăzeci şi patru de ani şi a hotărât să rămână în Franţa, în garnizoana Prinţului Negru. N-a fost atât o chestiune de patriotism, cât de practică a profesiunii militare. L-a urmat pe Prinţul Negru în Spania, în campania care l-a aşezat pentru scurtă vreme pe Pedro cel Crud pe tronul Castiliei, şi apoi, părăsind armata engleză, şi-a format o trupă proprie.

Această trupă nu era mare. Consta în el însuşi, scutierul său şi patruzeci de arcaşi. Dar ceea ce-i lipsea în cantitate era compensat de experienţa în luptă, iar Sir Roger Fenwick a reuşit să se angajeze în oastea lui Carol cel Înţelept al Franţei, în războiul cu navarezii. Sir Roger nu avea mai multă loialitate faţă de Franţa decât avusese faţă de Anglia şi nu făcea cine ştie ce eforturi să ascundă asta. Mai mult, istoria a consemnat că în ajunul bătăliei dintre o oaste franceză pe de o parte şi o armată formată din englezi şi navarezi pe de alta, el a decis să lupte alături de francezi numai în urma promisiunii comandantului acestora, Bertrand de Guesclin, că, peste plata convenită, îi va oferi şi o armură nouă.

La încheierea campaniei, Sir Roger ajunsese atât de respectat ca luptător, încât a primit de la Carol misiunea să ia cu el o trupă de soldaţi aleşi după bunul lui plac şi să captureze, în numele regelui, un castel din sudul

Franței, la poalele Alpilor, al cărui proprietar trecuse cam de prea multe ori de partea dușmanului. Dacă regele n-ar fi avut altele pe cap, ar fi putut avea o oarecare bănuială cu privire la ce avea să se întâmple văzându-i pe oamenii aleși de Sir Roger pentru expediție.

Nu erau decât englezi, o hoardă de hoți și de bătăuși zdraveni, care, dacă s-ar fi întors în țară, ar fi riscat pedeapsa cu moartea pentru infracțiuni ce se înșirau de la tăierea de pungi cu bani la tăierea de gâturi. Cu ei, lui Sir Roger nu i-a fost câtuși de puțin greu să dea năvală și să pună stăpânire pe castel. Iar când a isprăvit, nici vorbă să-i predea fortăreața lui Carol: și-a ridicat propriul stindard pe turnul principal și i-a anunțat pe locuitorii pământurilor din jur că el era noul lor duce și că ei erau, din clipa aceea, vasali ai ducatului Grand Fenwick.

Unii au obiectat, cerând să vadă înscrisurile titlului nobiliar, la care Sir Roger și-a aruncat paloșul pe masa din fața lui și a anunțat că era un înscris suficient.

„N-am văzut nici un rege așezat pe tron de Dumnezeu cel Atotputernic", a spus el; „am văzut însă mulți care au ajuns acolo călcând pe o grămadă de capete strivite. Ceea ce este de-ajuns pentru un rege e de-ajuns și pentru un duce." Și cu asta basta. Roger și-a însușit teritoriul din jur pe o întindere de zece bătăi de săgeată la nord și la sud de castel și de șase bătăi la est și la vest, și astfel a fost întemeiat ducatul Grand Fenwick.

Primii ani au fost, ce-i drept, tumultuoși. De două ori Carol a trimis expediții împotriva lui Sir Roger și de tot atâtea ori ele au eșuat din cauza incapacității francezilor de-a învăța ceva despre puterea arcurilor engleze. Și suveranii care au urmat au făcut încercări, dar fără mai mult succes. Până la urmă, cu trecerea

anilor, revendicarea lui Fenwick a devenit atât de puternică, iar cea a regelui atât de îndepărtată, încât ducatul a fost recunoscut oficial ca stat independent și suveran; totodată, drapelul său național, având pe el un vultur cu două capete, care cu un cioc spune „pro" și cu celălalt „contra", a fost acceptat de popoarele lumii.

Secolele au trecut fără vreo extindere sau vreo micșorare a teritoriului. Printr-un noroc remarcabil, Sir Roger alesese să-și stabilească ducatul într-un loc care nu se afla pe un important drum comercial, nu avea mine de metale prețioase sau de orice fel, nu avea porturi sau mari trasee navale și, de fapt, nu deținea nimic care să-l recomande unui cuceritor. Porțiunile din cele trei văi aflate între granițele lui erau rezonabil, dar nu exagerat de fertile. Ele produceau destulă hrană pentru locuitorii lor și nimic altceva, în afară de vin pentru export. Dealurile pe care solul era mai sărac aveau totuși destulă iarbă pentru turmele de oi care furnizau carne și lână, iar ducatul a fost, până la începutul secolului douăzeci, necăutat, neștiut, autonom și liber.

Ar fi putut foarte bine să rămână în această stare fericită dacă n-ar fi fost creșterea naturală a populației și scăderea la fel de naturală a fertilității solului. La începutul secolului douăzeci, populația era de patru mii de oameni. La izbucnirea Primului Război Mondial, era de patru mii cinci sute. În cel de-al Doilea Război Mondial, datorită într-o măsură deloc neglijabilă reducerii mortalității infantile, ajunsese la șase mii. A apărut nevoia de-a se importa hrană și îmbrăcăminte, și, pentru prima dată în șase sute de ani, Grand Fenwick, care se străduise din toate puterile să-și păstreze independența față de lumea din afară, a fost nevoit să caute

o metodă de a-și spori exporturile, ca să câștige banii suplimentari pentru necesități crescânde.

O propunere de sporire a veniturilor obținute din vânzarea prețuitului Pinot Grand Fenwick prin botezarea vinului a divizat net ducatul în două tabere crâncen opuse. Diluaționiștii, una dintre aceste tabere, insistau că adăugarea a măcar zece la sută apă în butoaiele pentru fermentat ar duce la restabilirea autonomiei ducatului. Schimbarea în calitatea produsului, insistau ei, n-ar fi fost remarcată, având în vedere că optzeci la sută din recoltă era cumpărată de americani, care beau după etichetă, și nu după conținut.

„Vin în apă" a devenit sloganul lor în anul electoral 1956, sprijinit de declarații zeloase ale unor medici și experți în vinuri, care afirmau că singura băutură mai sănătoasă decât vinul pur era vinul amestecat cu apă, care, atrăgeau ei atenția, putea fi băut fără pericol și de copiii mici.

Antidiluaționiștii, tabăra opusă, condamnau întreaga propunere, considerând-o un sacrilegiu. Să botezi banii, ceea ce devenise un obicei în toate marile țări ale lumii, prin emiterea de bani tipăriți, susțineau ei, însemna să-l păcălești pe om în privința averii lui. Dar să botezi vinul însemna să-l păcălești în privința scopului în care acumulase această avere. Însemna să descurajezi lupta tuturor oamenilor pentru un nivel de viață mai bun, reducând acest nivel până în punctul în care nu mai merita să lupți pentru el.

— Cine ar pune apă în Pinot Grand Fenwick, a tunat contele de Mountjoy, liderul cărunt al Antidiluaționiștilor, ar ieftini orice operă de artă din lume, astfel încât n-ar mai exista o capodoperă, ci doar o sută de milioane

de imitații a ceea ce a fost cândva o operă unică. Ar pune-o pe Mona Lisa pe un timbru poștal și ar folosi versul sublim al bardului nostru, Roger Bentshield, ca să vândă țigări. Vinul este sângele strugurilor noștri. Nu poate și nu trebuie să fie diluat. Această propunere monstruoasă, a continuat el, este rezultatul influenței ideologiilor străine. Ea se revendică din ipocrizia comuniștilor înghesuiți în peșterile lor de la Kremlin, pe de o parte, și din tertipurile capitaliștilor din scânteietorii zgârie-nori americani, pe de alta. Libertatea, onoarea, viitorul și valoarea intrinsecă a ducatului Grand Fenwick depind de un NU răsunător în fața acestui complot monstruos la alegerile din martie viitor.

Alegerile au fost într-adevăr răsunătoare în martie, când trebuiau să fie aleși cei zece delegați în Consiliul Libertății, parlamentul din Grand Fenwick. Când s-au numărat voturile, Diluaționiștii și Antidiluaționiștii au ieșit la egalitate, cu câte cinci delegați fiecare. În vremuri mai prospere, parlamentul și-ar fi înaintat demisia și s-ar fi repetat alegerile, căci credința ducatului era că nici o națiune nu putea fi guvernată dacă nu exista o majoritate care să-și impună voința în fața minorității. Un echilibru perfect între pro și contra nu putea produce altceva decât blocaj.

Cu toate acestea, pentru că semănatul de primăvară era în toi și toată lumea era ocupată să are și să semene sau să se ocupe de nașterea mieilor, ducatul nu-și putea permite un nou scrutin electoral. Astfel că problema a fost înfățișată suveranei, ducesa Gloriana a XII-a, o fată drăguță de douăzeci și doi de ani, descendentă directă din viteazul Sir Roger, cel care întemeiase statul.

Ședința la care criza a fost supusă atenției ducesei a fost istorică; deși a fost ignorată de lumea exterioară,

ea a asigurat un articol de două coloane pe prima pagină a ziarului *Fenwick Freeman*, singurul publicat în această țărișoară. Delegații, înveșmântați în costumele lor medievale, au intrat în sala de consiliu a castelului în care se aduna parlamentul, escortați de comandantul gărzii, care purta sceptrul.

Comandantul gărzii a așezat sceptrul pe vechea Masă a Statului aflată în spatele ducesei, ea însăși înveșmântată în rochia medievală cu guler înalt și având pe cap o diademă ducală care-i stătea tare bine. Apoi delegații s-au înclinat solemn în fața ei și s-au așezat respectuoși, pentru a-i asculta cuvântul de deschidere.

Erau cu toții bărbați între două vârste, destul de bătrâni să-i fie tați. Fiecare și-o amintea de când era mică și fie o plimbase cu căruța lui (căci toți, cu excepția contelui de Mountjoy, erau fermieri), fie se înduplecase să-i dea pere sau struguri, fie avusese copii care merseseră la școală cu ea și mai târziu participaseră la concursurile anuale de tras cu arcul. Apoi, cu doar un an în urmă, tatăl ei, ducele, murise, lăsând-o pe ea la cârma ducatului și brusc, cum cerea crucea pe care-o aveai de purtat ca nobil, fusese nevoită să se transforme din vecină în conducător, dintr-o puștoiacă într-o ducesă, dintr-un om obișnuit în simbolul și forța națiunii.

Aceasta era prima sesiune parlamentară pe care Gloriana fusese chemată s-o deschidă și, în ciuda atitudinii stăpânite, era destul de emoționată. Petrecuse o bună parte din noaptea precedentă pregătindu-și discursul pe care avea să-l rostească de pe tron, grijulie să ocolească problemele politice care în ultima vreme răscoliseră țara și să atingă numai subiecte necontroversate.

Din păcate, singurul subiect necontroversat pe care l-a găsit a fost vremea, și nici ăsta, a descoperit ea, nu era un teren complet neutru. Căci tipul de vreme care-i mulțumea pe viticultorii din nord nu le convenea cultivatorilor de grâu și de ovăz din sud. Prin urmare, Gloriana s-a limitat la a-și exprima speranța că ducatul avea să fie binecuvântat cu o vreme acceptabilă pentru toată lumea, spunând în continuare că, dacă își va păstra hărnicia și autonomia care fuseseră caracteristice poporului său în trecut, Grand Fenwick va depăși perioada grea pe care-o avea în față și va atinge o stare continuă de pace și prosperitate.

Discursul a fost întâmpinat cu aplauze puternice, căci toți delegații vedeau în ducesă deopotrivă fiica și conducătorul pentru care și-ar fi dat viața în orice moment. S-au auzit strigăte de „Trăiască ducesa Gloriana a XII-a", iar apoi a sosit momentul ca liderul majorității să răspundă suveranei.

Cum esența impasului consta în faptul că *nu exista* un lider al majorității, la o întrunire secretă bipartită se căzuse de acord ca liderii celor două partide să țină fiecare câte un discurs, prezentându-și viziunea asupra chestiunii care necesita decizia ducesei.

Primul discurs a fost ținut de contele de Mountjoy, care arăta splendid îmbrăcat cu pantaloni bufanți multicolori, pieptar și o pelerină cu mâneci largi. Acum, că se încheiaseră alegerile, contele era dispus să fie mai puțin fanatic în chestiunea antidiluționismului și a prezentat problema tranșant, spunând că, deși botezarea vinului Grand Pinot ar putea produce în primă instanță un oarecare câștig, în cele din urmă ar duce la discreditarea licorii și la pierderea totală a veniturilor din exportul ei.

Apoi și-a prezentat punctul de vedere domnul David Benter, un bărbat îndesat și tenace, încet la vorbă și în gândire, care-i conducea pe Diluaționiști.

Nu era vorba să se adauge apă mai mult de zece la sută din volumul vinului, a afirmat el. Aceasta în nici un caz nu i-ar distruge buchetul, dar, pe de altă parte, ar crește substanțial producția și venitul suplimentar, cu o bugetare corectă, și ar permite ducatului să importe bunurile și alimentele necesare. Ce planuri aveau de oferit Antidiluaționiștii pentru a obține aceleași rezultate?

Mountjoy n-a răspuns direct la această întrebare, preferând să revină la atacul său asupra programului conceput de Diluaționiști. Chiar dacă s-ar putea susține – deși cu siguranță că nici un gentleman n-ar privi cu ochi buni o asemenea convingere – că adăugarea de zece la sută apă la faimosul Pinot nu i-ar strica buchetul și reputația, ce garanție exista că se va respecta acest procent de zece la sută apă, cum susțineau acum Diluaționiștii?

O creștere de zece la sută a veniturilor din exportul de vin putea fi suficientă pentru necesitățile actuale. Dar nu aveau nici o certitudine că aceste necesități nu vor crește. Prețurile alimentelor și ale lânii urcau pe piața mondială. La anul avea să fie nevoie de un venit mai mare; peste doi ani, probabil și mai mare. Credeau Diluaționiștii că puteau continua pur și simplu să adauge din ce în ce mai multă apă, până când faimosul Pinot nu avea să fie cu nimic mai bun decât vinurile ieftine produse de Franța, consumate de francezi și fără îndoială responsabile pentru pierderea mândriei naționale și a spiritului războinic ale bărbaților acelei cândva mândre țări?

Programul Diluaționiștilor era extrem de periculos pentru întregul Grand Fenwick și, departe de a-i asigura supraviețuirea, pe termen lung avea să-i provoace prăbușirea.

După niște discuții în cea mai mare parte înfierbântate, dar fără a se îndrepta câtuși de puțin spre soluția problemei vitale, cele două partide au apelat la suverană pentru o decizie finală, iar ducesa s-a văzut confruntată cu prima criză a domniei sale.

— Bobo, îi zise ea lui Mountjoy, uitând caracterul oficial al ocaziei și folosindu-i diminutivul, ce fac alte țări când rămân fără bani? Nu mă refer la țările mari, ci la cele mici, ca a noastră.

— Emit o nouă serie limitată de timbre, care sunt cumpărate la prețuri mari de către colecționarii din întreaga lume.

— Am emis deja atâtea serii de timbre, zise Benter, că nu valorează nici cât prețul tipărit pe ele. A ajuns să ne coste mai mult să emitem timbrele decât putem spera să obținem pe ele.

— Am citit zilele trecute, zise ducesa, că americanii dau milioane de dolari anumitor țări și nici nu le cer banii înapoi. N-am putea aranja și noi să obținem un împrumut de la Statele Unite?

— Americanii nu dau bani decât țărilor despre care există temerea c-ar putea deveni comuniste, Înălțimea Voastră, răspunse Benter. Nimeni n-ar deveni vreodată comunist în Grand Fenwick. Toți ne muncim pământurile. Știm cât de greu este să obținem un profit cât de mic. Nimeni nu se poate considera oprimat. Dacă un om de la noi nu are impresia că alții primesc mai mult decât el, n-are nici un motiv să devină comunist.

— N-am putea organiza aici un partid comunist, doar în scopul de-a obține un împrumut? întrebă Gloriana. Nu vreau să spun că ne-am dori un partid comunist adevărat – doar pe cineva care să se ridice și să le spună oamenilor să se unească împotriva opresiunii, să-și arunce lanțurile și așa mai departe. Apoi am putea aranja ca situația să fie relatată în ziarele americane. Un senator american ar putea fi invitat aici și ar vedea niște mitinguri. Ele ar trebui ținute duminica, pentru că în timpul săptămânii toată lumea e ocupată. Dar am putea obține o dispensă de la episcop ca să ținem un miting politic duminică. Atunci senatorul american ar putea raporta la Washington și l-am putea convinge să recomande un împrumut pentru a salva ducatul de comunism.

Spre surprinderea ei, cel care obiectă cel mai vehement la această propunere care-i uluise pe toți ceilalți delegați fu tocmai David Benter, liderul Diluaționiștilor și purtătorul de cuvânt oficial al clasei muncitoare. El provenea dintr-un neam de țărani viguroși, iar unul dintre strămoșii săi îl însoțise pe Sir Roger Fenwick atunci când castelul în care se aflau acum fusese asediat și se întemeiase ducatul.

— Doamnă, spuse el, clătinând solemn din capul lui mare, nu se poate așa. Chiar dacă am obține împrumutul, n-am putea da înapoi banii și ne-am pierde oarecum independența, din moment ce am fi datori față de o altă țară. Strămoșii domniei voastre și ai mei, Înălțimea Voastră, au luptat pentru o țară independentă. Ea nu e mare. Dar e la fel de liberă ca oricare alta în lume și a fost liberă mai multă vreme decât majoritatea. N-ar fi drept să pierdem această libertate acum. Strămoșii noștri ne-au lăsat-o împreună cu

pământul pe care ne-am născut și, ca oameni liberi, se cuvine să lăsăm aceeași independență copiilor noștri, chiar dacă o să trebuiască să trăim cu toții în zdrențe pentru asta.

— Dar americanii nu iau niciodată pământurile țărilor cărora le împrumută bani și nici nu insistă să primească banii înapoi, zise Mountjoy. Ei sunt altfel decât orice alt popor din lume în privința asta. Dintr-un motiv pe care nu-l înțeleg, se mulțumesc cu țara lor și nu vor nici o alta. Așa că n-am fi în nici un pericol dacă am împrumuta de la ei o sumă mare de bani pentru a salva Grand Fenwick de comunism. Eu propun să acceptăm propunerea Tronului și să organizăm un partid comunist cu scopul de-a obține bani de la Statele Unite ale Americii.

Dezbaterile durară încă o oră înainte ca Mountjoy să poată supune chestiunea la vot. Cu șase voturi pentru și patru împotrivă, moțiunea trecu.

— Acum, spuse ducesa, mulțumită de succesul primei ei experiențe în poziția de conducător al poporului, pe cine punem lider al comuniștilor?

— Trebuie să fie cineva din Grand Fenwick, zise Benter solemn. Nu poți să ai încredere în comuniștii străini. Ăia n-au patriotism nici față de locul din care provin.

— I-am putea ruga pe Tully Bascomb, sugeră Mountjoy. El e mereu împotriva a ceva și ar putea fi convins să fie pentru comunism și împotriva ducatului Grand Fenwick, dacă-i arătăm că de fapt este pentru Grand Fenwick și împotriva comunismului. Propun cu umilință ca șeful Partidului Diluaționist și cu mine să formăm o delegație bipartită compusă din două persoane pentru a-l lămuri că nu poate arăta mai mult

patriotism decât devenind comunist și propovăduind răsturnarea țării.

Ducesa Gloriana a XII-a își duse gânditoare degețelul drăgălaș la obrazul la fel de drăgălaș.

— Nu, spuse ea. Într-o misiune atât de delicată precum aceasta, cred că trebuie să merg eu însămi. Tu și domnul Benter ați putea să aveți prea mult succes și să faceți un comunist adevărat din domnul Bascomb.

2

Tully Bascomb locuia într-o cabană mică și izolată de la marginea Pădurii Fenwick. Ea se afla la vreo trei kilometri de Fenwick City, o aglomerare în jurul castelului în care locuiau majoritatea supușilor ducesei.

Pădurea era o rezervație națională. „Pădure" e poate mult spus, căci nu avea mai mult de două sute de hectare, astfel că oricine nu era din Grand Fenwick ar fi numit-o mai degrabă un crânguleț sau o dumbravă.

Dar Grand Fenwick era la fel de mândru de păduricea sa de două sute de hectare ca și cum ar fi fost la fel de întinsă și de variată ca pădurile californiene de sequoia. Păduricea avea, într-adevăr, toate trăsăturile unui parc natural mult mai impunător. Ea se mândrea cu cincizeci de varietăți de copaci, o cascadă înaltă de șapte metri, un stejar bântuit de care se spânzurase un vânător nebun și un kilometru și jumătate de poteci care erau de fapt una singură, care șerpuia în spirale la un metru-doi de ea însăși, fiecare porțiune fiind ascunsă cu grijă de celelalte de copaci și tufișuri.

Tully Bascomb era pădurarul-șef al ducatului Grand Fenwick. Titlul sugerează un personal de pădurari în subordine, iar Tully avea într-adevăr un personal format

dintr-o singură persoană: tatăl lui, Pierce Bascomb. Cei doi locuiau împreună la marginea pădurii de douăzeci și opt de ani, de când se știa Tully; tatăl demisionase din funcția de pădurar-șef în favoarea fiului, atât ca să-i procure o slujbă, cât și ca să asigure conservarea pădurii după moartea sa.

Bascomb senior, înalt, slab, cu ochelari și cu niște sprâncene atât de stufoase, că suplineau mai mult decât era necesar lipsa oricărui fir de păr pe scăfârlie, se număra printre cei mai distinși cetățeni din Grand Fenwick. Era singurul scriitor în viață al întregului ducat, care se lăuda cu doar doi scriitori în toată istoria sa. Cartea lui, *Păsări migratoare din Grand Fenwick*, era apreciată drept o lucrare de înaltă ținută științifică și fusese publicată prin subscripție publică, iar *Păsări de pradă din Grand Fenwick* și *Cântece de pasăre fenwickiene* erau considerate scrieri care puteau concura cu orice carte publicată în Europa. Cândva un ornitolog american ridicase obiecția tendențioasă că o țară care nu avea mai mult de opt kilometri lungime și cinci lățime nu putea pretinde că ar avea păsări specifice. Toate, avusese el îndrăzneala să afirme, erau, probabil, păsări provenite din alte țări, care se opreau doar pentru scurtă vreme în Grand Fenwick, în drumul lor spre alte locuri. Pierce Bascomb replicase, într-o lucrare trimisă Societății Audubon și publicată de aceasta, că singura ființă care putea determina cu certitudine naționalitatea unei păsări era pasărea însăși. În aceeași notă s-ar putea susține că nu existau păsări britanice sau americane, deși fuseseră scrise, publicate și acceptate nenumărate cărți care atribuiau naționalitatea acestor două țări păsărilor care trăiau în ele.

Așa stând lucrurile, Grand Fenwick putea pretinde că avea păsări native cu tot atâta temei ca orice altă țară, oricât de mare ar fi fost aceea. Disputa fusese astfel abandonată, iar cărțile lui Pierce Bascomb despre viața păsărilor, acceptate.

Acestea nu erau însă singurele realizări ale marelui om de litere al ducatului. El publicase și trei cărți despre flora ducatului și, deși tirajul total al tuturor lucrărilor sale era de nici cinci mii de exemplare, Pierce era, după ducesa Gloriana a XII-a, cel mai respectat și mai iubit cetățean din Grand Fenwick.

Fiul lui, Tully, deși de multe ori citat și considerat filozoful și spiritul superior al națiunii, nu era însă la fel de respectat ca tatăl său. Acest lucru se datora în parte faptului că Tully nu avea considerație pentru opinia nimănui, nici măcar pentru a lui însuși. Nu era nevoie decât să audă o afirmație ca s-o contrazică sau, dacă nu s-o contrazică, măcar să ceară să fie examinată temeinic pentru a se vedea dacă era adevărată sau falsă. De asemenea, era o fire rătăcitoare. Nu fusese numai în Franța și Elveția, ci și în Italia și Anglia, iar o dată și în Statele Unite ale Americii. Făcuse toate aceste călătorii, care depășeau mijloacele financiare ale celor mai bogați dintre cetățeni, fără un ban în buzunar.

Îi încredința pădurea națională tatălui său și, fără altă avere pe lume decât o limbă ascuțită și un costum de haine, pleca în vreun colț îndepărtat pentru o lună, șase luni sau chiar un an-doi.

Oricine pleca din Grand Fenwick ca să trăiască în străinătate, fie și pentru scurtă vreme, era suspectat de lipsă de loialitate față de patrie, chiar dacă își atrăgea un oarece renume de călător, iar la un moment dat se încercase expulzarea definitivă a lui Tully, pe motiv că

era nedemn să fie cetățean al țării. Numai poziția tatălui său împiedicase acest lucru, dar Tully încă era considerat pe jumătate cetățean al Fenwick-ului, pe jumătate străin.

La toate acestea se gândea ducesa Gloriana a XII-a mergând pe bicicleta ei ducală de la castel la cabana lui Tully de la marginea pădurii. Ea însăși nu se putea hotărî dacă-i plăcea sau nu de Tully. Într-o oarecare măsură, trebui să recunoască, acesta fusese motivul pentru care hotărâse să-l abordeze în legătură cu propunerea privind comunismul, în loc să le încredințeze chestiunea lui Benter și contelui de Mountjoy. Avea să fie o bună ocazie de-a afla exact ce sentimente nutrea față de el.

Fizic, nu era idealul ei de bărbat, își zise ea. Avea sprâncenele stufoase ale tatălui său și un nas cam proeminent. Era înalt și ușor gârbovit, iar picioarele îi păreau total independente unul de altul, ca și cum scheletul i-ar fi fost construit din piese disparate, care nu se potriveau nicicum unele cu altele. De asemenea, avea un fel extrem de nepoliticos de-a te privi drept în ochi, scormonind parcă după un motiv ascuns până și în cea mai inocentă conversație. Și, gândindu-se la asta, ducesa hotărî că avea să treacă direct la subiect în întrevederea cu Tully.

Îl găsi în bucătăria cabanei, cu un șorț de piele la brâu, pingelind o pereche de ghete grosolane pe un calapod. Se ridică la intrarea ei, făcându-i semn cu ciocanul spre un scaun, apoi scoase un pumn de cuie din gură.

— Vă așteptam, Înălțimea Voastră, zise el după ce ea se așeză. Ce pot face pentru domnia voastră?

— Cum adică, mă așteptai? întrebă Gloriana înroșindu-se un pic de ciudă. Ți-a spus cineva c-o să vin?

— Nu. Dar la ultimele alegeri a ieșit egalitate între Diluaționiști și Antidiluaționiști. E imposibil ca o democrație să funcționeze fără ca o tabără să-și impună voința asupra celeilalte. Așa că, deși aveți reprezentare populară în forma ei cea mai înaltă, nu aveți un guvern. În astfel de cazuri, se obișnuiește să apară cineva care să formeze un al treilea partid, atrăgând voturi din ambele părți. Asta se întâmplă în Franța de atâta vreme, că nimeni nu mai poate spune pe cine reprezintă un partid sau altul. Următorul pas este de obicei dictatura. Bănuiesc că vreți să formez un al treilea partid.

Gloriana fu atât de uluită și chiar ofensată că i se anticipaseră astfel intențiile, încât o clipă nu putu rosti nici un cuvânt. Se simțea păcălită. Voise să-l surprindă pe Tully cu planul ei de-a forma al treilea partid, iar Tully îi răpise întreaga strălucire, spunându-i chiar el despre asta. Se hotărî pe loc că nu-i plăcea de el.

— Ei bine, zise ea în cele din urmă, chiar așa este. Vreau să formezi un al treilea partid. Dar nu vreau să fie un partid de succes. Adică nu vreau să fie *cu adevărat* de succes, ci doar să pară. Vezi tu, suntem în criză de bani.

— Cine nu e? făcu Tully. După cum vedeți, îmi reparam singur pantofii când ați venit, deși acum, că știu cum se face, mi se pare atât de interesant, că nu înțeleg cum pot unii să plătească altcuiva ca să le facă treaba asta. Dacă Înălțimea Voastră are nevoie de serviciile unui pingelitor, o să fiu fericit să mă pun la dispoziția domniei voastre, eventual ca pingelitor extraordinar al ducatului Grand Fenwick.

— Nu-i nimic de glumit aici, spuse aspru Gloriana. E ceva serios. Grand Fenwick are nevoie de bani. Sunt deja prea mulți oameni ca să mai poată fi întreținuți numai din produsele noastre. Așa că trebuie să importăm alimente și îmbrăcăminte. Iar pentru asta ne trebuie bani. Domnul Benter crede că putem face destui turnând apă în Pinot, ca să ne creștem exporturile de vin. Contele de Mountjoy susține însă că am strica piața vinului și că lucrul ăsta ar fi dezastruos pe termen lung. De aceea vrem să formezi un al treilea partid. Vrem să formezi un partid comunist. Organizează un miting duminica viitoare – putem să obținem permisiunea episcopului Alvin – și spune-le oamenilor că guvernul trebuie răsturnat și așa mai departe. Apoi noi o să le comunicăm americanilor că guvernul este amenințat de infiltrarea comuniștilor, iar ei o să ne împrumute toți banii de care avem nevoie.

În timpul acestei explicații, Tully își aprinse pipa, căci, cu excepția întâlnirilor oficiale la castel, în Grand Fenwick se renunțase la eticheta cerută de prezența ducesei. Nu din lipsă de respect, ci pentru că, dacă se insista asupra etichetei, s-ar fi pierdut o jumătate de zi de lucru în cazul în care Gloriana s-ar fi hotărât să facă un tur al țării. Și nu i se putea cere să stea încuiată toată ziua în castel, în interesul menținerii producției.

Lui Tully i se stinse chibritul în mână, atât de interesat era de ce spunea Gloriana.

— Partid comunist! exclamă el. Dar comunismul n-ar prinde aici. E o filozofie complet nepotrivită pentru zonele agricole. Îi poți băga cu forța pe cerșetori în fabrici, ca să facă mai multe produse, dar un fermier nu poate forța pământul să producă. Nu-l poate cita pe Marx vremii, ca să plouă când trebuie. În întreaga

Rusie soarele nu s-a arătat nici măcar o singură zi ca să asculte teoriile economice ale răposatului Stalin. Comunismul n-ar avea nici o șansă în Grand Fenwick.

— Mă bucur foarte mult să aud asta, răspunse Gloriana oarecum de sus, pentru că, așa cum am spus, nici nu vreau să aibă succes. Vreau doar *să pară* că are succes, pentru ca americanii să ne împrumute banii de care avem nevoie.

— În afară de asta, continuă Tully, ca și cum nu i-ar fi auzit ultima remarcă, nu-mi place comunismul. Nu-mi place să cred că oricine e egalul meu. Nimeni nu e. Sunt superior unui mare număr de oameni și inferior altora, iar din motivul ăsta nu sunt sigur că susțin nici măcar democrația. E un nonsens ca votul cuiva care abia după eforturi imense învață să citească să fie egal cu al cuiva care poate citi în douăzeci și patru de limbi, deși cititul nu e un criteriu. Îl pomenesc doar ca exemplu.

Între timp, ducesa pierduse din vedere esența subiectului.

— Ia zi, ce formă de guvernământ susții? întrebă ea.

— Nu sunt sigur, zise Tully. Am cochetat cândva cu anarhia, dar după ce am citit despre subiect, am descoperit că sunt tot atâtea feluri de anarhie ca și de democrație. Există anarhiști simpli, anarhiști sindicaliști, anarhiști deviaționiști și, probabil, și anarhiști deviaționist-sindicaliști. Există tot atâta anarhie în anarhie câtă există în orice altă filozofie politică. Dar mai caut.

— Ei bine, cât cauți, n-ai vrea să încerci să fii o vreme comunist? Chiar dacă nu-ți place, gândește-te că o faci pentru patria ta. Este un act de patriotism să ajuți la supraviețuirea noastră. Avem tot atâta drept la supraviețuire ca națiunile mari. Am fost un popor liber aproape șase sute de ani și sute de mii de oameni s-au născut,

au crescut și au murit fericiți în Grand Fenwick. Numai pentru că suntem o țară mică nu înseamnă că trebuie să renunțăm la libertate și la mândrie, la toate tradițiile și moștenirile noastre, și să ne unim cu o altă țară ca să supraviețuim. Nu-i vina noastră că nu avem bani. Am trăit curajos și onorabil timp de șase secole, dar acum vremurile sunt împotriva noastră.

Când termină, Georgiana mai avea puțin și plângea.

Tully o privi cu bunătate, ba chiar aproape cu devoțiune, sentiment rezervat doar tatălui său.

— Chiar iubiți Grand Fenwick, nu-i așa? întrebă el încet.

— Da, răspunse ducesa, toată lumea de aici îl iubește. E pământul nostru, aerul nostru. Și tu-l iubești, nu?

Tully se duse la fereastră.

— Uneori, zise el încet, în locuri ca Seattle, Londra sau Pădurea Neagră din Germania, când mă credeam fericit, mă gândeam deodată la valea și la munții ăștia, cu ceața lor albastră din amurg, și inima îmi flâmânzea atât de tare, că trebuia să mă întorc. De fapt, e o nebunie, pentru că toți munții au cețuri și vocile serii sunt la fel în toate văile.

— Ai iubi munții dacă ar face parte din Franța sau Elveția?

— Cred c-aș prefera să mor.

— Atunci știu că iubești Grand Fenwick. Nu-s numai munții. E țara întreagă, iar țara e în pericol acum. Cândva am reușit să supraviețuim datorită arcurilor și spiritului nostru de independență. Acum nimic din toate astea nu ne e de folos. Nu avem bani. Vrei să-mi îndeplinești rugămintea și să faci pe comunistul?

Tully se întoarse cu fața la ea și clătină încet din cap.

— Nu, spuse el. Chiar dacă aș fi de acord s-o fac, chiar dacă șmecheria ar ține și am obține banii, țara n-ar fi salvată. Am vinde de fapt cea mai bună parte a ei, căci ne-am vinde onoarea. Noi, ca națiune, am escroca în mod deliberat o altă națiune, una generoasă, storcând bani de la ea numai pentru că are din belșug.

Se opri un moment, îndesându-și tutunul în pipă cu un deget lung.

— Ați spus că națiunile mici au același drept la supraviețuire ca și cele mari, continuă el. Este adevărat. Dar țările mari și bogate nu trebuie victimizate numai pentru că sunt mari și bogate. Pentru că Statele Unite au bani, ba le și prisosesc, nu e mai puțin greșit să le luăm o parte din acești bani prin înșelătorie. A jefui un milionar e la fel de dezonorant ca a jefui o văduvă. Nu putem ține capul sus ca națiune dacă supraviețuim prin fraudă; nu mai putem vorbi de mândrie națională dacă recurgem la hoție internațională. Dacă prin astfel de metode am obține de la Statele Unite destui bani ca să facem din fiecare bărbat, femeie și copil din Grand Fenwick un milionar, ei ar fi niște milionari pătați, vinovați toți de-a fi vândut onoarea țării lor pentru supraviețuirea individuală.

— Nu m-am gândit în felul ăsta, zise rar ducesa. Tot ce voiam era să fac rost de bani, ca să putem trăi la fel ca-n trecut. Poate că ai dreptate. Dar trebuie să facem ceva. Nu există vreun mod onorabil în care să ne atingem scopul?

— Emigrarea, răspunse Tully. I-am putea încuraja pe oameni să plece și să-și găsească de lucru în alte țări.

Gloriana clătină din cap.

— Toți cei din Grand Fenwick au dreptul să stea aici dacă vor, zise ea. E țara lor. N-ar trebui să fie obligați

s-o părăsească pentru a-și câștiga existența. În plus, emigrarea funcționa cândva, dar acum nu mai ține. Am citit undeva că italienii au încercat să rezolve problema populației emigrând în Statele Unite. Dar acum sunt mai mulți oameni în Italia decât erau înainte de începerea marilor migrații și sunt la fel de săraci. Iar Statele Unite s-au aglomerat atât de mult, că au introdus limite. Limita pe care o s-o fixeze pentru Grand Fenwick o să fie, probabil, de câțiva oameni la fiecare cinci ani. Nu ne-ar folosi prea tare. Trebuie să ne gândim la altceva.

Rămaseră tăcuți o vreme. Gloriana îl privi pe Tully și, tulburată cum era de problemele economice ale țării, se trezi gândindu-se că era ceva în omul acesta care-l deosebea de semenii săi, situându-l deasupra lor. Era făcut dintr-un aluat obișnuit, dar turnat într-un alt fel de formă. Stătea cu fața pe jumătate întoarsă, cu capul ridicat și, tresărind, ducesa avu pentru o clipă impresia unei asemănări remarcabile între Tully Bascombe și portretul strămoșului ei, Sir Roger Fenwick, de la palatul ducal. Tully se întoarse spre ea și asemănarea dispăru.

— Există un singur mod de-a obține bani de la altă țară, recunoscut prin tradiție ca onorabil, spuse Tully solemn.

— Care? întrebă ducesa, cu senzația stranie că în momentul acela vorbea nu cu un contemporan, ci cu Sir Roger Fenwick însuși.

Tully se duse la șemineu și alese din cele câteva nuiele aflate acolo una elastică, de tisă, pentru arcuri, lungă de vreo doi metri.

— Războiul, spuse el.

— Războiul! îl imită ca un ecou Gloriana, uluită.

— Războiul, repetă Tully. Am putea declara război Statelor Unite.

3

Ducesa Gloriana alese o rodie dintr-o fructieră din fața ei și, în ciuda solemnității ocaziei – ședința Consiliului de Coroană –, nu-și putu ascunde un surâs anticipativ. Rodiile erau fructele ei preferate. Erau cam greu de găsit în Grand Fenwick și cât trăise tatăl ei, ducele, ea primise rodii numai de Crăciun și de ziua ei. Acum însă, de când era ducesă, putea să mănânce de câte ori voia.

— Bobo, zise ea, luând un cuțit de fructe din argint și întorcându-se spre contele de Mountjoy, de când n-am mai avut un război?

— De ceva mai mult de cinci sute de ani, răspunse contele.

I se părea o întrebare fără rost, pusă de o tânără curioasă și oarecum răzgâiată, care se întâmpla să fie și suverana lui. De ce anume fusese convocat Consiliul de Coroană, nu prea știa. Dar era mândru de cunoștințele lui de istorie a țării și profită de ocazie să și le expună.

— Ultimul, continuă el, a fost un război cu Franța, iar bătălia s-a dat în Trecătoarea Pinot. Patru sute treizeci de oameni au luptat sub vulturul cu două capete

al Fenwick-ului – patru sute de arcaşi şi treizeci de ofiţeri. Un strămoş al domniei voastre, doamnă, şi unul de-ai mei s-au aflat printre cei de pe câmpul de luptă. Francezii au fost o mie două sute. Au atacat de trei ori prin trecătoare, în trupe de câte patru sute de soldaţi la fiecare atac, şi au fost întâmpinaţi de săgeţile din Grand Fenwick, trase cu o asemenea disciplină şi cu un asemenea curaj, încât la sfârşit şapte sute de francezi au murit, pe când noi n-am pierdut decât cinci oameni.

— Şi de-atunci nici un război? întrebă ducesa, ocupată cu sâmbureii roşii ai rodiei.

— Nici unul, zise contele.

Capul lui cărunt, argintiu în lumina soarelui, semăna puţin cu vulturul de pe stema ţării.

— N-a mai fost necesar nici unul. Bătălia din Trecătoarea Pinot a afirmat pentru totdeauna suveranitatea şi dreptul la respect şi libertate ale ducatului Grand Fenwick.

— Probabil că ne-am ieşit rău din mână – în privinţa războaielor, vreau să spun, murmură ducesa.

— S-ar putea, răspunse contele. Dar, dacă ar fi nevoie din nou, n-am nici o îndoială că am face faţă onorabil. De fapt, competiţia ar fi cât se poate de interesantă. Arma noastră naţională, arcul, a ieşit din uz de atâta vreme, încât a devenit, în multe privinţe, o superarmă. Poate ucide pe o rază de cinci sute de metri. Mânuită de nişte mâini pricepute, nu dă greş. E silenţioasă. Necesită cheltuieli minime pentru muniţie şi se pretează excelent atacului în masă.

— Mă bucur foarte mult să aud toate astea, răspunse ducesa, punând delicat deoparte resturile rodiei, pentru că o să fim nevoiţi să pornim un război foarte curând.

— Arcul, continuă contele, este un exemplu de armă care, asemenea buzduganului... mă scuzați, ce ați spus, Înălțimea Voastră? Mi s-a părut mie sau ați spus că o să fim nevoiți să pornim un război foarte curând?

— Exact, zise Gloriana.

Contele își scăpă monoclul în poală.

— Înălțimea Voastră nu vorbește serios, sugeră el plin de speranță.

— Ba da, replică ducesa.

— Păi asta, zise contele, este o propunere absolut ridicolă. E monstruoasă. Nici nu ne putem gândi la așa ceva. Sunteți sigură că vă simțiți bine, Înălțimea Voastră?

— Cât se poate de bine, răspunse Gloriana. Și, te rog, vezi dacă domnul Benter e afară, ca să întrunim Consiliul de Coroană și să vă explic despre ce e vorba.

Nu încăpea îndoială că ultima frază era un ordin dat de un conducător supusului său, și în ciuda uluirii care-l paralizase o clipă, contele se ridică și se duse după liderul Partidului Diluaționiștilor. Lipsi puțin – mai mult decât ar fi permis eticheta de la Curte în împrejurări normale –, iar când se întoarse cu domnul Benter, amândoi erau agitați și îngrijorați.

— Domnilor, spuse Gloriana, trăgând cu ochiul la rodii, dar hotărând să le ignore, dată fiind natura gravă a discuției, am convocat ședința asta din două motive. Primul este să vă pun la curent, ca lideri ai celor două partide principale din Grand Fenwick, cu rezultatul propunerii de-a forma un partid comunist în ducat pentru a obține bani de la americani. Al doilea este să vă cer din nou sfatul – de fapt, o să prezint situația mai tranșant: să vă cer acordul pentru o altfel de acțiune.

În ocaziile oficiale, ducesa Gloriana a XII-a dădea dovadă de o mare abilitate de-a se transforma dintr-o

femeie tânără într-o suverană distantă. Proaspăt aleșii lideri de partid abia începeau să descopere acest lucru, iar tactica asta îi covârșea. Cu câteva minute înainte, ducesa era o fetișcană ingenuă, care ciugulea dintr-o rodie. Acum era conducătoarea unei națiuni, concentrată asupra exercitării autorității.

— În ce privește propunerea de-a forma un partid comunist, continuă ea, vă amintiți, probabil, că mi-am asumat sarcina de a-i încredința această misiune lui Tully Bascomb, asupra căruia s-a căzut de acord c-ar fi persoana cea mai potrivită și mai de încredere care să conducă o astfel de organizație. Însă Tully a reușit să mă convingă că este greșit să procedăm așa.

Contele de Mountjoy schimbă o privire surprinsă cu Benter.

— Mi-a atras atenția că și dacă planul ar avea succes și am obține banii de la Statele Unite, Grand Fenwick s-ar face vinovat de fraudă internațională, ceea ce ar păta numele onorabil pe care ni l-am păstrat vreme de atâtea secole.

— Dar, Înălțimea Voastră, interveni Mountjoy, nu ne putem hrăni poporul cu onoare. Dacă avem de ales între onoare și nevoie, între supraviețuirea spirituală și cea fizică, atunci chestiunile materiale trebuie să prevaleze. Omul n-a descoperit că are suflet decât după ce-a fost sătul și cu perspective ca această stare să dureze. Oamenii flămânzi nu-și pot permite onoarea, iar națiunile flămânde nu se pot răsfăța cu maniere prea alese.

— Aici greșiți, zise Benter. Mie începe să-mi placă Tully ăsta, deși până acum mi s-a părut cam prea îndărătnic și incomod. După mintea mea, nici un om și nici o națiune nu pot supraviețui fără să-și păstreze respectul de sine.

— Exact ce spunea și Bascomb, zise Gloriana. În orice caz, a refuzat să creeze un partid comunist, spunând că nu e de acord cu comunismul, și din câte mi-am dat seama, nu e de acord nici cu democrația. De fapt, nu știe prea bine cu ce *este* de acord.

— Mai bine revenim la botezarea vinului, interveni Benter. E singura ieșire din situația asta grea. Și nu e nimic neonorabil în ea. Pe eticheta vinului Grand Fenwick nu scrie nimic despre conținutul de apă din sticlă.

— O să distrugeți principala sursă de venit a țării dacă faceți asta, sări Mountjoy înfierbântat.

— Cred că nici unul dintre voi n-are dreptate, zise Gloriana.

— Poate că domnul Bascomb a avut de propus o soluție? întrebă Mountjoy cu mai mult decât o urmă de sarcasm.

— Tocmai de aceea am convocat ședința asta, răspunse Gloriana. Domnul Bascomb are o soluție care ne-ar furniza banii de care avem nevoie de la Statele Unite și ne-ar lăsa onoarea națională nepătată.

Făcu o pauză, ca să dea greutate expunerii care urma.

— Domnul Bascomb, zise ea, rostind rar fiecare cuvânt, m-a convins că trebuie să declarăm război Statelor Unite.

Pentru a doua oară în dimineața aceea, contele de Mountjoy își scăpă monoclul. Domnul Benter tresări ușor, de parcă ar fi ațipit și cineva l-ar fi împuns zdravăn cu degetul în spinare.

— Să mergem la război cu Statele Unite? zise el cu atâta uluire, încât păru incapabil să creadă că auzise cumplitele cuvinte.

— Să mergem la război cu Statele Unite? îl imită ca un ecou contele, atât de profund șocat, încât încă nu-și pusese la loc monoclul fără de care, obișnuia el să spună, nici un bărbat nu putea pretinde că era complet îmbrăcat.

— Să mergem la război cu Statele Unite, repetă Gloriana neînduplecată, calmă și chiar cu o nuanță de aprobare în glas.

Contele se cutremură. Își luă monoclul și și-l puse la loc, ca și cum, printr-o vrajă specială, gestul ar fi putut readuce lumea în sfera sănătății mintale. Își netezi părul argintiu cu degete lungi, ușor tremurânde. Până într-atâta uitase de sine, încât își umezi buzele cu vârful limbii.

— Omul e nebun, zise el în cele din urmă. Și-a ieșit complet din minți. E periculos. Asemenea vorbe ne pot provoca necazuri serioase. Dacă sunt relatate în anumite zone ale presei americane, ar putea stârni resentimente populare atât de puternice față de noi, încât ne-ar costa cea mai mare parte din piața americană pentru Pinot. Dacă se întâmplă asta, chiar că putem foarte bine să mergem la război cu Statele Unite, ba chiar cu lumea întreagă. Oricum, totul ar fi pierdut. Bascomb, Înălțimea Voastră, ar trebui închis într-un ospiciu. Prea multă vreme a fost în libertate.

Benter fu înclinat să se arate de acord. Propunerea fără precedent, atât de calm prezentată de suverana ducatului, îi răpise pentru o clipă capacitatea de-a schița măcar un gând, darămite de-a rosti un cuvânt. Dar afirmațiile opoziției reprezentate de conte îi dezlegară limba, iar acum era extrem de curios să afle de ce fusese avansat un asemenea plan remarcabil.

— Doamnă, zise el după ce contele se calmă, ce avantaj crede Bascomb c-am putea avea dintr-o declarație de război făcută americanilor?

— Tully afirmă că, prin tradiție, războiul e singurul mod în care o națiune care are nevoie de bani și n-are perspective să împrumute i-ar putea obține de la o alta.

— Așa o fi, zise Benter, încă destul de contrariat. Dar mai sunt o mulțime de lucruri la care trebuie să ne gândim. În primul rând, rezultatul războiului. Populația Statelor Unite este de circa o sută șaizeci de milioane, cred. A noastră e de numai șase mii. Apoi, Statele Unite au flote aeriene și navale mari, grămezi de tancuri și armament greu, arme ușoare cu milioanele și de toate felurile și, colac peste pupăză, o cantitate necunoscută de bombe atomice și cu hidrogen. Noi nu avem decât arcuri, lănci și buzdugane. Iar cea mai mare armată pe care am putea-o aduna ar fi de numai o mie de bărbați și băieți. Inutil să spun c-am pierde războiul în clipa când l-am începe.

— Absolut inutil, consimți senin ducesa. Sunt perfect conștientă c-am pierde războiul.

— Atunci care-ar fi motivul să-l pornim? insistă Benter.

Ducesa se lăsă pe spătarul scaunului, savurând senzația de superioritate la gândul că-i buimăcise de tot pe liderii celor două partide politice din Grand Fenwick. Luă de pe masă cuțitul de fructe din argint și-i pipăi lama cu degetul ei drăgălaș.

— Americanii, spuse ea, parcă visând cu ochii deschiși, sunt un popor ciudat. Ei nu se comportă în nici o privință ca alte popoare. De fapt, în multe privințe se comportă exact pe dos decât alte popoare. În timp ce alții rareori iartă ceva, americanii iartă totul. În timp

ce alții rareori uită o nedreptate, americanii rareori și-o amintesc. De fapt, iartă și uită atât de repede, că în mintea lor e aproape o întrecere: pe care s-o facă mai întâi?

— Probabil că așa este, Înălțimea Voastră, zise Benter, dar nu văd ce legătură are asta cu declarația noastră de război făcută Statelor Unite și cu faptul că am fi înfrânți de ele.

— Asta, răspunse ducesa cu un surâs de blândă mustrare, pentru că n-ai acordat multă atenție istoriei; iar dumneata, domnule conte Mountjoy, ai devenit expert în istoria ducatului Grand Fenwick în dauna istoriei altor țări. Adevărul este că există puține acțiuni mai profitabile pentru o țară care are nevoie de bani decât să declare război Statelor Unite și să fie înfrântă. Nici un hectar din acea țară nu este periclitat într-un astfel de război. Este general acceptat, evident, că industria grea și alte întreprinderi și activități care ar putea fi folosite în războaiele viitoare trebuie să fie dezafectate, distruse, iar reluarea lor interzisă. Și de obicei asta nu se face, pentru că se ajunge la concluzia că a urma un astfel de plan fie ar distruge economia țării înfrânte, fie ar face-o incapabilă de-a se apăra de alți inamici. Și într-un caz, și în celălalt, americanii ar simți că e menirea lor – asta e natura lor particulară – să sară în ajutor pe propria cheltuială. Este iarăși general acceptat că țara și poporul care pierd în fața Statelor Unite trebuie făcute să suporte dificultăți naționale și individuale pentru agresiune. Și nici nu se usucă bine cerneala pe acorduri, că Statele Unite vin repede cu alimente, utilaje, îmbrăcăminte, bani, materiale de construcții și asistență tehnică pentru ajutorarea foștilor inamici. Se spune mereu că armatele înfrânte trebuie dizolvate și că nu trebuie să li se mai permită refacerea. Dar, ceva

mai târziu, se descoperă că aceste armate sunt indirect, dar fundamental necesare pentru securitatea Statelor Unite însele. Fie inamicul înfrânt trebuie să aibă o armată și o flotă proprii, fie americanii trebuie să rămână acolo, într-o ocupație pe termen nedefinit. Americanilor, mai ales soldaților americani, nu le place să rămână multă vreme departe de țară. Și în câteva luni, câțiva ani cel mult, Statele Unite mai întâi pretind, apoi își imploră foștii inamici să-și formeze o armată ca să-și apere singuri teritoriul. Nu de puține ori s-a întâmplat ca acești inamici înfrânți să poată impune condițiile în care își vor forma o armată pentru propria politică și apărare. Condițiile astea au presupus plata unor sume importante de bani de către Statele Unite sau extinderea unor credite generoase, revizuirea acordurilor comerciale în favoarea națiunii înfrânte, restituirea flotei, reabilitarea fabricilor distruse în război și chiar oferirea gratuită a dotărilor necesare armatei. Una peste alta, cum am spus mai devreme, nu există măsură mai profitabilă și mai sigură pe care s-o ia o națiune fără bani ori credit decât să declare război Statelor Unite și să sufere o înfrângere totală.

Le surâse cu indulgență amândurora.

Contele Mountjoy, care începuse să asculte discursul ca și cum ar fi ascultat o sentință cumplită, se arată la sfârșit plin de viu interes.

— Ei bine, rosti el, planul are posibilități care frizează excelența. Declarăm război luni, suntem înfrânți marți și până vineri seara suntem restabiliți mai presus de cele mai nesăbuite vise ale noastre. Trebuie să mărturisesc că l-am judecat complet greșit pe Bascomb. Omul are străfulgerări de geniu din cel mai pur.

— Nu-i în totalitate planul lui Bascomb, îi atrase timid atenţia Gloriana. Partea cu înfrângerea este a mea. Propunerea lui a fost să atacăm Statele Unite... şi să câştigăm.

— Un nebun, zise trist contele. Un nebun.

— Dar, continuă ducesa, nu există nici un motiv să nu-l lăsăm să meargă mai departe cu nebunia lui, din moment ce ştim dinainte care-o să fie rezultatul.

— Absolut nici unul, comentă Mountjoy vesel.

— Cred că ne grăbim, îi întrerupse Benter. Mai sunt câteva lucruri pe care nu le înţeleg. Dacă Bascomb este – şi pe bună dreptate, după părerea mea – atât de dornic să păstreze onoarea internaţională şi statutul ducatului, ce temeiuri în afară de lipsa de bani oferă pentru pornirea războiului? Să declari război unui stat iubitor de pace, fie el şi un stat mare, fără un motiv bun nu este altceva decât o barbarie.

— A, dar are un motiv bun – sau mai degrabă *avem*, răspunse ducesa. De fapt, avem un motiv care trebuie, dacă devine cunoscut, să atragă simpatia întregii lumi de partea noastră.

— Care este motivul?

— Agresiunea Statelor Unite împotriva ducatului Grand Fenwick.

Sună dintr-un clopoţel greu de pe masă şi şambelanul Curţii intră discret.

— Adu sticla, îi porunci ducesa.

Şambelanul lipsi un minut şi se întoarse cu o sticlă de mărime, culoare şi proporţii familiare.

— Ia uitaţi-vă la etichetă, zise Gloriana, punându-le sticla în faţă.

Ei se uitară şi citiră, cu oroare crescândă, cuvintele:

PINOT GRAND ENWICK
Vinul cunoscătorilor

Eticheta avea o imagine a Catelului Grand Fenwick și semăna perfect cu cea folosită la vinul lor prețios. Dar în partea de jos, cu litere mici, aproape invizibile, scria:

Produs în San Rafael, Calif., S.U.A.

— Javrele! urlă Mountjoy, sărind în picioare și răsturnându-și scaunul. La cât sunt de bogați, cu atâta abundență în jurul lor, și tot încearcă să ne priveze de singura sursă de subzistență. Pentru câțiva dolari în plus, sunt în stare să aducă la sapă de lemn fiecare bărbat, femeie sau copil din Grand Fenwick. O să plătească din greu pentru asta.

Votul, atât în Consiliul de Coroană, cât și după aceea, în Consiliul Oamenilor Liberi, fu unanim pentru declararea războiului cu Statele Unite ale Americii.

4

Chet Beston, funcționar responsabil cu corespondența în Divizia Europeană a Departamentului de Stat al Statelor Unite, hotărî că sosise timpul să se reapuce de exerciții fizice. Era un bărbat de treizeci și ceva de ani, având în spate o carieră activă și deloc anostă. Absolvise Universitatea Columbia cu o diplomă în științe politice și, secundar, în jurnalism, tocmai la timp ca să se înroleze în armată la izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial.

Profesorii îl sfătuiseră să solicite o funcție specială, potrivită studiilor lui universitare. Dar un patriotism sincer și profund îl convinsese pe Chet că ăsta era un lucru incorect din punct de vedere moral. Ar fi părut că cerea favoruri speciale, un loc sigur pentru el, când țara avea nevoie de fiecare om apt de luptă care putea fi recrutat. Așa că începuse ca soldat într-un regiment de infanterie, ajunsese sergent, se oferise voluntar ca parașutist și în cele din urmă intrase în Biroul de Servicii Strategice, executând mai multe parașutări secrete în Balcani, în cadrul unor misiuni speciale.

Sfârșitul războiului îl găsise cu o mulțime de decorații, o pasiune pentru exercițiul fizic și nici o direcție.

Trecutul lui sugera serviciul diplomatic, și astfel se produsese numirea lui ca funcționar în Divizia Central-Europeană a Departamentului de Stat.

— Nimic nu înlocuiește învățarea oricărei afaceri de jos în sus, fiule, îi spusese senatorul Griffin, care-l ajutase să obțină postul. Învață tot ce poți despre străinii ăia – dar mai ales fii cu ochii pe oamenii noștri. Unui străin rezident în Statele Unite îi ia trei ani să devină cetățean american, dar unui cetățean rezident în Departamentul de Stat îi ia doar șase luni să devină străin. Raportează-mi tot ce afli.

Chet nu aflase nimic, în afară de faptul că nu avea nevoie să muncească prea din greu sau să știe prea multe ca să-și păstreze slujba. Se trezise făcând ceea ce el numea jogging prin Departamentul de Stat – o hoinăreală preocupată, expertă, dar nu lipsită de amabilitate pe coridoare, din birou în birou. Mai descoperise că ăsta era cam singurul tip de exercițiu fizic pe care avea să-l facă. Astfel încât astăzi se hotărî să se ducă în Georgetown, să ia o canoe și să vâslească câțiva kilometri în sus și-n jos pe Potomac, ca să-și întrețină mușchii.

Tocmai voia să plece de la birou, când veni un curier și-i aruncă pe birou un plic lung și impresionant.

— Care-i treaba? întrebă Chet ca să fie prietenos.

Îi era milă de curierul care bătea Departamentul de Stat de douăzeci de ani. Uneori îl vedea ca pe un fel de prizonier, un deținut într-o uriașă închisoare diplomatică.

— Nimic special, răspunse curierul. Băieții din sala de presă își văd de șmecheriile obișnuite. Cam atât.

Dădu din cap și ieși, iar Chet luă plicul. Avea pe el niște sigilii vechi, demodate, ceea ce era neobișnuit

și-l făcu să se gândească pentru un moment că era vorba de ceva special. Dar, după ce deschise plicul, începu să chicotească.

În partea de sus era o stemă reprezentând un vultur cu două capete, cu un cioc spunând „Pro" și cu celălalt „Contra". Dedesubt, cu o grafie veche, scria „Ducatul Grand Fenwick". Mesajul, scris cu litere cursive marcate, spunea:

Președintelui, Congresului și Poporului Statelor Unite ale Americii – salutări.

AVÂND ÎN VEDERE că Ducatul Grand Fenwick a fost un stat independent și suveran de la fondarea sa în 1370 A.D. și

AVÂND ÎN VEDERE că se află astfel în poziția de a trata în condiții de egalitate cu alte state independente și suverane, acest drept fiindu-i recunoscut între comunitățile civilizate de peste cinci secole și

AVÂND ÎN VEDERE că principalul mijloc de trai al oamenilor din Grand Fenwick a fost în toți acești ani producerea unui vin excelent și unic, cunoscut lumii ca Pinot Grand Fenwick, care este obținut din strugurii vechilor vii de pe versanții sudici ai munților nordici ai ducatului și

AVÂND ÎN VEDERE că o imitație nedemnă a acestui vin superior, sub denumirea de Pinot Grand Enwick, este produsă în masă și vândută la o cincime de preț de către anumite case de vinuri în orașul San Rafael din statul California, care face parte din teritoriul geografic și politic al Statelor Unite ale Americii și

AVÂND ÎN VEDERE că vânzarea acestui produs contrafăcut amenință subzistența ducatului independent Grand Fenwick și

AVÂND ÎN VEDERE că adrese repetate solicitând ca această nedreptate să fie remediată au fost ignorate de secretarii și de Guvernul Statelor Unite,

Se hotărăște că Ducatul Grand Fenwick consideră vânzarea acestui vin un act nejustificat, nedrept, persistent și premeditat de agresiune împotriva ducatului și

Se hotărăște că ducatul Grand Fenwick, după ce a luat toate măsurile posibile pentru a rezolva chestiunea pe cale pașnică, declară aici și acum, prin prezenta, că între el și Statele Unite ale Americii este stare de război.

SEMNAT:
Gloriana a XII-a
DUCESĂ DE GRAND FENWICK

D. Benter
PREȘEDINTE, PARTIDUL DILUAȚIONIST

Mountjoy
PREȘEDINTE, PARTIDUL ANTIDILUAȚIONIST

Chet citi de două ori documentul de la cap la coadă, chicotind din când în când.

— Reporterii ăia își bat capul destul de mult ca să se distreze, spuse el. Ce mai figuri.

Puse misiva în buzunarul sacoului și se duse să se plimbe cu canoea. Își cam ieșise din mână și canoea se răsturnă, iar documentul se udă zdravăn. Când ajunse acasă, îl puse pe jos sub calorifer, să se usuce, și uită de el.

Echiparea Armatei Expediționare a ducatului Grand Fenwick pentru atacul împotriva Statelor Unite se dovedi o problemă mult mai complicată decât anticipaseră ducesa sau oricare dintre liderii partidelor. Contele Mountjoy sperase că nu avea să fie necesară o armată expediționară. O declarație de război, socotise el în taină, avea să fie suficientă. Ea putea fi urmată imediat de un apel către lumea întreagă, apoi de o capitulare rapidă, iar în cele din urmă, minunata reabilitare de către Statele Unite putea începe.

Dar declarația de război fusese urmată de patru săptămâni de tăcere rău prevestitoare din partea Statelor Unite. Orice răspuns ar fi fost bine-venit. Să nu

primească nici unul era intolerabil. Nu-i pomenise ducesei de temerile sale, dar prinsese obiceiul să se tot uite pe cer, din ce în ce mai convins că putea veni o bombă atomică în orice moment, fără a li se mai oferi măcar șansa unei capitulări. Nu exista nici un reprezentant al Statelor Unite în Grand Fenwick pe care să-l poată consulta, iar în cele din urmă căpătase permisiunea ducesei de-a vizita cel mai apropiat consulat american din Franța pentru a se interesa de răspuns.

Fusese întâmpinat cu zâmbete și chicoteli. Toată lumea de acolo părea să considere întreaga afacere o glumă. Era cumplit să fii nevoit să-i raportezi Glorianei că reacția Statelor Unite la solemna declarație de război a ducatului Grand Fenwick fusese un hohot de râs al consulului, o bătaie pe spate și întrebarea dacă auzise bancul cu tipul care pariase o sută de dolari că putea rezolva orice ghicitoare.

Abia atunci se luă decizia de-a se crea o armată expediționară și de-a se porni războiul cu adevărat. Tully Bascomb se văzu numit comandant suprem al Armatei din Fenwick pe durata ostilităților și primi misiunea să recruteze oamenii de care avea nevoie pentru un atac împotriva Statelor Unite.

Tully se apucă temeinic de treabă, hotărând că o armată formată din trei ofițeri (în afară de el) și douăzeci de arcași avea să fie suficientă. Fu invocată o străveche lege a ducatului, care cerea ca în caz de război toți bărbații valizi să se prezinte la castel înarmați și echipați conform statutului lor. În ziua stabilită, șapte sute de oameni veniră cu arcuri, tolbe cu săgeți, scuturi mici și rotunde, săbii scurte, buzdugane, lănci, pieptare de piele, unii cu armuri sau coifuri din zale acoperindu-le capul, gâtul și umerii.

Războiul era de fapt popular în Grand Fenwick, căci întregul popor era scandalizat de acțiunea negustorului de vinuri californian care amenințase piața și reputația vinului lor, producând o imitație ieftină. Toți voiau să se înroleze în armată și să răzbune ofensa adusă produsului lor, priceperii lor și a strămoșilor. „Să ne apărăm Pinotul" deveni strigătul de luptă, iar „Eliberarea de Fraudă", înaltul ideal pentru care războiul trebuia dus până la victoria finală. Copiii se molipsiră și ei de spiritul războiului și începură să marșăluiască legănat în bande marțiale pe străzile ducatului, cu arcuri mici în mâini și oale pe cap, în loc de coifuri.

Cu atâta entuziasm, lui Tully îi veni greu să-i aleagă pe cei douăzeci și trei de oameni, în afară de el, necesari pentru a forma armata expediționară. Hotărî să organizeze o competiție eliminatorie și alese douăzeci de arcași aspri, care dovediseră că puteau despica o nuia de alun cu săgeata de la cinci sute de pași. Cei trei ofițeri fură mai ușor de ales, căci nu erau decât douăzeci de oameni în ducat care aveau dreptul să poarte lănci și buzdugane, iar aceștia acceptară să se tragă la sorți.

Urmă o perioadă de instrucție severă pentru armata ducatului. Toți oștenii fură puși să urce pe munte complet echipați, să traverseze, să retraverseze și iar să traverseze râul înghețat, să-și tragă săgețile una câte una, în rafale și în serii rare și, împărțiți în două grupuri, să se caute unii pe alții în întuneric și să se lupte. Dar în cele din urmă totul fu gata și Tully raportă că armata expediționară atinsese culmea instruirii și era pregătită să invadeze continentul american.

Nimeni însă, și cu atât mai puțin ducesa, nu se gândise cum aveau să ajungă acolo. Gloriana lăsase aranjamentele în seama liderilor politici, iar ei le lăsaseră în

seama lui Tully ca înalt comandant. Așa că atunci când el se prezentă să raporteze că era gata să pornească războiul activ, Consiliul de Coroană fu destul de încurcat.

— Cu siguranță, zise contele Mountjoy, care cu fiecare zi devenea tot mai neliniștit în legătură cu bombele atomice și spera sincer ca declarația de război să nu irite Statele Unite, cu siguranță că nu-i nevoie să cheltuim atât ca să ne trimitem trupele peste Atlantic, să-i atace pe americani. Trebuie să reținem că purtăm războiul ăsta ca să facem rost de bani, nu ca să-i cheltuim. Un atac asupra consulatului american din Lyon ar fi suficient. E un autobuz care merge acolo în fiecare zi și ar fi mai ieftin decât dacă i-am trimite pe oameni cu trenul.

Tully îi aruncă o privire atât de disprețuitoare, încât ar fi putut fi comparată cu o lovitură peste obraz cu o mănușă din zale.

— Ați fi de acord ca oricine să-și dea viața pentru patrie, cu condiția să nu coste mai mult de doi șilingi de persoană, zise el. Ați ataca un consulat al Statelor Unite fără apărare și ați pretinde că ați atacat un popor înarmat. Credeți că armata ducatului Grand Fenwick este o șleahtă de studenți care protestează față de concedierea unui profesor popular? Am declarat război. Am declarat război pentru o cauză onorabilă. Și trebuie să purtăm cu onoare războiul ăsta acasă la inamic.

— Am putea, eventual, sugeră domnul Benter, și el preocupat de cheltuieli, să adunăm, prin instituirea unei taxe speciale, destui bani ca să ne trimitem trupele în America la bordul unui transatlantic turistic. Ar putea merge cu clasa a treia și am alege un vapor al unei țări neutre.

— Și cum credeți c-ar trece armata ducatului Grand Fenwick prin vamă și prin biroul de imigrări la sosire? replică Tully cu o fină ironie. Doar nu propuneți să fim transportați cu arme și bagaje pe Ellis Island fără să tragem o singură săgeată, nu? Sau poate credeți că Statele Unite sunt destul de generoase ca să ne ofere tuturor vize în scopul de-a intra legal pe teritoriul lor ca să le atacăm?

— Încercam doar să ajut, răspunse Benter, pus cu botul pe labe. Cum spuneți, ne aflăm în război și vreau să-l ducem până la capăt. Dacă aveți o propunere rezonabilă, puteți fi sigur de sprijinul meu.

— Există un singur mod de-a ajunge în America neavând nave proprii, și acela este să închiriem una, replică Tully. Am putea închiria un vas comercial mic, care să ducă și să aducă armata expeditionară. Ca o chestiune de onoare, o să trebuiască să arboreze drapelul ducatului Grand Fenwick. Nu putem naviga sub alt steag. Căpitanul trebuie să lase complet la latitudinea mea locul în care-o să debarcăm.

— Știți vreun astfel de vas? întrebă Gloriana.

— Da, răspunse Tully. Ultima dată când am fost în America, am fost ca marinar pe un bric care pleca din Marsilia cu destinația Noua Scoție. Se numea *Străduința*, un nume cât se poate de potrivit pentru misiunea noastră. Și cred că poate fi obținut la un preț rezonabil. Altfel, o să fim nevoiți să spunem poporului că renunțăm la război pentru că nu avem cu ce să ajungem în Statele Unite. Nu-mi închipui că o asemenea veste ar fi bine primită.

Nimeni nu avu altă sugestie și se căzu de acord asupra închirierii *Străduinței*. Costul avea să fie acoperit printr-o taxă specială de un penny pentru fiecare pahar

de vin băut în ducat. Iar cauza se bucură de atâta popularitate, încât consumul de vin în Grand Fenwick în următoarele două săptămâni atinse un record absolut în istoria ducatului.

În sfârşit, sosi şi dimineaţa în care armata expediţionară pleca. Soldaţii erau adunaţi în curtea castelului. În fruntea lor se afla Tully, splendid într-un costum de zale care strălucea în lumina soarelui. La brâu îi atârna un paloş şi de pe un băţ pe care-l ţinea în mână flutura drapelul având pe el vulturul cu două capete al ducatului Grand Fenwick. În spatele lui stăteau cei trei ofiţeri, toţi în zale şi cu sabie. Se hotărâse să se renunţe la lănci, căci erau uşor incomode.

În spatele lor, în cinci rânduri de câte patru, se aflau arcaşii, îmbrăcaţi uniform în cămăşi din zale peste nişte pieptare din piele şi cu pantaloni scurţi, bufanţi, cu arcuri de doi metri atârnate pe spate, cu scuturi în mâinile goale şi cu săgeţi scânteindu-le în tolbe.

Gloriana trecu în revistă trupele înainte de plecare şi le aminti că, deşi raportul de forţe era dezavantajos, strămoşii lor făcuseră faţă şi la raporturi de o sută contra unu.

— N-o să luptaţi singuri, spuse ea, căci în jurul drapelului vostru o să fie adunate spiritele legiunilor fără număr care au tras cu arcul înaintea voastră pentru patria lor. Ele formează o oaste spectrală care o să facă în aşa fel încât fiecare dintre voi să fie cât o mie. Dacă muriţi, n-o să fie decât pentru a vă alătura celor mai bravi dintre oameni – cei care-au murit pentru o cauză similară înaintea voastră. Dacă supravieţuiţi, o să vă acoperiţi cu atâta onoare, încât o să stârniţi invidia semenilor voştri, o să fiţi pomeniţi în toasturile lor şi o să fiţi purtaţi cu căldură şi veneraţie în inimile lor.

Loviți cu încredere, dară, pentru țara voastră, amintindu-vă că fiecare săgeată slobozită asigură libertatea pământului vostru.

Îl privi pe Tully și sesiză din nou, când el o salută cu sabia, asemănarea cu Sir Roger Fenwick care-o surprinsese prima dată. Pentru o clipă, soarele păru mai strălucitor deasupra lui, iar el, cel mai bărbat dintre bărbați.

Se auziră bătaia unei tobe de tinichea și sunetul unei trompete, iar grupul îl urmă pe Tully afară din curte, coborî dealul și trecu un pod, ajungând la granița ducatului. Mai mulți copii mici se aliniaseră de-a lungul drumurilor, aplaudându-i. Bătrâni și femei mărșăluiau alături de ei. Ei cântau vechiul cântec de război din Grand Fenwick, *Bățul strâmb și aripa de gâscă sură*. Unii plângeau, alții aclamau și toți se simțeau foarte bravi.

După ce trecu granița ducatului, mica armată se schimbă în haine civile și luă autobuzul până la Marsilia, iar oamenii se duseră la casele lor.

5

Președintele Statelor Unite se așeză greoi la masa de lucru din Biroul Oval al Casei Albe și își trecu mâna pistruiată prin părul rar. Era nouă dimineața și era obosit. Îl durea și capul, ceea ce nici prin gând nu-i trecea să-i spună medicului Casei Albe, căci ar fi însemnat unul dintre acele lungi consulturi medicale în cadrul căruia i s-ar fi luat tensiunea, i s-ar fi făcut electrocardiograma și ar fi fost nevoit să poarte o grămadă de discuții.

N-avea nevoie decât de două aspirine și de trei-patru ore de somn. Nu prea dormise în noaptea aceea, pentru că la ora două îl sunase Kokintz.

Acesta nu spusese decât: „Am încheiat proiectul, domnule președinte, și a reușit pe deplin." Nu mai știa ce răspunsese. Ceva gen „Bine", sau poate „Perfect. Ne vedem mâine-dimineață". Apoi pusese jos receptorul și încercase să adoarmă din nou. Dar fusese trezit de un vis cu niște valuri mari de căldură albă în mijlocul cărora erau bărbați și femei care se făceau tot mai mici, ca țurțurii în soare, până ajungeau niște puncte minuscule și apoi dispăreau.

Președintele puse mâna pe telefon și-i spuse centralistei:

— Găsește-i pe secretarul Apărării și pe senatorul Griffin și roagă-i să vină cât de repede pot, fără să facă valuri. A, sună-l și pe doctorul Kokintz. Vreau să-l văd și pe el.

Apoi se duse la fereastră, își duse mâinile la spate și privi gazonul, așteptând.

Secretarul Apărării și senatorul Griffin se prezentară în zece minute. Președintele spuse vesel „Bună dimineața" și le făcu semn să se așeze pe scaunele de la capetele biroului. Era obișnuit să pară vesel chiar și atunci când nu era.

— Am ceva pentru voi, le spuse el cu un zâmbet. Una tare de tot.

Apoi, remarcând îngrijorarea de pe fața senatorului Griffin, adăugă:

— Nimic politic, Griff.

Senatorul surâse dezaprobator, dar asigurarea îl relaxă. Era un omuleț cu părul alb și fața roșie, îndesat ca un buldog. Purta întotdeauna un costum gri din jerseu, împodobit cu un boboc mic de trandafir la reverul vestonului. Era dintr-unul din statele din Vest și avea o vorbire tărăgănată și liniștitoare, surprinzător de neconcordantă cu înfățișarea sa. Căci senatorul Griffin arăta în general de parcă ar fi fost gata să explodeze în orice clipă într-o tiradă prin care să denunțe o ticăloșie sau alta. Era, de fapt, un om blând, rareori nervos, dar aspectul lui coleric era folositor din punct de vedere politic, căci potolise mulți participanți la alegeri deloc prietenoși.

Secretarul Apărării, în schimb, semăna vag cu un șoarece. Asemănarea era sporită de obiceiul de a-și

pune nervos trei degete pe buza de jos ori de câte ori voia să spună ceva, de parcă s-ar fi temut că vorbele sale aveau să jignească, deși el nu avea intenția asta. Președintele se întreba uneori cum de-și aduna secretarul curajul să înfrunte câte-un grup de ofițeri de armată sau marină și să le spună că un proiect la care țineau trebuia abandonat. De fapt, se descurca foarte bine, deși în Washington circula zvonul că se temea cumplit de nevastă-sa. Cel puțin asta era explicația pentru faptul că își părăsea biroul la cinci și jumătate fix în fiecare după-amiază, indiferent cu ce se ocupa în momentul acela.

Cei doi nici nu se așezaseră bine, că sosi doctorul Kokintz. Acesta purta, ca de obicei, un pulover gri și o pereche de pantaloni care fuseseră, probabil, cândva gri-închis, dar acum păreau verzui și patinați. Haina îi era descheiată și șifonată. Era o jachetă sport creată de el însuși, fără guler sau rever, dar cu nenumărate buzunare peste tot, în care puteau fi vârâte bucăți de hârtie și creioane. Lui Kokintz nu-i plăcea să piardă timpul căutând un creion sau o bucată de hârtie. Buzunarele laterale ale jachetei erau umflate ca niște desagi atârnate la șaua unui catâr. Într-una se aflau o pipă uriașă și o pungă de tutun la fel de uriașă. În cealaltă era, probabil, sandviciul pentru prânz sau poate cel pentru prânzul din ziua precedentă. Când era ocupat sau îngrijorat de ceva, doctorul Kokintz uita adeseori să mănânce.

Avea o față albă, severă, și o claie de păr negru. Ochii i se bulbucau în spatele unor ochelari cu dioptrii neobișnuit de mari, astfel încât dădea impresia unei creaturi subacvatice trăgând cu ochiul circumspect și cu oarecare surprindere din habitatul ei.

— Bună dimineața, domnule președinte, zise el. Domnilor.

Se înclină ușor și grațios spre ceilalți doi. Vorbea engleza excelent, dar avea un vag iz străin în unele inflexiuni. Nu era accent. Doar o ușoară urmă care arăta că nu era născut în America.

Se lăsă o scurtă tăcere stânjenită. Un ceas scoase un sunet suav, bătând sfertul de oră, iar de pe terasă se auzi ciripitul strident a două gaițe gâlcevitoare.

— Hrăniți vreodată păsările, domnule președinte? întrebă doctorul Kokintz. Câteva firimituri și sunt de-a dreptul fericite.

Băgă mâna în buzunarul în care își ținea sandviciul. Președintele zâmbi.

— Putem să hrănim păsările mai târziu, răspunse el. I-am adus pe acești domni – îi cunoști pe secretarul Apărării și pe senatorul Griffin – ca să afle și ei despre proiect. Mi-ai spus azi-noapte că e gata și c-a reușit. Vreau să știe și ei detaliile. Inutil să vă atrag atenția că nimic din ce-o să se spună aici nu trebuie repetat.

— A, da. Proiectul, zise doctorul Kokintz, dând drumul sandviciului cu părere de rău. Da, e gata. E gata. Mașinăria aia de calculat pe care am împrumutat-o de la marină mi-a fost de mare ajutor. Cu celelalte ar fi durat doi ani. Așa, a durat doar o lună. Bineînțeles, un an am pus la punct problemele pe care le avea de rezolvat mașina. Și a trebuit să lucrez în speranța c-o să fie inventată o mașină capabilă să le rezolve. Dar acum toate astea au trecut. Uitați.

Cu oarecare dificultate, își scoase pipa – un Oompaul masiv – din buzunarul drept, iar apoi extrase punga dolofană de tutun. Vârî pipa în gură și începu să desfacă punga, așa că toți crezură un moment că avea de gând

să fumeze. El însă băgă arătătorul și degetul mare în pungă și scoase un cilindru simplu din metal, nu mult mai mare decât un mosor. Îl aruncă pe birou și el se rostogoli, cu mai multe firișoare de tutun agățate de el, spre președinte. Acesta îl luă, îl cântări în mână, iar apoi îl puse jos, cu o sprânceană ridicată întrebător.

— Destul, zise Kokintz, pentru a pârjoli o suprafață de cinci milioane de kilometri pătrați. Poate mai mult. Știți cum suntem noi, oamenii de știință. Nu suntem siguri până nu încercăm.

Ceilalți doi se uitară la micul cilindru cu un amestec de curiozitate și teamă respectuoasă.

Primul vorbi secretarul Apărării. Acesta își așeză trei degete pe buza de jos, părând emoționat ca un școlar care pune o întrebare în fața întregii clase, și zise:

— Ce-i ăsta?

— Quadium, răspunse Kokintz. O formă de hidrogen care nu mai există în univers de miliarde de ani. Este imposibil de precizat de când. Când spun că este o formă de hidrogen, trebuie să înțelegeți că vorbesc pentru nespecialiști, adăugă el cu un mic surâs de scuză. Este, să zicem, cam la fel de apropiat de hidrogenul găsit în apă pe cât este omul de maimuță. N-o să vă plictisesc cu amănunte despre structura lui atomică. Are mult de-a face cu asta. Diferența de masă a nucleului este cea mai mare atinsă până acum.

— Diferența de masă?

— Este un indicator al forței care menține nucleul, zise senatorul Griffin cu un aer de superioritate. E măsura energiei eliberate când se produce fisiunea nucleară. Așa e, domnule doctor?

— Da, răspunse Kokintz. Dar dacă intrăm în detalii, fie o să fiți în ceață, fie o să vă faceți o impresie greșită.

În cazul bombei cunoscute ca bomba atomică – mai precis, bomba cu plutoniu –, doar aproximativ o zecime dintr-un procent din plutoniul folosit este transformat în energie. În cazul bombei cu quadium o să fie posibilă transformarea a zece la sută din quadium în energie. Iar energia eliberată este mult mai puternică, per unitate de substanță, decât cea eliberată de bomba cu plutoniu. Se crede că această formă de hidrogen, care, cum am spus, a existat pe Terra cu miliarde de ani în urmă, a fost substanța care a făcut din Terra o planetă incandescentă, cu o temperatură de probabil vreo mie de ori mai mare decât cea de la suprafața soarelui. Când acest quadium s-a epuizat complet, transformat în nucleе mai dense, Terra a continuat să fie incandescentă milioane de ani, apoi, treptat, s-a răcit și pe ea a apărut viața. Quadiumul, credem noi, a fost cel care a aprins primul foc. Nu există quadium pe Soare. Acesta a ars complet cu eoni întregi în urmă. De fapt, din câte știm, nu există quadium nicăieri în spațiu, în afară de cel de pe biroul din fața dumneavoastră.

— Chiar *nicăieri*? întrebă senatorul Griffin.

— Nicăieri, doar aici, zise doctorul Kokintz, arătând spre micul cilindru.

Ceasul bătu jumătatea de oră și zgomotul lui sperie gaițele, care zburară peste gazon.

— Ce poate să facă? întrebă președintele în cele din urmă.

Kokintz luă recipientul, îl ținu la câțiva centimetri de ochelarii lui groși, iar apoi îl puse jos, evident scârbit.

— Poate să facă orice dorește omul în materie de distrugere. O să facă din bomba atomică ceva la fel de inofensiv ca un pistol de jucărie. O să dea națiunii care o s-o aibă sub forma unei bombe capacitatea de-a

distruge un continent întreg. Pe scurt, o să facă din război o chestiune de o clipă. De fapt, nu există limite previzibile pentru puterea explozibilului pe care-l putem fabrica din quadium, în afară de cantitatea de quadium disponibilă. Am putea, teoretic, să radem de pe fața pământului întregul continent nord-american. Poate chiar și America de Sud.

Din nou se lăsă o tăcere întreruptă doar de ticăitul apăsat, precis, al pendulei. Președintele se uită la ea și spuse:

— Ce avans, în termeni de timp, crezi c-am avea față de alții în descoperirea quadiumului?

Kokintz dădu din umeri.

— Poate cinci ani. Poate doar doi. Cam pe-aici, aș zice, în funcție de cantitatea de informații care s-au scurs. Eu, unul, nu sunt convins că alții au măcar o bombă atomică, chiar dacă au reușit, poate, o explozie atomică. Pentru mai multă siguranță însă, e preferabil să pornim de la premisa că au o bombă atomică funcțională. Ăsta e primul pas spre o bombă cu quadium. Știți, desigur, că există o limită în ceea ce privește cantitatea de energie care poate fi eliberată de o bombă atomică. Limita e stabilită de masa materialului de fisiune folosit. Doar o anumită cantitate funcționează. Dacă e mai mult, bomba nu explodează. Este general acceptat că bomba de putere maximă care poate fi construită ar fi echivalentul a doar 150 000 de tone de explozibil puternic, cum ar fi TNT-ul.

Se opri, își scoase ochelarii cu lentile groase, îi puse într-unul dintre nenumăratele buzunare ale hainei și își frecă pleoapele, ca și cum l-ar fi durut ochii. Părea că stătuse într-o lumină mai puternică decât s-ar cuveni să îndure o ființă omenească. Parcă l-ar fi zbârcit. Își

încovoie umerii și își lăsă mâinile să atârne pe lângă corp, ca și cum ar fi fost lipsite de viață. Apoi continuă.

— O bombă cu deuteriu, bomba pe care ziarele o numesc bomba cu hidrogen sau bomba iadului, poate fi făcută să producă o explozie de cincizeci de ori mai mare decât a celei mai puternice bombe atomice. Adică echivalentul a 7 500 000 de tone de TNT. De asta suntem siguri. Explozia ar putea fi chiar mai mare. Mai e și bomba cu tritiu, pentru care presa n-a inventat încă un nume. În mod normal, o bombă cu tritiu ar elibera o forță echivalentă cu detonarea spontană a peste 22 000 000 de tone de TNT. Ar putea fi chiar mai mare de atât. Sunt înclinat să cred că așa e. Mă refer, bineînțeles, la cantități egale de deuteriu și tritiu.

— Bombă cu tritiu? întrebă secretarul Apărării.

— Tot o formă de hidrogen, zise Kokintz. Ca și quadiumul, tritiul nu apare în natură, dar a existat pe Terra în perioada ei incandescentă. Lordul Rutherford, fizicianul britanic, a creat primele mostre în 1935. Dar ele au fost privite ca o pură curiozitate chimică – așa cum s-a întâmplat și cu deuteriul când a fost produs pentru prima dată sub numele de apă grea. Deuteriului i-a fost prezis un viitor nu ca bombă, ci ca agent important pentru fabricarea vopselurilor. Desigur, pe vremea aceea eram preocupați mai degrabă de gazele otrăvitoare și de aruncătoarele de flăcări decât de noile tipuri de explozibil. Bomba cu quadium furnizează arma supremă. Una care ar conține cantitatea de quadium aflată în formă lichidă în acest cilindru ar avea o forță de explozie echivalentă cu 100 000 000 de tone de TNT. Dar asta nu-i decât o cifră. O bombă capabilă să distrugă un continent atât de mare precum Statele Unite poate fi produsă la fel de ușor ca una care să

distrugă doar New Yorkul, Washingtonul, Bostonul și Philadelphia.

Cât timp vorbise, doctorul Kokintz rămăsese în poziția adunată a cuiva prins într-o lumină orbitoare. Acum se relaxă, oarecum brusc, își pescui ochelarii din buzunar, și-i puse pe nas și le zâmbi celorlalți trei, ca și cum cazna lui ar fi luat sfârșit.

— Crezi că celorlalți chiar le-ar trebui între doi și cinci ani pentru a produce o cantitate utilizabilă din quadiumul ăsta? întrebă președintele posomorât.

— Așa cred, zise Kokintz. Mai întâi trebuie să ajungă la structura exactă a nucleului. Sunt necesare niște calcule minuțioase – eu, desigur, am beneficiat de ajutorul calculatorului celor de la marină. Apoi trebuie proiectat aparatul și fixate butoanele. Procesul presupune o doză mare de radioactivitate. Aș zice că doi ani sunt o estimare bună. Bineînțeles, trebuie să reținem că tabăra cealaltă a efectuat cercetări exhaustive în ceea ce privește nucleele atomice, folosind raze în loc de ciclotroni. Raza cosmică are mult mai multă forță ca agent de fisiune atomică decât orice ciclotroni inventați de noi. Dar procesul de fisiune e mult mai încet din cauza unei serii de factori. E posibil să fi dat peste structura atomului de quadium – ceea ce este primul pas spre crearea elementului –, dar am motive să mă îndoiesc.

— Cât durează de când se descoperă cum se produce quadiumul până la realizarea unei bombe cu quadium?

— Asta chiar nu pot să spun. Depinde de prea mulți factori necunoscuți. Teoretic, bomba e destul de ușor de făcut. Quadiumul nu explodează decât supus unei temperaturi de cincizeci de milioane de grade Celsius. Bombele noastre atomice ating această temperatură

timp de a suta miliarda parte dintr-o secundă, ceea ce este de-ajuns pentru a aprinde quadiumul. N-ar trebui să fie prea greu să faci o bombă cu quadium, punând quadium în centrul unei bombe atomice. Dacă nu e prea greu pentru noi, n-ar trebui să fie nici pentru ei. Dar, cum spuneam, primul pas este bomba atomică. Ea reprezintă fitilul esenţial.

Preşedintele se ridică, se duse la fereastră şi privi afară.

— Spune-mi, zise el cu spatele la ei, mai sunt şi alte efecte secundare ale exploziei, în afară de distrugerea cumplită provocată de foc şi de lumină? Radiaţii sau alte lucruri de felul ăsta?

— Mai multe şi foarte interesante, răspunse Kokintz încet. Neutronii eliberaţi o să atace, fără îndoială, nitrogenul din aer, fisionând nucleele atomice şi producând o substanţă cunoscută sub denumirea de carbon paisprezece. Caracteristicile exacte ale carbonului paisprezece nu sunt înţelese. Dar există indicii că este extrem de toxic. Avem motive să credem că provoacă sterilitate nu numai la mamifere, ci chiar şi în cazul solului. Dacă e aşa, solul peste care ar trece şi s-ar aşeza substanţa ar deveni neroditor. Există şi probabilitatea ca izotopul de carbon paisprezece să fie un factor în producerea de monştri, atât în regnul animal, căruia, evident, îi aparţine omul, cât şi în regnul vegetal. Carbonul paisprezece este o substanţă remarcabil de stabilă. Nu se dezintegrează uşor. Odată produs prin explozia unei bombe cu quadium, ar pluti deasupra pământului secole în şir, distrugând tot ce atinge.

— Aşadar, efectele secundare ale bombei ar fi mult mai rele decât bomba însăşi? întrebă preşedintele.

— Mult mai rele. În cazul unei bombe care ar conține cantitatea de quadium aflată în fața dumneavoastră, căldura intensă creată ar produce furtuni imense, care ar mătura cu forța unor uragane continente și oceane întregi. Aceste furtuni ar fi suficiente pentru a produce valuri de flux și distrugeri fără precedent în cea mai mare parte a lumii. Nimeni, firește, n-ar rămâne în viață în calea unei asemenea furtuni. Ar fi spulberat. Apoi, o bună parte din căldura acestor bombe este concentrată spre pământ. Ar putea urma erupții vulcanice și cutremure. Ar fi ca și cum ai încălzi un glob de sticlă într-un singur punct. Sticla fie s-ar topi, fie, dacă nu s-ar topi, ar crăpa. Nu exagerez când spun că efectul ar fi același la care-ar trebui să ne așteptăm dacă soarele ar fi pus în contact cu suprafața pământului timp de, să zicem, a suta miliarda parte dintr-o secundă.

— Nimic n-ar putea supraviețui, spuse senatorul Griffin, mai mult pentru el decât pentru ceilalți.

Doctorul Kokintz se uită cu tristețe la președinte.

— A fost o muncă extrem de interesantă, zise el, deși au existat momente când am simțit pentru dumneavoastră aceeași compasiune pe care-o avea Mefisto pentru Faust. Când ești angajat singur, cum am fost eu, într-un proiect de natura asta, izolarea mentală de semeni, imposibilitatea de-a le împărtăși cea mai mică fărâmă de cunoaștere, senzația crescândă și inevitabilă de putere divină asupra omenirii amenință să-ți schimbe caracterul format din copilărie.

Surâse ușor strâmb.

— Simțeam uneori, continuă el, că dumneavoastră și omenirea întreagă v-ați vândut sufletele mie în schimbul secretului reprezentat de ăsta – și arătă spre cilindrul cu quadium. Nici acum nu sunt convins că sufletele

noastre nu sunt pierdute, sau cel puțin în pericol, ca rezultat al proiectului ăstuia. Asta vreau să spun când vorbesc despre Mefisto și Faust. Dar, domnule președinte, nu mai vreau să fiu Mefisto. Vreau să redevin o ființă omenească. Și ca ființă omenească, vreau să vă cer: nu produceți bomba asta. Nu lăsați ca tocmai noi, americanii, pe care Lumea Veche i-a căutat atâta vreme, să fim cei care să ucidă un sfert sau o treime din oamenii de pe pământ și să-i lăsăm pe ceilalți și pe copiii lor generații de-a rândul să înfrunte o soartă pe care nici măcar noi n-o putem prevedea cu certitudine.

Nu răspunse președintele, ci secretarul Apărării. Acesta vorbi cu un glas înecat, metalic, foarte diferit de tonul lui ezitant obișnuit.

— Nu este alegerea noastră, zise el. Nu avem timp. Între doi și cinci ani, după estimarea dumneavoastră. Poate mai puțin. N-am făcut progrese în încercările de-a controla măcar bomba atomică. Cine-o să aibă primul bomba cu quadium o să aibă cea mai mare șansă de supraviețuire. Bomba asta promite stăpânirea lumii, fie ea și monstruoasă. Ceilalți vor să stăpânească și chiar vor s-o facă monstruos. O să stăpânim ori noi, ori ei, iar lumea, cred eu, ar prefera să fim noi. Nu este un rol pe care-l alegem, ci un rol care ne este impus. Și fiecare oră e importantă. Ei n-ar accepta niciodată să nu folosească o asemenea armă.

— Altă cale nu există? Nici o speranță de acord? Nici un compromis? întrebă Kokintz.

— Nimic, zise secretarul.

Președintele luă cilindrul cu quadium și i-l dădu omului de știință, care-l vârî fără tragere de inimă în punga sa de tutun.

— Domnule doctor Kokintz, spuse președintele, înțeleg că deși ai trăit cea mai mare parte din viață în America, nu te-ai născut în Statele Unite. Îmi dai voie să te întreb care este țara dumitale natală?

— Probabil că n-ați auzit niciodată de ea, răspunse Kokintz, ușor surprins. De fapt, abia dacă mi-o amintesc eu însumi. Este un loc de la poalele Alpilor nordici. Un ducat mic și independent, pe nume Grand Fenwick.

6

În anul acela, ziarele din 6 mai răspândiră zvonul că în viitorul apropiat, într-o zi și la o oră care aveau să fie ținute secrete până și față de președinte, avea să se declanșeze o alarmă antiaeriană la scară maximă pe întreaga coastă estică a Statelor Unite. Nu avea să fie doar un urlet de sirene care să elibereze traficul și să-i scoată pe oameni de pe străzi pentru zece minute, totul revenind apoi la normal fără ca nimeni să nu fie de fapt deranjat, iar jumătate din populație să nu aibă habar că se petrecuse ceva.

Având în vedere crearea unor arme împotriva cărora încă nu a fost gândită nici o apărare completă [spunea anunțul oficial al Departamentului Apărării, trebuie să aducem în atenția fiecărui membru al societății necesitatea de a se ocupa de propria supraviețuire.

Durata alertei va fi de douăzeci și patru de ore sau chiar mai mult. În acest timp, nimeni nu va părăsi locul în care se va găsi decât pentru a se duce într-un adăpost antiaerian. Cei care vor fi acasă, departe de orice adăpost oficial, trebuie să rămână acolo. Patrulele de raid aerian, cu sprijinul personalului militar, au primit instrucțiuni să aibă grijă ca nimeni să nu-și părăsească reședința, nici măcar pentru a-și căuta copiii aflați la joacă sau la școală, odată ce s-a dat alarma.

Nu va fi permisă părăsirea clădirilor de locuințe sau de birouri pentru a se face rost de alimente. Restaurantele, băcăniile și alimentarele, alături de alte magazine, vor fi închise. Trebuie făcute rezerve de alimente dinainte.

Copiii aflați la școală sau la joacă, precum și adulții aflați afară, vor fi duși în adăposturi și supravegheați de Apărarea Civilă.

Nu folosiți telefoanele. Aglomerarea liniilor în cazul unui atac real ar putea provoca pierderea a sute de vieți pentru că nu s-ar putea efectua apeluri esențiale.

Nu deschideți robinetele de apă. O folosire prea intensă a conductelor în timpul unui atac real i-ar putea împiedica pe pompieri să intervină în cazul unor incendii grave. Gazele trebuie închise. Curentul electric trebuie să rămână conectat, pentru ca oamenii să poată asculta la radio ce se petrece.

Mașinile și autobuzele aflate pe străzi în momentul alarmei vor fi abandonate, iar pasagerii se vor duce imediat la cel mai apropiat adăpost antiaerian. Metrourile își vor duce pasagerii până la stația cea mai apropiată, unde îi vor debarca. Pasagerii vor rămâne în stație, unde vor fi deja pregătite facilități de alimentare.

Navele din porturile de pe Coasta de Est care sunt pregătite vor pleca imediat în larg. Personalul de la bordul celorlalte nave va părăsi navele și se va duce în adăposturi.

În timpul atacului, grupe speciale de membri ai Apărării Civile, îmbrăcați cu salopete create pentru a li se asigura protecția față de radiațiile fatale, vor întreprinde misiuni speciale. În cadrul misiunilor, ei vor vizita o serie de clădiri anume. Aceste grupe nu trebuie împiedicate sau deranjate în nici un fel.

Urma o lungă listă de lucruri pe care puteau să le facă oamenii ca să se pregătească pentru alarmă, iar la sfârșit avertizarea: „Acesta este un exercițiu în vederea ocrotirii dumneavoastră, a comunității și a țării dumneavoastră. Este esențial să faceți ceea ce vă revine."

Anunțul alarmei care avea să vină fu mediatizat, prin bunăvoința a numeroși vânzători de autoturisme, fabricanți de săpunuri, supe, conserve de carne, mobilă și altele, douăzeci și patru de ore pe zi vreme de o săptămână. Aceeași avertizare era dată, la aceleași intervale și prin bunăvoința cam acelorași sponsori, la televizor. Obișnuiții Broadway-ului chicoteau la poanta câte unui comic de club că „Acest dezastru vă este oferit cu sprijinul Companiei Cosmopolitan Life Insurance". Pe măsură ce zilele treceau și avertizările continuau prin toate mijloacele de comunicare – presă, radio, televiziune, cinematograf, din amvon sau printr-o puzderie de discursuri ale oricui avea cea mai mică urmă de acces la public – începu să se dezvolte o mică isterie, manifestată printr-o serie de reacții bizare.

Un zvon pornit, pare-se, de la un patron de magazin, că salamul ar fi singurul aliment recunoscut ca sigur împotriva contaminării atomice produse o asemenea cerere, încât în douăzeci și patru de ore nu se mai găsi urmă de salam în întregul New York. Se relată chiar cazul unui om din Bronx care își vânduse calul pentru o sută de kilograme de salam. Un proprietar de magazin alimentar din Staten Island spuse poliției că o văduvă cu opt copii îi oferise ultimul ei născut pe numai două kilograme de carne astfel preparată. În cele din urmă, *The New York Times* fu nevoit să publice interviuri cu șase fizicieni de renume și să obțină de la fiecare dintre ei declarația că salamul nu avea virtuți speciale ca aliment în cazul unui atac atomic. Reporterul care luă interviurile fu recomandat pentru Premiul Pulitzer.

Nici nu se stinse bine furia salamului, că se iscă o alta, în legătură cu alcoolul. Cineva își aminti că Marina Statelor Unite, într-un experiment efectuat pe șoareci,

făcuse fascinanta descoperire că dacă li se dădea suficient alcool și apoi erau expuși razelor gamma în concentrații letale, șoarecii treceau prin această experiență fără să aibă nici măcar o mahmureală. În urma experimentului, Marina ajunsese la două concluzii precaute. Prima era că șoarecii puteau ingera, prin comparație, de două ori mai mult alcool ca oamenii fără să se îmbete. A doua, că un procent ridicat de alcool în sângele mamiferelor părea să asigure un neprecizat, dar categoric grad de imunitate în fața radiațiilor emanate de exploziile nucleare sau de alt fel.

Asaltul barurilor și al magazinelor de băuturi după ce povestea începuse să circule îl depăși până și pe cel care avusese loc imediat după abrogarea Legii Prohibiției. O formă de beție botezată *blitz plotz* de către un redactor de la *The New York Daily News* deveni acceptabilă până și în cele mai rigide cercuri sociale. Milioane de oameni începură să poarte la șold ploști, ca pe vremea Prohibiției. Femeile în vârstă și elevii de liceu socoteau că era prudent să aibă în geantă o sticluță de vodcă, whisky, coniac sau gin, iar „îți fac cinste cu un salvator de viață" deveni un salut familiar și amabil în cercurile de afaceri.

The Herald Tribune, invidios pe succesul ziarului *Times* cu salamul, își propuse să demaște aberația *blitz plotz*, dar se izbi de niște dificultăți neașteptate și umilitoare. La început oamenii, convinși că era o măsură de precauție patriotică și înțeleaptă să mențină o bârfă plăcută zi și noapte, nu putură fi convinși nicicum de contrariul. Le plăcea ideea, iar vânzările ziarului *The Tribune* începură să scadă de la pornirea campaniei anti-*blitz plotz*. Apoi încercarea de-a obține de la oamenii de știință

declarații publice că alcoolul nu asigura nici un fel de protecție față de radiațiile atomice reuși doar parțial. Oamenii de știință înșiși nu erau convinși că nu era așa. Dovezile furnizate de șoareci erau deocamdată irefutabile în privința șoarecilor, afirmau ei. Deși acest lucru nu li se aplica neapărat oamenilor, posibilitatea nu putea fi eliminată. Fusese demonstrată o paralelă strânsă între oameni și șoareci într-o serie de alte situații. Nu putu fi găsit nici un om de știință dispus să declare în public și clar că beția nu asigura nici un fel de imunitate în fața radiațiilor gamma.

În disperare de cauză, însuși editorul ziarului *The Tribune* îi făcu o vizită doctorului Kokintz în laboratorul special amenajat pentru el la Universitatea Columbia, la etajul întâi al clădirii administrației, și-l întrebă de-a dreptul:

— Domnule doctor Kokintz, dumneavoastră ați recomanda îmbătarea în timpul unui atac nuclear?

Kokintz îl privi pătrunzător prin lentilele lui groase și spuse:

— Ce altceva? Ce altceva?

— Dar, insistă editorul, sunt șansele de supraviețuire mai mari pentru un om dacă este beat?

— Cu armele pe care le avem în prezent, răspunse grav Kokintz, nu ajută nici să fii treaz, nici să fii beat. Nu există șanse de supraviețuire.

După ce se gândi bine la această afirmație, editorul hotărî să încheie campania cu o serie de declarații de la clerici și de la înalți funcționari de stat.

În seara aceea, trecu pe la St. Regis și bău un martini uriaș la King Cole Bar. Era, își zise el în timp ce bea, o reacție total subconștientă – aceeași nevoie irațională și primitivă care-i face pe oameni să-și ferească brusc

capul când cade o clădire peste ei. Hotărî să mai bea unul în timp ce se gândea la acest aspect.

Treptat, dar sigur, ceea ce fusese redactat ca un anunț cu privire la un simplu exercițiu de alarmă, chiar dacă la o scară fără precedent, evoluă, ca rezultat al publicității în masă, al repetării insistente și de neevitat, precum și al accentului pus pe omnipotența armei care inspirase exercițiul, într-un anunț cu privire la o alarmă reală în mintea oamenilor. Încercările de înăbușire a zvonurilor despre salam sau alcool fură luate drept o dovadă limpede că nenorocirea chiar avea să se producă. Printre oameni spori credința că guvernul Statelor Unite primise informații secrete că avea să fie lansat un atac adevărat cu arme atomice sau chiar mai rău pe Coasta de Est. Și apoi, ușoara isterie se transformă într-o formă de panică.

Mai întâi părinții cerură ca școlile să fie închise pentru ca, atunci când avea să sune alarma, mamele și tații să nu fie despărțiți de copii. Autoritățile școlare, nevrând să aibă grija a cohorte de copii în timpul unei alarme cu o durată nedeterminată, susținură cu entuziasm această cerere.

Apoi oamenii muncii începură să evite să meargă cu metroul sau cu autobuzul, de teamă să nu fie prinși de alarmă în aceste mijloace de transport. La trei zile după anunțarea exercițiului, metrourile transportau mai puțin de jumătate din călătorii pe care-i transportau de obicei. Regia Autobuzelor anunță că traficul scăzuse cu șaizeci la sută. Mai târziu, dar nu mult mai târziu, nevestele cerură ca bărbații lor să stea acasă și, pe măsură ce sporea convingerea că avea să urmeze un atac real, gările și aeroporturile se aglomerau tot mai

mult, pentru că oamenii erau înnebuniți să iasă din New York. Firmele se închiseră, străzile și locurile de joacă rămaseră pustii și panica se propagă mai departe.

Fu din nou invocată întreaga forță a mijloacelor de comunicare, de data asta pentru a transmite mesajul că nu se aștepta un atac adevărat. Era doar o alarmă de exercițiu. Situația internațională era sănătoasă – mai sănătoasă decât fusese vreodată de la încheierea războiului. Diplomații confirmau acest lucru, secondați de generali și amirali. Un general care cu numai zece zile înainte pledase pentru un atac imediat aspura acelor națiuni care, spunea el, intenționau să rănească de moarte Statele Unite anunța că nu exista absolut nici un motiv ca părțile aflate în conflict să nu-și poată rezolva diferendele pe cale pașnică.

— Suntem, spuse el, în pragul păcii – o pace care, dacă vom lăsa să precumpănească judecata la rece, trebuie să dureze cel puțin cât vom trăi noi și copiii noștri.

Toate acestea însă – insistența neabătută că nu avea să fie decât o alarmă de exercițiu, declarațiile categorice ale diplomaților, generalilor și amiralilor că nu aveau în vedere nici un război, ba chiar și o conferință de presă în care președintele asigura națiunea că nu exista nici un pericol de atac din partea vreunei țări sau combinații de țări străine – toate acestea nu prea avură efect. O întrebare rămânea fără răspuns în mintea publicului: de ce să faci un exercițiu la o scară atât de mare, dacă nu există nici o posibilitate să izbucnească un război imediat?

Atunci se întâmplă singurul lucru care, chiar dacă încercarea de-a domoli panica ar fi avut sorți de izbândă, ar fi anulat orice rezultat.

Senatorul Griffin, serios deranjat de faptul că primea câte o mie de scrisori pe zi de la oameni din toată țara, care cereau să știe dacă Statele Unite aveau arme adecvate cu care să se apere, hotărî să anunțe că fusese definitivată bomba cu quadium. El făcu acest lucru numai după ce se consultă cu președintele, cu secretarul Apărării și cu alți membri ai cabinetului. Reuși să-i convingă că singurul mod în care se putea potoli panica era să asigure poporul că Statele Unite se aflau în posesia unei arme cu o capacitate distructivă de o asemenea amploare, încât nici o altă țară n-ar îndrăzni să le atace.

Ca președinte al Comisiei pentru Energie Atomică, el convocă o conferință de presă și dădu detalii despre bombă reporterilor care se înghesuiau în sala comisiei senatoriale.

— Bomba Q, care a fost realizată de doctorul Kokintz, zise el, ne dă posibilitatea să aruncăm însuși soarele în flăcări asupra inamicilor noștri. La dimensiunea ei actuală, ea ar pustii o suprafață de peste cinci milioane de kilometri pătrați. Puterea de distrugere aflată acum în mâinile noastre nu are limită. Nu mai este nevoie să spun, adăugă el, că nu vom folosi niciodată bomba Q decât dacă vom fi siliți s-o facem.

— Ce ne-ar putea sili s-o folosim? întrebă un reporter.

— Nu-mi pot imagina nici o altă împrejurare decât folosirea ei de către o altă țară mai întâi, răspunse senatorul.

Și imediat își dădu seama că făcuse o gafă grosolană.

— Asta înseamnă că au și alte țări bomba Q? întrebă reporterul.

— Din câte știm, nu, pară senatorul și nici nu termină bine de vorbit, că își dădu seama că acum chiar că semănase bănuiala că ar putea s-o aibă și alte țări.

Încheie precipitat conferința de presă, ca să nu se înrăutățească și mai tare lucrurile. Repetă că nimeni nu avea să îndrăznească să atace Statele Unite câtă vreme acestea aveau în posesie bomba Q. Dar avu senzația inconfortabilă că nu reușise ceea ce își propusese și că întreaga conferință de presă fusese un eșec. Bănuielile lui se dovediră corecte.

Articolele tipărite pe prima pagină a ziarelor naționale care anunțau că Statele Unite se aflau în posesia cumplitei arme conțineau sugestia că s-ar putea să o mai aibă sau s-o poată realiza în scurt timp și alte țări. Și nici nu fuseseră știrile bine absorbite de public, că se dădu marea alarmă.

Ea începu pe 13 mai, la ora cinci dimineața, cu vaierul a o mie de sirene în New York, Philadelphia, Boston și Washington. Vaierul atinse un asemenea crescendo, încât părea că fuseseră epuizate toate posibilitățile sunetului pur și apăru un nou tip de senzație, o combinație de sunet, durere și presiune fizică. Sirenele coborâră tânguios, treptat, apoi urcară din nou și iar coborâră. Când în sfârșit tăcură, lăsară în urmă o asemenea tăcere, încât se părea că în toată America nu mai era zgomot nici cât acela provocat de frângerea unei crenguțe. Era ca și cum sirenele însele ar fi masacrat întreaga materie vie.

În toate zonele Coastei de Est, la primul geamăt al alarmei, cei aflați pe străzi rămaseră o clipă paralizați de frică, apoi se năpustiră pe uși în case, în beciuri, în

stațiile de metrou și în adăposturile antiaeriene; unii plângând, alții râzând, unii respirând greu, sacadat, alții neputând să respire deloc o vreme.

Pe cheiul New Yorkului, puhoaie de docheri, hamali și echipaje întregi se scurgeau dinspre vapoarele care nu mai scoteau aburi, în căutarea de locuri sigure. Un singur vapor plecă din port, și asta din proprie inițiativă. *R.M.S Queen Mary* alunecă încet, se întoarse și porni pe Hudson, căpitanul dând el însuși ordine de pe punte timonierului, care stătea la cârmă lângă el. Când ieșiră de pe fluviu, el ordonă „cu toată viteza înainte" și o oră mai târziu, deja în largul oceanului, văzură un bric micuț, care se îndrepta spre Hudson.

După ce descrise momentul alarmei antiaeriene și plecarea navei, căpitanul făcu următoarea însemnare în jurnalul de bord:

> Am văzut bricul de 300 de tone *Străduința* la șaisprezece kilometri de farul Ambrose. I-am strigat prin portavoce și i-am spus să-și schimbe cursul, căci era interzis tuturor navelor să intre în portul New York. Nici un răspuns la primul mesaj. Repetarea avertizării a fost întâmpinată cu o ploaie de săgeți de pe bric. Nava noastră nu a fost afectată. Ne-am continuat cursul.

7

Bricul *Străduința*, cu drapelul crestat având pe el vulturul cu două capete al ducatului Grand Fenwick pe catargul principal, străbătu rapid Hudsonul, iar apoi coti brusc spre est. Tully Bascomb și căpitanul erau singurii doi oameni de la bord care știau exact unde se aflau și erau amândoi nedumeriți, pentru că, de când trăseseră asupra lui *Queen Mary* și arboraseră steagul, nu văzuseră nici măcar un remorcher sau un cuter al Pazei de Coastă. Era o dimineață superbă de mai; soarele strălucea pe apa verzuie ieșind de după zgârie-norii care se înălțau ca lăncile unei oștiri uriașe adunate pe insula Manhattan. Aerul era atât de limpede, că lui Tully i se părea că putea fi la fel de bine sorbit și respirat. Dar peste toate era așternută o tăcere surprinzătoare și fantomatică, de parcă n-ar fi fost un oraș real, ci doar un tablou pictat pe o pânză imensă și reprezentând o cetate părăsită de locuitori cu secole în urmă.

— Asta-i New Yorkul, îi spuse Tully lui Will Tatum, locotenentul său. Dar nu înțeleg de ce nu se vede nici un dușman. Avem tot fluviul și tot portul la dispoziție. De obicei e plin de nave pe cât e pliciul plin de muște.

— Și-au dat seama în sfârșit că vorbim serios, zise Will încruntat, și probabil ne-au pregătit o ambuscadă. Trebuie să fim atenți. Clădirile astea sunt cele mai mari pe care le-am văzut și-o să necesite asalturi susținute. Mă întreb de ce construiesc americanii castele așa de mari. N-am auzit să fi fost atacați prea des.

Will, un om de dimensiunile unui bivol, se remarca mai mult pentru forța fizică decât pentru cea mintală. Putea să întindă un arc de șaizeci de kilograme, avea un metru nouăzeci și nu ieșise în viața lui din Grand Fenwick. Un om cu mai multă imaginație ar fi fost cuprins de o teamă respectuoasă în fața dimensiunilor orașului pe care-l avea de cucerit. De fapt, restul oamenilor din armata expediționară, aliniați de-a lungul parapetului navei, priveau contururile Manhattanului într-o tăcere sumbră și disperată. Will însă nu vedea nimic altceva decât o treabă pe care o avea de făcut, în care se dădeau și se primeau lovituri, dar care avea să fie dusă la bun sfârșit.

Soldații din armata expediționară, care în timpul călătoriei peste ocean purtaseră haine civile, erau acum îmbrăcați în echipament complet de război. Cei douăzeci de arcași aveau coifurile pe cap. Tunicile lor din zale, purtate peste pieptarele din piele, le acopereau gâtul, pieptul și spatele. Fiecare avea șase corzi de arc din vână de cerb legate la piept și câte un mic scut pe mâna stângă, o sabie scurtă atârnată lângă el și un arc în spinare. Tully îi trecu în revistă și își zise că aveau să le facă cinste lui și națiunii lor. Cei trei ofițeri – între care și Will – purtau un fel de pelerine albe peste armură, având ca blazon vulturul cu două capete. În afară de arcuri, aveau și niște lănci cu un vârf al naibii de ascuțit.

— Pedro! îl strigă Tully pe căpitanul bricului, care, de când vasul său fusese închiriat, la Marsilia, ajunsese la concluzia că toate astea aveau, probabil, de-a face cu filmele și că poate-ar fi trebuit să ceară un preț de trei ori mai mare. Pedro, du-mă la debarcaderul Cunard, unde începe Fourty-fourth Street. O să pornim atacul acolo.

— O să fie mare tămbălău dacă vă duc, zise Pedro. Cât ai zice pește, o să apară vameși, oameni de la căpitănia portului, polițiști și lucrători navali care o să-mi facă semn să plec și probabil o să ne dea o amendă mult mai mare decât toată valoarea bricului. Nu știu de ce n-a venit nimeni să-mi dea permisiunea să acostez. Ar fi trebuit să fim întâmpinați în port de cei de la Departamentul Sănătății. Or fi avut cu toții un weekend lung și dorm până mai târziu. E luni dimineață.

— Ăsta, zise Tully, e război.

— Bine. E război, spuse Pedro, pe tonul cuiva care-i face pe plac unui copil. Dar nu văd nici un cameraman care să facă poze pentru publicitate. Poate că trebuie să mai așteptăm puțin până apar.

— Acostează! urlă Tully. Acostează până nu pun să ți se taie urechile.

— Înțeles, înțeles, zise Pedro. Stați acolo, lângă ancora principală.

Echipajul lui format din cinci oameni se adună în devălmășie la pupa, Pedro învârti de cârmă, catargele principale se rotiră până când pânzele fură întoarse și *Străduința* alunecă frumos în debarcaderul Cunard, unde echipajul o fixă de bolarzi de la prova la pupa.

— Bărbați ai Grand Fenwick-ului! răcni Tully îndată ce vasul fu legat. V-am condus în inima țării inamice. Urmați-mă spre victorie.

Aruncă o frânghie cu un cârlig la capăt pe puntea de deasupra. Urmară alte trei frânghii și oamenii se cățărară pe ele pentru a se alinia pe chei.

— Hei! strigă Pedro de dedesubt. Și eu? Eu ce vreți să fac?

— Așteaptă-ne ca să ne duci înapoi.

— Credeți că durează mult?

Tully se uită în lungul străzii și în jur, la orașul întins, dar pustiu, care părea să-i aștepte pe el și mica lui armată ca un fel de capcană din beton și oțel care avea să se închidă din moment în moment ca să-i distrugă.

— Nu pot să estimez, zise el.

Apoi, către oamenii săi:

— Cu drapelele înainte pentru Grand Fenwick!

Acum că ajunsese în New York, Tully nu știa foarte clar ce trebuia făcut în continuare, deși avea grijă să le ascundă oamenilor săi lipsa oricărui plan. Intenționase să debarce pe coastă cu trupele în haine civile și apoi să pornească în marș, sau poate să ia trenul spre Washington și să dea năvală asupra Casei Albe. Se gândea că o lovitură rapidă și hotărâtă, dată prin surprindere, i l-ar oferi ca ostatic pentru negocierile de pace pe însuși președintele Statelor Unite. Dar planul se lovise de o neașteptată opoziție din partea propriilor săi locotenenți, iar Will Tatum, care înainte de plecare avusese o întrevedere privată cu Gloriana, nu putuse fi convins să-l accepte.

— Trebuie să ducem un război onorabil, zisese Will. Sub arme și întâlnindu-l pe inamic în câmp deschis. Dacă luptăm prin vicleșug, suntem mai mult tâlhari decât soldați.

După o matură chibzuință, Tully fusese nevoit să-și dea acordul, și cum el fusese cel care insistase de la bun început asupra onoarei în această chestiune, se simți puțin rușinat că deviase de la propriile principii. Problema era că acum se afla în New York cu armata lui, dar nu avea cu cine să se lupte. Se așteptase să aibă un schimb de lovituri chiar și ca să poată debarca. Se gândise că era posibil să fie întâmpinați încă de pe ocean, acesta fiind motivul pentru care ordonase tirul de săgeți către *Queen Mary*. Dar nu i se opusese nici măcar un caporal. Hotărî să pornească în marș pe Fourty-fourth Street spre Times Square, în speranța de a-l întâlni pe inamic.

Strada pustie, clădirile tăcute, aerul neclintit, intrările goale, colțurile, bordurile, crăpăturile și contraforții orașului aveau o rezonanță bizară la zgomotul pașilor armatei ducatului Grand Fenwick, aflată în marș spre centrul New Yorkului. Era un sunet care nu se mai auzise niciodată în Lumea Nouă – un sunet atât de ciudat, inclusiv pentru cea Veche, încât până și frunzele pădurilor s-ar fi întors să-l asculte –, un sunet de picioare îmbrăcate în zale clincănind pe asfalt. Drapelul singuratic având pe el vulturul cu două capete flutura în adierea vântului, pelerinele albe ale ofițerilor licăreau îndrăzneț în lumina soarelui, coifurile arcașilor străluceau, dar numai păsările urmăreau procesiunea.

Câțiva dintre oameni tușiră în liniștea care-i înconjura, iar apoi, având impresia că tusea asta se auzise la cel puțin un kilometru, se priviră stânjeniți. De după un colț ieși o pisică, mieună zgomotos și fugi. Cei care o văzură râseră nervos; cei care n-o văzură, dar auziră doar mieunatul tresăriră. Un stol de porumbei țâșni brusc spre trupă din lumina soarelui și numai disciplina

de fier deprinsă la antrenamente îi împiedică pe oameni să rupă rândurile. O foaie de ziar, prinsă într-un vârtej al vântului, îi urmă pe stradă ca un spiriduș răutăcios, ba apărând în fața soldaților în marș, ba rămânând în bătaie de joc în spate, doar ca să țâșnească din nou în față. În cele din urmă, se înfășură în jurul picioarelor lui Tully și nu se mai dezlipi, făcându-l să se simtă ridicol. Acesta se aplecă și o luă, apoi o îndesă furios la cingătoare. Dar dincolo de aceste mici zgomote și mișcări, care în mod normal s-ar fi pierdut în zarva orașului, nu era pic de sunet ori clintire, în afară de cele pe care le provocau ei înșiși.

Merseră astfel, fără să întâlnească un singur suflet, până ajunseră în Times Square. Vechea clădire a ziarului *The New York Times* se ridica singuratică și părăsită la răscrucea pustie a lumii, iar la vederea ei, Tully hotărî că trebuia capturată. Avea să fie pentru început o fortăreață temporară. Capturarea ei, spera Tully, avea să pornească războiul pe o bază ceva mai concretă. Și avea să fie un loc bun în care să țină un consiliu de război și să caute o explicație pentru faptul că deși New Yorkul era acolo unde fusese întotdeauna, nu se vedea picior de newyorkez.

La parter se găsea o prăvălie ale cărei vitrine, în care străluceau o mie de fleacuri atrăgătoare, îi fascinară pe bărbații din Grand Fenwick.

— Will, îi spuse Tully locotenentului său, ia jumătate din oameni și du-i în partea cealaltă a clădirii. O să găsești o ușă acolo. Când strig „Atacați", spargeți-o și ucideți pe oricine vi s-ar împotrivi. Noi o să spargem ușa din partea asta în același moment.

Will salută și se duse cu oamenii lui care, în ciuda disciplinei lor, nu se putură abține să încetinească în

fața vitrinelor prăvăliei pline de creioane mecanice, pixuri, portofele, genți, țigări, pipe și brichete. În centru se afla o pancartă mare pe care scria LICHIDARE DE STOC.

— Haideți, le spuse Will războinicilor săi rămași în urmă, de asta ne ocupăm mai târziu.

În spatele clădirii găsiră o ușă dublă din alamă și se adunară s-o spargă la comanda lui Tully. Când ordinul veni, șase umeri musculoși se izbiră de ușa care, nefiind încuiată, făcu să se reverse întregul grup în holul clădirii. În același moment restul trupei, sub comanda lui Tully, atacă ușa din partea opusă. Nici aceasta nu era încuiată, așa că luptătorii se rostogoliră în prăvălie și, străbătând-o, se opriră în hol, direct în camarazii lor.

Se schimbară câteva lovituri și câteva săbii făcură să răsune niște coifuri până să se descopere că în holul clădirii nu era nimeni în afară de ei. Urmă un nou val de relaxare. Din nou, ceea ce se anticipase că avea să se dovedească un asalt necruțător se vădise a fi o intrare inutil forțată. Din nou, toți fuseseră pregătiți să se întâlnească față în față cu inamicul și se treziseră confruntați cu absența lui totală. Oamenii stăteau în grupulețe, uluiți, uitându-se neliniștiți în jur și discutând cu voce joasă.

— Will, zise Tully, trăgându-și deoparte locotenentul, ca să fiu sincer, nu-mi place deloc treaba asta. Nu înțeleg de ce nu e nimeni în oraș.

— Crezi că pentru că știau că venim? întrebă Will, care începea să se îndoiască el însuși de un astfel de motiv.

— Nu, nu cred. Pare mai degrabă o epidemie de ciumă.

Will albi. Era un om curajos; nimeni nu era mai curajos ca el. Dar se temea cumplit de microbi, care, i se explicase în copilărie, aveau să-l devoreze cu siguranță dacă nu se spăla după urechi.

— Aerul miroase urât aici, zise el.

— Totdeauna miroase urât, răspunse Tully.

— Nu crezi că mizeriile alea negre de pe jos fac parte dintr-un fel de război biologic, nu?

— Nu. Mă rog, într-un fel sunt. Sunt bucăți vechi de gumă de mestecat, cu tonele. Probabil pline de microbi, dar pe newyorkezi nu i-au deranjat niciodată până acum. Trebuie să găsim pe cineva, ca să-i anunțăm c-au fost invadați. Trebuie să dăm o lovitură undeva. O invazie n-are nici un rost dacă nu află nimeni de ea.

Își puse mâna la cingătoare, adâncit în gânduri, și redescoperi foaia de ziar care i se prinsese de picioare când mărșăluia pe Fourty-fourth Street. Era gata s-o arunce cât colo, când ceva îl făcu să se uite pe ea, ca să vadă dacă nu găsea vreun indiciu pentru motivele pustietății orașului.

Foaia se dovedi a fi prima pagină din *New York Times*-ul din ziua precedentă. Un titlu dublu se întindea pe opt coloane sub denumirea ziarului. Pe un rând scria: SUPERBOMBĂ ANUNȚATĂ DE GRIFFIN. Pe celălalt: ALARMĂ PE COASTA DE EST AȘTEPTATĂ DIN MOMENT ÎN MOMENT. Urma o învălmășeală de subtitluri și apoi textul celor două articole. „Statele Unite se află în posesia unei arme supreme, capabilă să pustiască o suprafață de cinci milioane de kilometri pătrați", spunea primul articol, descriind în continuare cum fusese anunțat acest lucru de senatorul Griffin din Comisia pentru Energie Atomică și cum fusese realizată bomba de doctorul Kokintz de la Universitatea Columbia. Al

doilea articol, tipărit în paralel cu primul, spunea că se aflase din surse de obicei bine informate că era de așteptat ca în următoarele douăzeci și patru de ore să aibă loc un exercițiu de alarmă pe întreaga Coastă de Est a Statelor Unite, ca pregătire pentru un atac atomic.

Tully citi ambele articole de două ori înainte să priceapă semnificația situației. O reduse la două aspecte de bază. Primul era acela că New Yorkul putea fi bombardat atomic în câteva ore, poate chiar minute. Al doilea, că un om mult mai valoros ca ostatic decât președintele Statelor Unite era doctorul Kokintz de la Universitatea Columbia. Iar doctorul Kokintz trebuia capturat repede, înainte ca celălalt inamic cu care Statele Unite se aflau în război să arunce în aer New Yorkul, să-și atingă obiectivele și să răpească orice șansă ducatului Grand Fenwick.

— Încolonează-i pe oameni și scoate-i afară, în stradă! îi strigă el lui Will cu o hotărâre subită. N-avem prea mult timp să câștigăm războiul ăsta și ne-așteaptă un marș de vreo treisprezece kilometri.

— Unde mergem? întrebă Will.

— La Universitatea Columbia, răspunse Tully.

8

Invadarea Statelor Unite de către trupele expeditionare ale ducatului Grand Fenwick începuse cu aproape două ore înainte ca cineva aflat într-o poziție oficială sau în orice altă poziție să-și dea seama că se petrecea un astfel de lucru. Chiar și când prezența unor bizari oameni înarmați fu descoperită în Manhattan, nimeni nu-și dădu seama pe moment de semnificația chestiunii.

Planurile elaborate făcute pentru a apăra populația civilă ținând-o în adăposturi, indiferent ce pretexte sau strategii se inventau, se văzură încununate de un succes deplin. Primul șoc al îndelung așteptatei alarme antiaeriene fusese de-ajuns pentru a trimite grabnic pe toată lumea în locuri sigure. Dar secretarul Apărării era conștient că acest șoc inițial avea să fie înlocuit în scurt timp de o curiozitate crescândă în legătură cu ce se petrecea. Iar această curiozitate, își spunea el, avea să fie mai puternică la New York și în împrejurimi.

Astfel, gărzilor din apărarea antiaeriană li se spuse să stea în adăposturi, în stații de metrou și în clădiri, unde să împiedice pe oricine să iasă. Soldații fură ajutați în această misiune de poliție, care rămase și ea în subteran. Alți militari, oameni care se ocupau cu decon-

taminarea, experți în bombe neexplodate, corpuri medicale și de ambulanță sau voluntari care aduceau alimente urmau să apară pe străzi de îndată ce acestea deveneau practicabile după alarmă, ca să se asigure că totul era cât de cât în regulă. Pornind dintr-o serie de puncte-cheie ale orașului, ei trebuiau să inspecteze fiecare clădire și adăpost, să aibă grijă de femeile însărcinate, de copiii mici, de infirmi și bătrâni, și să se asigure că toți aveau la dispoziție hrană, apă și îmbrăcăminte. Nimănui altcuiva însă nu-i era permis să se afle la suprafață. Astfel, abia la o oră și jumătate de la atacul asupra orașului pustiu își întâlniră cei din Grand Fenwick primii inamici.

Între timp, mărșăluind pe Broadway sub conducerea lui Tully, ei ajunseseră pe One Hundredth Street fără să vadă sau să fie văzuți de un singur suflet.

Apoi, la intersecția dintre One Hundredth Street și Broadway, dădură brusc peste un grup de cinci oameni îmbrăcați într-un fel cum Tully nu mai văzuse îmbrăcat pe nimeni. Purtau niște salopete voluminoase, alb-cenușii, care-i acopereau din cap până-n picioare, având montate în glugi niște geamuri din sticlă groasă, prin care să poată vedea. Mergeau strânși unii în alții și aveau niște instrumente mici, pe care le îndreptau spre pereții clădirilor, spre extinctoare și spre pământ, privindu-le îngrijorați. Cele două grupuri se văzură în același moment și fură la fel de speriate unul de înfățișarea celuilalt. Ambele bănuiau că se aflau în prezența unei trupe invadatoare de monștri dintr-o altă lume. Ambele se opriră, iar echipa de decontaminare, căci asta era, începu să se îndepărteze tiptil, în timp ce arcașii își potriveau săgețile în arcuri.

Unul dintre americani, cu un glas care ieșea hârâit și bolborosit de după salopeta voluminoasă, distorsionat în plus și de panică, strigă:

— Au coborât de pe-o farfurie zburătoare.

Nici nu fură bine rostite cuvintele, că ele căpătară forța unei revelații divine, confirmând o bănuială care se crea, dar care nu fusese până atunci cristalizată în mintea celorlalți.

— Farfurie zburătoare! strigă un altul și, cât ai zice pește, întregul grup se întoarse și dispăru după colț, îndreptându-se spre râu.

Dându-și seama că salopetele îi împiedicau serios să fugă, oamenii din echipa de decontaminare și le smulseră de pe ei și le aruncară. Într-o secundă, străzile tăcute răsunau de strigăte: „Farfurie zburătoare! Marțieni! Arme cu raze!", iar panica fu sporită de pâlcul de săgeți care șuierară pe deasupra capetelor celor cinci și căzură izbindu-se și zdrăngănind pe pereții clădirilor și pe asfalt.

Ar fi urmat un al doilea tir, dar Tully, îngrijorat de perspectiva unei bombe atomice care ar fi putut cădea în orice clipă asupra New Yorkului, le ordonă oamenilor săi să înceteze focul și să-și continue marșul spre Universitatea Columbia. Gândindu-se mai bine, el adună salopetele abandonate și le dădu câtorva fenwickieni să le care.

Șeful echipei de decontaminare, un bărbat între două vârste, care nu ratase nici o rubrică de caricaturi din ziare de când se știa, fu primul care își recăpătă prezența de spirit. Aproape că-și pierduse suflul alergând, când deveni conștient că sarcina lui era să-și facă datoria, nu să fugă. Iar datoria sa era, din câte știa, să raporteze la cartierul general că un detașament de

invadatori de pe o farfurie zburătoare, sau poate de pe mai multe farfurii zburătoare, debarcase în New York, mărșăluia prin oraș în veșminte de metal, era echipat cu arme cu raze, care aruncau din mers un fel de săgeți șuierătoare, și că probabil mai puteau apărea în orice clipă alte câteva mii de soldați.

Își dădu seama, când îl părăsi primul val de spaimă, că s-ar putea să întâmpine oarecare dificultate în a face pe cineva să-i creadă povestea, deși în mintea lui nu era nici o îndoială că hoarda care se năpustise asupra grupului său nu era umană și, prin urmare, trebuia să fie de pe altă planetă. În primul rând, păreau mai înalți decât cei mai mulți oameni, cu vreo treizeci de centimetri sau chiar mai mult. Apoi, capetele nu aveau păr pe ele, ci păreau făcute din metal. În plus, străluceau în lumina soarelui. Și, în cele din urmă, lansaseră un fel de rachetă supersonică de mână, care scotea un sunet șuierător când îți trecea razant pe deasupra capului.

Își clarifică toate acestea în minte, în timp ce telefona dintr-o cabină telefonică de la colț de stradă la numărul secret destinat rapoartelor.

— Direcția de Rapoarte Speciale, vă rog, ceru el când i se răspunse.

Urmă un scurt moment de tăcere, apoi o voce spuse:

— Rapoarte Speciale. Numele și secția?

— Tom Mulligan, secția 4-300, subsecția 3. Decontaminare, răspunse el.

Se auzi zgomotul unei foi de hârtie băgate în mașina de scris, apoi zdrăngănitul tastelor, în timp ce se dactilografia informația.

— OK, continuă, zise funcționarul de la Rapoarte Speciale.

— La intersecția lui Broadway cu One Hundredth se află un grup de indivizi de pe o farfurie zburătoare, zise Tom dintr-o suflare.

— Câți? veni întrebarea laconică.

— Vreo cincizeci sau șaizeci, răspunse Tom, ușurat că părea să fi fost crezut.

— Un moment, să dactilografiez. Cincizeci sau șaizeci de oameni de pe o farfurie zburătoare... hei, ce naiba-i asta? Cum adică, farfurie zburătoare?

— Exact cum am spus, răspunse Tom. I-am văzut. Și echipa mea i-a văzut. Cincizeci sau șaizeci. Cu capete de metal și acoperiți de-o chestie lucioasă. Ne-au răsărit direct în față și-au tras în noi cu niște arme cu raze.

— Ascultă, băiețaș, zise funcționarul de la Rapoarte Speciale, vi s-a spus să stați departe de cârciumi, nu? Treaba pe care-o aveți de făcut e serioasă. Nu-i cazul s-o faceți de oaie. Unde ești acum?

— La intersecția dintre Ninety-ninth și Broadway, zise Tom. Și n-am fost în nici o cârciumă. Întreabă-i pe oamenii mei. Sunt cu mine. I-au văzut pe tipii ăia. Direct de pe o farfurie zburătoare. Îți spun că orașul e invadat.

— Rămâi pe loc, zise funcționarul. Trimit pe cineva.

Dar înainte să ajungă ofițerul de la Apărare Civilă să-l ia pe Tom ca să-l interogheze, apăru o altă patrulă. Aceasta îi arestase deja pe oamenii lui, care erau îmbrăcați în haine obișnuite și bolboroseau ceva despre farfurii zburătoare. Nici unul nu avea vreun act de identitate. Ca să le facă pe plac, de vreme ce toți spuneau în esență cam aceeași poveste, patrula îi duse pe toți în locul în care ziceau că își lăsaseră salopetele de decontaminare. Negăsindu-le acolo, îi duse cu forța în cel mai apropiat adăpost subteran, unde fură aruncați la grămadă, fără mare grijă. Aici Tom și oamenii săi

încercară din răsputeri să-i convingă pe soldații de serviciu că făceau parte din Apărarea Civilă și că fuseseră întrerupți în cursul misiunii de un grup războinic – care acum crescuse la o jumătate de divizie – de pe Marte.

— *Blitz plotz*, ziseră soldații cu înțelegere.

Zvonul despre invazia de pe Marte, cu detalii înfricoșătoare despre niște ființe uriașe, în costume de metal, echipate cu niște arme cumplite, se răspândi însă prin mulțimea credulă și speriată care stătea înghesuită în stația de metrou. Nervii fuseseră întinși la maximum în ultima săptămână. Oamenii fuseseră avertizați cu privire la armele care înăbușeau orice tentativă a imaginației de-a le descrie. Citiseră nenumărate povești despre farfurii zburătoare; devoraseră o sumedenie de cărți despre aventuri în spațiu; văzuseră filme descriind tot felul de invadatori din tot felul de lumi. Stăteau înghesuiți în subteran și înghițeau povestea despre o invazie de marțieni fără greutate, avizi, aproape cu ușurare. Măcar știau care era inamicul a cărui năvală se pregătiseră s-o întâmpine vreme de șapte zile.

Strigătul „Marțieni" se împrăștie din stația de metrou din Ninety-ninth Street până în cea din Seventy-second și mai departe pe tronson, până când, într-un interval relativ scurt, toți cei care fuseseră prinși în stațiile de metrou ale New Yorkului când se dăduse alarma ajunseră să discute între ei că orașul fusese capturat de o trupă expediționară de pe o planetă învecinată.

Reacțiile erau ciudate. Unii voiau să iasă și să arunce o privire, trebuind să fie ținuți cu forța. Alții se furișau afară din stațiile de metrou prin tuneluri, dornici să se vâre și mai adânc în subteran. Cineva începu să cânte

imnul religios *Abide with Me** într-un tremolo strident, iar imnul fu preluat mai întâi timid, apoi cu mai multă vigoare, până când în scurt timp ecoul cântecului răsuna prin pasajele subterane mai tare decât vocile care-l creaseră.

De sub străzi vocile răzbăteau înfundat, dar încă inteligibil prin guri de canal și grătare în orașul pustiu. Gardienii și polițiștii începură să se îngrijoreze. Câțiva sunară la Direcția de Rapoarte Speciale să spună că nu știau cât îi mai puteau stăpâni pe oamenii din metrou. Psalmul se transformă în *Mairzy Doats***, apoi în *The Little Doggie in the Window**** și, la intervale scurte, povestea devenea tot mai sălbatică, până când toată lumea ajunse să știe că pe principalele clădiri din Manhattan aterizaseră farfurii zburătoare din care ieșiseră hoarde de oameni de oțel, care trăgeau cu raze electrice.

Direcția de Rapoarte Speciale le spuse la început gardienilor să facă tot ce puteau pentru a controla mulțimea, asigurându-i că li se vor trimite întăriri. Dar când întăririle ieșiră numai pentru a trimite mesajul că situația scăpase complet de sub control, se decise să fie sunat secretarul Apărării. Decizia nu fu ușoară, căci la cartierul general al Apărării Civile din New York se dăduseră instrucțiuni stricte ca secretarul să nu fie contactat decât în caz de urgență absolută.

Constituiau oare jumătate de milion de oameni cântând *The Little Doggie in the Window* în rețeaua newyorkeză de metrou o urgență? se întrebă generalul

---

* Să-mi stai alături (*n.tr.*).

** Cântec compus în 1943 de Milton Drake, Al Hoffman și Jerry Livingston (*n.tr.*).

*** Cântec compus în 1975 de Freddy Fender (*n.tr.*).

Snippett, șeful Apărării Civile din New York. Nu era sigur. Era un om practic, care ajunsese la gradul de general în cariera sa militară în mare măsură pentru că refuzase să intre în panică, indiferent de motiv. Niște oameni care cântau nu constituiau o urgență în sine, în definiția pe care o dădea el termenului, deși detesta muzica. Așa că la început generalul amână, trimițând și mai multe întăriri, precum și mașini cu portavoce care-i îndemnau pe cei din stațiile de metrou și adăposturi să-și păstreze calmul, asigurându-i că nu se întâmplase nimic rău.

Din nefericire, portavocile produseră exact efectul invers celui dorit asupra oamenilor aflați în tunelurile subterane. Li se părură niște uriași care răcneau pe străzi, iar mesajul „nu sunt marțieni în jur" nu ajunse la ei întreg. Unii îl auziră corect, dar majoritatea prinseră doar cuvintele „marțieni în jur". Două dintre mașinile cu portavoce, dând colțul din direcții opuse și cu atenția șoferilor distrasă de cântecele venite din subteran, se ciocniră și rezervorul de benzină al unuia explodă cu o bufnitură surdă. Acest lucru dădu naștere unui zvon nou, și anume că fusese aruncată bomba atomică. Unii dintre cei din stațiile de metrou insistau că erau radiați. Alții strigau că era din ce în ce mai cald și că probabil jumătate din oraș ardea deja. Sirenele mașinilor de pompieri care mergeau spre mașinile în flăcări conferiră credibilitate acestui din urmă zvon; acesta fu momentul în care o mulțime de gardieni zăpăciți sufocară Direcția de Rapoarte Speciale cu cereri de ajutor, așa că generalul Snippett decise să-l sune pe secretarul Apărării.

— Domnule secretar, zise el după ce obținu un fir direct cu Washingtonul, trebuie să vă raportez o situație de urgență în New York. În stațiile de metrou sunt o jumătate de milion de oameni. Toți cântă un soi de prostioară. Și majoritatea cred că orașul a fost invadat de marțieni. Soldații, poliția specială și cea obișnuită, precum și toți oamenii pe care-i am la dispoziție încearcă să-i oprească în subteran. Dar nu știu cât îi mai putem ține-n frâu.

Pe fir se lăsă un moment de tăcere, iar generalul Snippett deveni conștient de faptul că ajunsese într-un punct critic în cariera sa. Dacă nu-l putea convinge pe secretar că această absurditate nu era invenția lui, se putea aștepta să-și petreacă restul vieții într-o inactivitate forțată, trăind dintr-o pensie inadecvată nivelului său de trai. Prima întrebare a secretarului nu fu câtuși de puțin liniștitoare.

— Marțieni, ai spus? întrebă el aspru.

— Da, domnule, răspunse generalul.

Din nou urmă un moment de tăcere.

— Cum a-nceput nebunia asta?

— Din câte știu, de la un telefon primit chiar de Direcția noastră de Rapoarte Speciale. Șeful unei echipe de Apărare Civilă, pe nume Mulligan, a raportat că un grup de marțieni făcând parte dintr-o trupă invadatoare a aterizat într-o farfurie zburătoare. Au aruncat cu nu știu ce săgeți în el și-n oamenii lui. Erau îmbrăcați în haine de metal.

— Era beat? întrebă secretarul.

— Noi așa am crezut. I s-a spus să rămână pe loc până venea o patrulă să-l aducă la Direcție. Dar când patrula a ajuns acolo, el – hm— dispăruse.

— Dispăruse?

— Da. Nu era nici urmă de el.

— Absolut nici o urmă?

— Absolut.

— Și oamenii lui?

— Dispăruți și ei.

— Fără urmă?

— Fără urmă.

Din nou, tăcere.

— Spune-mi, domnule general, întrebă sec secretarul, dumneata ca militar acorzi vreun credit raportului marinei că alcoolismul este un antidot pentru radiațiile atomice?

— Absolut deloc, răspunse generalul cu fervoare.

— Sunt ușurat să aud asta. Acum, dumneata ai văzut vreun marțian din ăștia?

— Nu.

— Farfurii zburătoare sau ceva de felul ăsta?

— Nu.

— Ei bine, fii bun și fă personal o inspecție a orașului, din Battery până în Bronx, iar pe urmă raportează-mi din nou. Între timp, fă tot ce-i posibil pentru a opri bufoneria din subteran. Absurditățile de felul ăsta pot strica un exercițiu menit să protejeze cel mai mare oraș al țării – un oraș care, nu mai e nevoie să subliniez, ți-a fost dat în grijă. Ai putea medita, cât îți faci inspecția, asupra faptului că din Boston nu s-a raportat nimic despre marțieni sau farfurii zburătoare. Mi-e greu să cred că niște invadatori din altă lume ar fi atât de bine informați despre temperamentul și excitabilitatea din Statele Unite încât să aleagă New Yorkul în locul Bostonului ca loc de pornire a operațiunilor. Dă-mi raportul într-o oră.

Se auzi declicul ferm și rece al receptorului pus în furcă, iar generalul Snippett contemplă o clipă telefonul din mâna sa cu un amestec de uluială și furie.

— Tasker! își strigă el aghiotantul. Adu-mi mașina!

9

Închis în laboratorul lui izolat fonic de la etajul unu al clădirii administrației de la Universitatea Columbia, doctorul Kokintz nu dăduse prea multă atenție pregătirilor pentru alarmă. Era burlac și asta îi dădea toată libertatea de loc și de timp care i se părea necesară pentru munca sa. Își improvizase un soi de spațiu de locuit în laborator și își convinsese proprietăreasa că, dacă nu venea acasă câteva zile – locuia într-o pensiune mare din epoca McKinney în Brooklyn –, aceasta nu se întâmpla nici pentru că era beat, nici pentru că fusese lovit de o mașină și nici pentru că ieșise cu vreo iubită. Fie adormise la un film, fie se dusese la Washington, fie era ocupat cu munca.

Doamna Reiner, proprietăreasa, o femeie cu temperament și proporții mămoase, nu prea îl crezuse niciodată. Dar nu-i punea întrebări despre năravurile lui, deși absențele peste noapte o deranjau foarte tare. În opinia ei, nu se cuvenea ca un burlac să nu vină acasă noaptea. Era ridicol ca atunci când se întâmpla asta să pretindă că rămăsese să lucreze la Universitate. Singurii oameni care lucrau la Universitatea Columbia noaptea, din câte știa ea, erau paznicii, iar doctorul

Kokintz nu era paznic. Doamna Reiner știa că era ceva ciudat cu doctorul Kokintz, dar acesta își plătea regulat chiria și-i plăceau păsările. Doamnei Reiner îi plăceau la rândul ei păsările și le hrănea și pe-ale doctorului când acesta era plecat. În schimb, doctorul îi dăduse numărul laboratorului de la universitate, ca să-l poată suna dacă lipsea o perioadă mai mare de timp, dar o rugase să nu-l sune noaptea. Astfel, doamna Reiner din Acacia Street, Brooklyn și președintele Statelor Unite erau singurii doi americani care-l puteau suna pe doctorul Kokintz la numărul din laboratorul de fizică nucleară. Toți ceilalți erau nevoiți să sune prin centrala universității.

Indiferența doctorului Kokintz față de pregătirile pentru alarma antiaeriană nu se datora dezinteresului. De fapt, tocmai din cauza pregătirilor fusese atât de prins. Căci doctorul Kokintz era ocupat cu perfectarea bombei cu quadium, a cărei iminență ca armă practică inspirase marele exercițiu de alarmă.

Senatorul Griffin afirmase, e drept, într-o zadarnică încercare de-a liniști populația, că Statele Unite se aflau deja în posesia bombei Q. Nu era o afirmație incorectă. Bomba la care se referea însă era o improvizație extrem de grosolană, pe care doctorul Kokintz o făcuse la ordinul președintelui și al secretarului Apărării și pe care o distrusese imediat pentru că nu fusese mulțumit de ea.

Ceea ce voia să creeze era o bombă mică, un pachet curățel care putea fi transportat cu orice fel de avion, oriunde. Ceea ce improvizase pentru președinte era mare și greoi ca o valiză. Pregătirea lui profesională, care cerea cea mai scrupuloasă ordine și frumusețe, era ofensată și pretindea ceva mult mai finisat. Această lucrare era extrem de interesantă pentru el, un perfec-

ționist. Rezultatul suprem al activității lui, distrugerea extinsă pe care-o putea produce, înfricoșătorul carbon paisprezece care putea să arunce însăși suflarea morții asupra unor suprafețe întinse, sterilizând aerul și solul, îl îngrozea ca ființă omenească. Dar perfecționistul din el beneficiase de mai multă pregătire decât ființa omenească, așa că își continuase misiunea.

Acum terminase. Pe bancul de lucru din fața lui se afla un recipient mic din plumb, de forma și mărimea unei cutii de pantofi. Era singura bombă cu quadium a lumii. Părea de-a dreptul inofensivă, dar încărcătura era atât de delicat amorsată – folosise ca arc o bucată dintr-o agrafă a doamnei Reiner, proprietăreasa lui –, încât o lovitură puternică sau o zgâlțâitură erau suficiente pentru a o declanșa. Doctorul Kokintz nu crease încă dispozitivele de siguranță care aveau să împiedice declanșarea accidentală a bombei Q. Aceasta era o chestiune relativ simplă, de care se putea ocupa în scurt timp. Importantă era bomba, iar bomba era gata.

— Dickey, îi spuse el canarului din cușca de alături, singurul companion pe care-l avea în laborator, hai să fim amândoi foarte atenți. E timpul să mâncăm și o să-ți dau drumul puțin să zbori pe-aici. Dar promite-mi că n-o să dai jos cutia aia, pentru c-o să te spulbere și pe tine, și pe oricine altcineva din New York. Inclusiv pe mine.

Canarul scoase un tril vesel.

— Știu că ești prea mic ca să dai jos cutia, continuă doctorul Kokintz. Doar că sunt emoționat. De fapt, ar trebui s-o demontez, dar sunt obosit și-mi tremură mâinile. Așa că o s-o lăsăm până mâncăm ceva, apoi o demontăm și după aia mergem acasă să dormim.

Scotoci prin buzunar în căutarea sandviciului, găsi mai întâi pipa și tutunul, ca aproape întotdeauna, le

puse distrat pe bancul de lucru și căută mai departe. Găsi un pachet învelit în hârtie cerată pe care-l scoase și-l desfăcu precaut, descoperind două bucăți de pâine neagră între care se aflau două felii de lebăr. Le privi atent prin ochelarii lui cu lentile groase. Arătau ca și cum ar fi avut cândva o viață, dar muriseră între feliile de pâine. În celălalt buzunar era un alt pachet, dar sandviciul pe care-l conținea arăta și mai suspect.

— Dickey, zise savantul, țin sandviciurile astea de două zile, poate trei, și nu cred că e bine să le mâncăm. O s-o sun pe fata de la centrală, să văd dacă nu poate trimite pe cineva să-mi ia de mâncare.

Ridică receptorul și formă „0", ceea ce-i făcea legătura cu centrala universității. Dar trecură două-trei minute și nu răspunse nimeni.

— Bizar, zise el, uitându-se la ceas. E abia zece jumate. N-aveau cum să fi plecat în pauza de prânz.

Mai formă o dată, de data asta așteptând mai mult, și în cele din urmă răspunse o voce. Îl surprinse că era o voce de bărbat, căci nu-și amintea de vreun centralist de sex bărbătesc.

— Ce e? zise vocea, ca pentru a-i transmite că orice ar fi fost, cu siguranță nu merita să-l întrerupă pe vorbitor.

— Sunt doctorul Kokintz, zise fizicianul. Voiam să vorbesc cu fata, să văd dacă poate să-mi facă rost de un sandvici.

— Doctorul Kokintz? zise vocea, brusc plină de solicitudine. Sunt paznicul clădirii. Unde sunteți?

— În laboratorul meu. Cine-ați spus că sunteți?

— Paznicul clădirii pentru perioada alarmei antiaeriene. E o alarmă, știți.

— O alarmă antiaeriană? Suntem deja în război?

Nimeni nu mi-a spus nimic despre asta. Cred c-ar fi trebuit să mi se spună.

Vocea râse liniștitor.

— Nu. Nu-i război, domnule doctor. E doar foarte multă vorbărie. Noi, paznicii, știm că nu-i război. Dar e o avertizare importantă. Nu puteți părăsi clădirea. De fapt, rămâneți unde sunteți până vine cineva să vă ducă la un adăpost.

— Dar nu pot să merg în adăpost. Am aici ceva ce nu îndrăznesc să las nesupravegheat. N-am cum să-l las.

— Ăăă... nu-i canarul, nu? Cred că de asta ne putem ocupa.

— Nu, nu e canarul. E cu totul altceva. Nu pot să-l las și mi-e foame. Nu poate să-mi aducă cineva un sandvici?

Paznicul se gândi o clipă. Apoi își aminti că în scurt timp aveau să vină lucrătorii de urgență de la cantină cu alimente pentru cei prinși de sirenele antiaeriene fără provizii.

— Rămâneți acolo, da, domnule doctor? zise el. Vine cineva sus cu mâncarea în câteva minute. Dar promiteți-mi că nu plecați.

— Promit întregului oraș New York că nu plec, răspunse grav doctorul.

Paznicul râse, închise telefonul și se duse să vadă dacă apăruseră lucrătorii de la cantină.

Între timp, Tully și oamenii lui ajunseră în marș voios la universitate, dar o găsiră la fel de pustiită de viață, la fel de amenințător de tăcută, la fel de moartă ca pe toate celelalte clădiri pe lângă care trecuseră în orașul ca un cimitir. Tully era din ce în ce mai neliniștit și mai încordat. Cu fiecare minut care trecea, era sigur că perspectivele de-a pune mâna pe singura pradă care

ar îngenunchea Statele Unite păleau. Pentru el și pentru armata expediționară a ducatului Grand Fenwick era o cursă contracronometru. Dacă reușeau să-l captureze pe doctorul Kokintz cu bomba lui înainte ca orașul să fie atacat, să-l ducă la bordul bricului și să iasă în larg, victoria era a lor. Dacă însă orașul avea să fie atacat cu bomba atomică înainte, el și oamenii lui aveau să fie cu siguranță uciși, iar întreaga acțiune avea să se reducă la zero.

În mod ciudat, nu-i era prea teamă de moarte. Ceea ce-l tulbura era gândul că ar dezamăgi-o pe Gloriana, ducesa lui. Se străduia să se convingă că era o chestiune de patriotism, că dragostea de țară îl neliniștea și-i dădea hotărârea de-a repurta o victorie răsunătoare. Dar era nevoit să admită în sinea lui că era mai mult decât atât. Era Gloriana cu părul ei auriu, cu vocea ei dulce și convingătoare, cu zâmbetul ei foarte special, blând ca o binecuvântare. Pentru ceilalți războiul era, probabil, un război patriotic. Pentru el, însă, deși așa începuse, devenea din ce în ce mai mult o acțiune cavalerească.

Grupul dădu ocol clădirilor universității, dar găsi toate ușile încuiate, toate ferestrele și porțile închise și nici o posibilitate de intrare fără folosirea forței. Tully hotărî să spargă intrarea principală în clădirea administrației.

— Will, îi spuse locotenentului său, tăiați copacul ăla, faceți un berbece din el și forțați ușa.

Tăierea copacului, un mic tei care creștea din trotuar, nu era o treabă ușoară. Ca toți copacii din New York, el trebuia să fie protejat de oamenii pentru a căror plăcere fusese plantat. Așa că în jurul lui se afla un gard zdravăn de fier, care trebuia desfăcut prin lovituri de lance. Zgomotul drugilor grei izbindu-se de fier avea

un ecou bizar pe străzile tăcute, deranjând porumbeii care se îndepărtară fâlfâind din aripi. Dar loviturile mai calmară nervii oamenilor, căci liniștea îi afectase pe toți, cu excepția lui Will, care tot credea în taină că orașul fusese evacuat la vestea izbucnirii războiului cu Grand Fenwick.

Odată culcat la pământ gardul, le veni ușor să taie copacul, să-l curețe de crengi și să-l transforme într-un stâlp care să poată fi folosit ca berbece. Will, care era foarte priceput la astfel de treburi, întări capătul berbecelui, înfășurându-l într-un pieptar din zale fixat cu curele din piele.

— O breșă pentru Grand Fenwick! răcni el. Amintiți-vă de Pinot.

Berbecele fu apucat de opt dintre arcași, care se repeziră cu el pe treptele joase și-l izbiră de ușă. Se auzi un bubuit ca bătaia unei tobe uriașe. Ușa se zgudui și păru să tușească, așa cum se întâmplă când primești o lovitură în stomac. Dar rămase închisă.

— Încă o dată! strigă Will. Încă două lovituri și-am intrat.

De fapt, fu de-ajuns una singură. Ușa universității, destul de puternică pentru a rezista elanului unor studenți ai secolului douăzeci, nu putea ține piept tacticilor de atac ale unor războinici de secol paisprezece. Păru să scârțâie din balamale într-un gest de resemnare neputincioasă, apoi se dădu de perete, iar oamenii din Grand Fenwick se revărsară înăuntru cu berbece cu tot. Se treziră într-un hol larg, complet pustiu, complet tăcut și lipsit de orice urmă de inamic.

— La dracu'! răcni Will. Nimic nu mi-ar plăcea mai tare decât să iasă la luptă. E greu pentru douăzeci de oameni să adulmece mirosul dușmanului într-un oraș

de mărimea asta. Dacă am purta o bătălie ca lumea, iar ei ar capitula oficial, i-am putea trimite pe toți înapoi la treburile lor și-am mânca și noi ceva.

— Suntem mai aproape de victorie decât crezi, dar nu mai avem mult timp, îi răspunse Tully.

Stătea în fața unui avizier mare de pe perete, căutând pe el un nume.

— A, uite-l, zise el, pe jumătate pentru sine. Dr. Kokintz. Sala 201. Asta trebuie să fie la etajul unu. Lasă oamenii de pază aici și afară, și vino cu mine sus. Dacă se apropie cineva, să fie luat prizonier sau ucis.

Tully urcă în fugă scările, câte două trepte odată, cu paloșul tras și cu Will în urma lui. În stânga unui coridor de la capătul scării găsi o ușă pe care scria Sala 201. Era închisă, dar o deschise cu o singură lovitură de picior lângă clanță. Doctorul Kokintz, înconjurat de o mulțime de retorte, cântare, eprubete și vase de condensat, stătea în picioare în mijlocul laboratorului, clipind des către ei. Își scoase ochelarii, îi șterse repede cu un colț al jachetei și și-i puse la loc.

— Mi-ați adus sandviciurile? întrebă el.

10

Puțini oameni în istoria războaielor se arătaseră atât de greu de convins că erau luați prizonieri de către un inamic precum doctorul Kokintz când se văzu capturat de Tully Bascomb în numele ducatului Grand Fenwick. E drept, avea motive temeinice să se îndoiască. În primul rând, își aștepta sandviciurile și primise, în schimb, paloșe. În al doilea, se așteptase ca un soldat din forțele antiaeriene ale secolului douăzeci să vină să-i aducă niște cafea și să-i asigure confortul. În schimb, în fața lui se aflau doi ostași violenți din secolul al paisprezecelea, înveșmântați în zale și acoperiți de la umeri până la tălpi cu niște pelerine pe care era imprimat un vultur cu două capete. În fine, ca tot restul Statelor Unite, habar nu avea că țara fusese invadată, și anume de către ducatul Grand Fenwick.

Situația ar fi fost deconcertantă și pentru un om care era la curent cu evenimentele de zi cu zi. Pentru doctorul Kokintz, care ca savant știa mai multe despre viitor și trecut decât despre prezent, lucrurile erau dincolo de orice pricepere imediată.

— N-ați adus sandviciuri, zise el pentru a treia oară, clipind des spre Tully, de parcă ar fi răsărit dintre

scândurile podelei și-ar fi fost gata să dispară pe aceeași cale în orice clipă.

Tully îi spuse pentru a treia oară, cu o remarcabilă răbdare, că nu-i adusese nici un sandvici și că era prizonier de război.

— Nu-nțeleg, zise doctorul, clătinând încet din cap. Nu-nțeleg. Cred c-am muncit prea mult și am halucinații. Voi doi – arătă spre ei – sunteți o halucinație. Sunteți rezultatul faptului că am muncit prea mult. Mintea, când este încărcată la maximum cu realități, se refugiază uneori în fantezie și fără îndoială că asta mi se întâmplă acum. E posibil să fiți, de asemenea, rezultatul unei carențe de vitamine. Și asta poate fi uneori cauza. Dar dacă închid ochii și respir adânc, fără îndoială c-o să dispăreți.

Închise ochii, respiră adânc de două-trei ori, apoi îi redeschise temător. Cei doi ostași erau însă tot acolo, tot înveșmântați în zale și pelerine, tot privindu-l cu ochi albaștri și ostili.

— Bun, zise doctorul Kokintz. Nu-i o halucinație și sunt prizonier de război. Dar poate chestiunea se rezolvă de la sine dacă o supunem rațiunii. Spuneți-mi, vă rog, cu cine se află Statele Unite în război?

— Cu ducatul Grand Fenwick, răspunse Tully.

— Cu ducatul Grand Fenwick, repetă doctorul.

Rosti cuvintele rar, ca pentru a le cântări, ca să vadă dacă aveau substanță.

— Cu siguranță este o halucinație, conchise el. Eu m-am născut în ducatul Grand Fenwick. Cum pot fi prizonier de război al locului unde m-am născut?

— Uite cum stă treaba, zise Tully mohorât, conștient de trecerea minutelor. Nu-i o halucinație. E al naibii de adevărat. Ducatul Grand Fenwick a declarat război

Statelor Unite acum mai bine de două luni. Am invadat New Yorkul. Ești prizonierul nostru și te luăm cu noi în Grand Fenwick.

— Dar de ce a declarat ducatul Grand Fenwick război Statelor Unite? întrebă doctorul Kokintz.

— Din cauza vinului, răspunse Will. Voi, americanii, ne imitați vinul, scoțând nu știu ce poșircă și numind-o Pinot Grand Enwick. De-aia.

— Din cauza vinului, zise Kokintz. Din ce alt motiv ar putea porni o țară război cu Statele Unite?

Dădu din umeri, ca și cum întreaga chestiune s-ar fi lămurit acum pe deplin.

— Ajunge, se răsti Tully. Vii cu noi ca prizonier de război. Cu tot cu bomba aia pe care-ai fabricat-o. Unde-i bomba?

— Bomba? întrebă doctorul, pe care acest cuvânt îl trezi brusc din visul în care i se părea că alunecase. Bomba? Despre ce bombă vorbești? Nu știu nimic despre nici o bombă.

— Bomba asta de-aici, zise Tully, aruncându-i în față exemplarul din *New York Times*. Cea care-ar distruge totul dac-ar exploda.

Fizicianul își mută o secundă privirea de la ei la cutia de plumb de pe bancul de lucru. Brusc, dădu s-o înșface, dar Tully i-o luă înainte și apucă recipientul dreptunghiular cu mâna lui mare.

— Asta e? întrebă el triumfător.

Întinse mâna în care o ținea și greutatea cutiei aproape că-l făcu s-o scape. Era să-i alunece din mână, dar o prinse cu cealaltă, lăsându-și sabia să se lovească de podea. Doctorul Kokintz se ridică pe vârfuri ca un balerin, apoi se lăsă în jos, cu ochii strâns închiși după ochelarii lui cu lentile groase.

— Te rog, zise el, ștergându-și fruntea cu mâna. Te rog, fii foarte atent. Cutia pe care-o ții în mână e periculoasă.

— Asta e bomba? repetă Tully, scuturând-o puțin pentru a mări efectul.

— Te rog, implură Kokintz. Cu grijă. Manevrează-o ca și cum ar fi un pui de șoricel. Da. Asta e bomba. Dacă o legeni așa, o zgâlțâi, o scapi, o lovești sau o deranjezi în orice fel, poate exploda. Și dacă explodează, aruncă în aer New Yorkul, Philadelphia și Bostonul în întregime. O să ucidă orice suflet pe o rază de sute de kilometri. Și, mai presus de orice, o să emane un gaz cumplit, care o să continue să ucidă tot ce vine în contact cu el, ani în șir de-acum încolo. Așa că te implor, pune-o jos ușor și salvează viața câtorva milioane de oameni nevinovați.

Will urmărise scena cu o suspiciune crescândă. Nu știa ce însemna toată pălăvrăgeala asta despre o bombă. Dar dacă Tully spunea că era o bombă, *trebuia* să fie o bombă. Pe de altă parte, era greu de crezut că acea cutie pe care comandantul lui o ținea în mână putea șterge de pe fața pământului întregul Grand Fenwick, ba chiar mai mult, cum tot încerca să spună Kokintz ăsta.

Își ridică sabia și întinse mâna după bombă.

— Dă-mi-o mie, zise el. O deschid cu sabia și vedem ce-i înăuntru. Cred că omul ăsta minte, iar chestia asta, care nici dacă ar fi plină cu praf de pușcă n-ar distruge mai mult decât încăperea în care stăm, are în ea doar pământ sau nisip.

— *Nu! Nu!* strigă doctorul Kokintz. Nu. Te rog. Te implor. N-o lovi.

Se aruncă asupa lui Will și-i prinse cu amândouă mâinile brațul în care ținea sabia.

— Nu cred că minte, zise liniștit Tully. Cred că asta e. Trebuie să plecăm, dar mai vreau să întreb ceva. De ce-ai făcut-o?

Și întinse cutia cu dispreț spre savant.

— Este o armă de pace a Statelor Unite ale Americii, răspunse doctorul Kokintz. Singura armă de pace de acest fel; mult mai eficientă decât bomba atomică sau orice altă armă de pace inventată până acum.

— O armă de pace? zise Tully oarecum surprins, răsucind cutia în mâini.

Se uită la Will, care stătea sprijinit în paloș.

— Ei bine, continuă el, și sabia de care se sprijină Will este o armă de pace, dar sigur nu-i la fel de bună ca asta, pentru că nu poți să omori atâția oameni cu ea. Știi, nouă, în Grand Fenwick, fiind o țară mică, ne-ar trebui o armă de pace cu adevărat eficientă, ăsta fiind al doilea motiv pentru care-o să luăm născocirea asta cu noi. Așa că hai să mergem. În jos pe scări, înainte marș.

Doctorul Kokintz dădu din umeri și porni spre ușă. Dar, când ajunse acolo, se întoarse.

— Și canarul meu? zise el. N-are cine să se ocupe de el.

— N-o să mai fie nevoie să se-ocupe cineva, răspunse Tully. Orașul o să fie spulberat de o bombă atomică destul de curând. Folosește și altcineva o armă de pace, și cu cât ieșim mai repede de aici, cu atât mai bine.

— Spulberat de o bombă atomică! exclamară Will și Kokintz într-un glas.

— Exact. Citiți asta.

Tully le arătă din nou exemplarul din *New York Times*, indicându-le fraza de pe prima pagină care anunța că în următoarele douăzeci și patru de ore avea să se dea

alarma pe întreaga Coastă de Est a Statelor Unite, ca pregătire pentru un atac atomic.

— Alarma s-a dat, zise el, așa că atacul poate avea loc în orice clipă.

— Dar e numai o alarmă de exercițiu, explică doctorul Kokintz. Mi-a spus soldatul din Forțele Antiaeriene. N-o să fie un atac adevărat.

Tully îl privi intens o clipă, iar apoi reciti articolul. Nu spunea explicit că avea să fie un atac atomic veritabil. De fapt, cu cât citea mai mult, cu atât devenea mai evident că alarma era doar un exercițiu.

— Poate că ai dreptate, admise el în cele din urmă, iar dacă e așa, sunt extrem de ușurat. Dar tot trebuie să ajungem la *Străduința* și să te scoatem de-aici cu bombă cu tot, cât ține exercițiul de alarmă. Așa că înainte marș.

— Și canarul meu? zise doctorul.

— Ia-ți și canarul. Dar grăbește-te, ordonă Tully.

Kokintz apucă valvârtej colivia și ieși repede din încăpere. În capul scărilor, se întoarse spre Tully.

— Să nu te împiedici și să cazi, zise el. Altfel, întregul New York o să cadă cu dumneata.

11

Un singur conflict merita să fie menționat din războiul victorios al ducatului Grand Fenwick împotriva Statelor Unite ale Americii. Acesta fusese atât de mic, atât din punctul de vedere al numărului de oameni implicați, cât și al zonei în dispută, încât era greu de găsit un cuvânt care să satisfacă un cercetător al științelor militare sau să ofere informații omului de rând. „Bătălie" cu siguranță nu mergea. „Ciocnire" era prea vag. „Încrucișare de arme" suna prea pompos. „Atac" era, poate, cel mai bine ales, căci fusese fără îndoială un atac, o năvălire a unor forțe asupra altora pentru a-și câștiga drumul spre libertate.

Deși acțiunea fusese măruntă – măsurată atât ca forțe angajate de ambele părți, cât și ca pierderi –, ea trebuia să figureze printre cele mai importante acțiuni ale lumii. Căci în cursul ei fuseseră salvate viețile a milioane de americani – și fuseseră salvate, ca o ironie bizară, de tabăra invadatoare. În același timp, invadatorilor le fuseseră furnizate mijloacele de-a se retrage în glorie de pe câmpul de luptă și de-a se întoarce în țara lor cu obiectivul atins și cu dușmanul înfrânt, deși înfrângerea nu fusese recunoscută multă vreme de americani.

La intersecţia dintre One Hundred and Tenth Street şi Broadway, în deplasarea lor prin oraş pentru a se întoarce la bricul *Strădunița*, avându-l cu ei pe doctorul Kokintz împreună cu bomba cu quadium, trupele ducatului Grand Fenwick sub comanda lui Tully fură întâmpinate de trupele Statelor Unite conduse de generalul Snippett, comandantul Apărării Civile a zonei New Yorkului. Generalul Snippett îl avea sub comandă pe şoferul său, două maşini cu portavoce cu poliţişti aşezaţi în spatele şoferilor şi o cantină mobilă cu patru oameni şi, ca întăriri, alţi doi poliţişti înarmaţi. Efectivul său era în total de doisprezece oameni, dar era mecanizat şi încăpea în patru automobile.

Cele două armate, dacă putem spune astfel, se zăriră de departe, străzile fiind libere de orice vehicule, iar la o distanţă de o sută cincizeci de metri una de alta începură să se amplaseze pentru bătălie. Fenwickienii, aplicând stilul de apărare creat spre sfârşitul secolului al paisprezecelea, se dispuseră în scară de-a latul bulevardului. Golurile din primul rând de arcaşi erau umplute de un al doilea rând de oameni, la doi paşi în spate. În spatele acestora din urmă, acoperind golurile din a doua linie, era o a treia linie de războinici. De fiecare parte a acestei formaţiuni în scară se aşezară ofiţerii, cu paloşe şi lănci, pentru a zădărnici orice tentativă de flancare. Aceasta nu părea probabilă, căci clădirile aflate de o parte şi de alta a străzii s-ar fi dovedit un obstacol prea mare.

Ce ar fi putut face generalul Snippett ar fi fost să se ducă pe o stradă laterală şi, executând trei întoarceri la dreapta, să atace trupele fenwickiene din spate. Însă nu-şi dădu seama de asta decât când atacul era deja în toi.

Când îi văzu pe invadatori pregătindu-se de luptă, generalul Snippett făcu semn cu eleganță întregii sale trupe să stea neclintită, luă un polițist înarmat cu el în mașină și înaintă fără altă escortă pentru a purta tratative.

Șoferul său conduse mașina încet până la câteva zeci de metri de invadatori, apoi opri. Mașina era decapotată și, după ce se opri, generalul Snippett se ridică în picioare pe locul din față, îi salută pe fenwickieni și strigă:

— Ce dracu' înseamnă asta? Voi de ce nu sunteți în adăposturi?

La care Tully răspunse politicos că era comandantul trupelor expediționare ale ducatului Grand Fenwick, care se afla în război cu Statele Unite, și-i oferea generalului șansa de-a se retrage onorabil de pe câmpul de luptă, fiind în inferioritate numerică. Dacă însă refuza să se retragă, îi atrase Tully atenția, atunci nu mai putea decât să intre în luptă, deși aveau să se facă toate eforturile pentru a se cruța cât mai multe vieți posibil.

Răspunsul generalului Snippett fu lipsit de respect și foarte pe lângă subiect. Generalul încheie urlând că dacă „gașca aia de idioți", cum îi numi, nu pornea într-un minut spre un adăpost antiaerian, avea să le ordone oamenilor lui să tragă.

Tully presupuse că, din moment ce acesta era un ultimatum, tratativele se încheiaseră, așa că le ordonă arcașilor să se pregătească să tragă un rând de săgeți, ținta fiind celelalte trei automobile care rămăseseră în liniile americane, la o sută cincizeci de metri distanță. Când văzu săgețile scânteind în lumina soarelui, în timp ce erau scoase din tolbe, le privi cum erau potrivite în arcuri, iar apoi văzu arcurile ridicate încet și întinse, fiecare arcaș sprijinindu-și mâna stângă în curbură

pentru a-și aduce brațul în linie dreaptă cu umărul – când văzu toate astea, se pare că generalul Snippett își pierdu cumpătul.

Fu auzit strigându-i polițistului care era cu el:

— Ia dă-l jos pe tipul ăla înalt, în haine caraghioase.

Polițistul, care avea o carabină, coborî din mașină ca să țintească mai bine și Tully îi strigă lui Will:

— Zboară-i pălăria ăluia. Nu-i respectuos.

Nu se simți nici o mișcare, nici măcar țintirea, iar săgeata țâșni din arcul lui Will ca o albină furioasă. Polițistul nici nu ridicase carabina când săgeata lungă de un metru îi străpunse chipiul, i-l dădu jos de pe cap și i-l zbură vreo treizeci de metri mai încolo pe stradă, după care se înfipse în asfalt. Rămase acolo, înfiptă oblic, cu chipiul polițistului bălăngănindu-se în ea, ca un prim trofeu de război pentru Grand Fenwick.

Polițistul trase și el în momentul când fu lovit de săgeată, dar rată ținta și glonțul zbură la cel puțin douăzeci de metri deasupra capului lui Tully. Între timp, acesta luă un arc de la unul dintre oamenii de lângă el și, cu aceeași nonșalanță ca Will, aproape uitându-se în altă parte decât la țintă, zbură cât colo chipiul generalului Snippett cu o săgeată. Aceasta zbură la rândul ei în lungul străzii și căzu la vreo jumătate de metru de cea trasă de Will.

Această ultimă săgeată, cea trasă de Tully, deveni fără voie cauza pentru care viețile a milioane de oameni, toți neavând habar de bătălie, se văzură puse în pericol. Căci ca să apuce arcul, Tully îi lăsase arcașului bomba cu quadium, iar acesta, necunoscându-i adevărata natură, nu fusese foarte atent. În minutele care urmară, chiar și Tully uită de bombă. Știa, cu instinctul său pentru tactica militară sădit în el de generații întregi,

că acesta era momentul potrivit pentru a-i da o lovitură hotărâtoare inamicului.

— O rafală la cincisprezece metri în partea asta a liniilor lor! strigă el. Pe urmă atacați cu săbii și scuturi.

Rafala se abătu ca o grindină asupra străzii – un mănunchi mic și compact de săgeți arcuite aruncă o umbră fugară de-a lungul clădirilor, le atinse acoperișurile, iar apoi alunecă în jos spre pământ, izbindu-se cu zgomot de suprafața șoselei la câțiva centimetri de mașinile aliniate în spatele generalului Snippett. Nici nu porniseră bine săgețile din arcuri, că fenwickienii își traseră săbiile și, cu scuturile în față, năvăliră asupra mașinii generalului și a celor din spate. Automobilul generalului fu capturat rapid de Will, care-l azvârli pe șofer de pe locul lui, îi smulse carabina polițistului și-o aruncă prin geamul unei clădiri din apropiere. Apoi îi trase însuși generalului un pumn care-l scoase din acțiune pentru tot restul încleștării, așa brav cum era.

Dar cele trei mașini care compuneau liniile principale ale americanilor nu fură la fel de ușor de dovedit. Ocupanții uneia (mașina-cantină), văzând o gloată urlătoare cum dădea năvală spre ei și își rotea săbiile în cercuri luminoase, fugiră. Cei doi polițiști însă rămaseră ferm pe poziții, deși nesiguri pentru o clipă de ceea ce aveau de făcut. Unul ridică pușca și trase un glonț care-l nimeri pe un arcaș fenwickian în piept. Acesta căzu, se ridică și căzu din nou, rămânând tăcut și nemișcat pe asfalt. Era un mic fermier pe nume Tom Cobley, un bărbat de patruzeci și cinci de ani, iar în ziua aceea avu parte de mai multă onoare decât oricare dintre compatrioții săi în cinci secole. Căci Tom Cobley era primul om care murea pentru Grand Fenwick în mai bine de cinci sute de ani. Corpul lui, murat într-un butoi de

vin, fu dus mai târziu în patrie și îngropat într-o criptă de lângă cea a lui Sir Roger Fenwick, în inima castelului Fenwick.

Apărarea îndârjită a polițistului american fu de-ajuns ca să dea curaj celorlalți camarazi ai săi, care începură să tragă în hoarda care se apropia. Dar americanii nu aveau timp să ochească și arcașii îi copleșiră înainte să tragă mai mult de două sau trei rafale fără rezultat. În scurta încleștare care urmă, soldatul fenwickian căruia i se dăduse să țină bomba cu quadium nu putu, din cauza poverii, să folosească vreo armă și hotărî s-o azvârle într-unul dintre adversari. Era înghesuit când aruncase, așa că bomba se învârti la vreo șapte metri în aer. Tully o zări în timp ce se înălța. Se afla în picioare, pe capota unuia dintre automobile, la vreo trei metri de locul unde avea să cadă și astfel să distrugă majoritatea orașelor importante de pe Coasta de Est a Americii.

Se aruncă înainte, o prinse în mâini și se rostogoli la pământ, strângând bomba la piept. Când se ridică, New Yorkul și toți locuitorii săi fuseseră salvați, trupele ducatului Grand Fenwick repurtaseră o victorie decisivă asupra inamicilor lor, iar ei se aflau în posesia celor patru automobile; cât despre doctorul Kokintz, care fusese dat în grija a doi oameni, leșinase. El fu resuscitat abia după câteva minute, iar când își recăpătă cunoștința, aruncă o privire spre bomba cu quadium, pe care Tully i-o ținea în față ca să-l liniștească, și leșină din nou.

Bătălia nu durase mai mult de cinci minute de la tratativele inițiale cu generalul Snippett până la capturarea întregului echipament american și a generalului însuși, a șoferului său și a patru polițiști. Restul forțelor americane fugiseră de pe câmpul de luptă, iar Tully le ordonă oamenilor săi să se urce în mașinile americane

și să-l urmeze până la debarcaderul Cunard, unde-i aștepta bricul *Străduința.* Cum Tully era singurul om din Grand Fenwick care știa cum se conducea un automobil, celelalte mașini fură pilotate de americanii luați prizonieri, cu săbiile în coastă, ca să nu încerce să evadeze.

În timpul călătoriei spre debarcader, generalul Snippett își recăpătă cunoștința și întrebă ce dracu' credeau cu toții că făceau.

— O să plătiți pentru asta stând toată viața în închisoare! tună el. Dați-mi drumul de-aici sau pun toți copoii din New York pe urmele voastre.

După ce spumegă o vreme fără să-l bage nimeni în seamă, generalul adoptă un ton mult mai rezonabil și întrebă din nou despre ce era vorba.

Tully îi explică răbdător că era prizonier de război al ducatului Grand Fenwick, că avea să fie dus în Grand Fenwick, tratat conform gradului său, pe care el îl estima ca fiind de căpitan, și ținut acolo pentru răscumpărare, conform procedurilor statelor civilizate, ceea ce stârni o nouă izbucnire a generalului, care, când se potoli din nou, întrebă ce sau unde era ducatul Grand Fenwick și care era cauza războiului.

Răspunsul, și anume că ducatul era un stat independent, lung de trei kilometri și lat de doi, aflat în văile nordice ale Alpilor, și că războiul fusese provocat de afacerile unor producători de vinuri din California, îl reduse pe general la o tăcere împietrită, pentru care Tully fu recunoscător, căci avea o serie de lucruri la care trebuia să se gândească și foarte puțin timp pentru decizii.

Prima lui problemă era cum să-i ducă în siguranță pe doctorul Kokintz și bomba lui în Grand Fenwick. Singurul mijloc de transport pe care-l avea la dispoziție era bricul, căruia îi trebuiau cel puțin trei săptămâni

ca să ajungă în portul cel mai apropiat de ducat. În aceste trei săptămâni el putea fi atacat în larg și scufundat de navele americane, din moment ce exista o stare de război între cele două țări. Tully cochetă cu ideea de-a merge cu mașina la cel mai apropiat aeroport și de-a rechiziționa un avion care să-l ducă pe doctor cu bomba în Grand Fenwick. Dar existau argumente puternice împotriva unui astfel de plan. În primul rând, se putea dovedi imposibil să găsească un avion și un pilot în stare să execute zborul transatlantic. În al doilea rând, puteau întâlni în drum spre cel mai apropiat aeroport, care Tully socotea că ar fi Idlewild, trupe inamice atât de mult superioare numeric, încât să le fie cu neputință să le înfrângă.

Hotărî să rămână la bric. În ciuda faptului că erau aproape incapabili de apărare și că dura enorm să ajungă la un port de pe lângă casă, exista un factor în favoarea lor. Și acesta era împrejurarea bizară că Statele Unite nu păreau să știe că se aflau în război cu Grand Fenwick. De fapt, acum Tully se îndoia că știau mai mult de o mână de oameni că o armată invadatoare intrase în oraș, ajunsese la Universitatea Columbia, pătrunsese cu forța în clădire și furase cel mai valoros secret militar pe care-l aveau Statele Unite. Astfel, era foarte posibil ca toți să ajungă cu bine acasă, în ducat, înainte să se descopere adevărul.

Următorul lucru important era dacă Tully ar fi trebuit să rămână cu o parte din oameni ca să ducă la bun sfârșit planul inițial al atacului asupra Casei Albe și al capturării președintelui. Decise că nu. Era inutil, argumentă el. Armata fenwickiană capturase deja, în persoana doctorului Kokintz cu bomba sa, o pradă mult

mai importantă pentru a negocia cu Statele Unite decât președintele.

Gândindu-se la doctorul Kokintz, Tully își aminti că savantul spusese că era din Grand Fenwick. Se întoarse spre Will, aflat în aceeași mașină, de partea cealaltă a generalului.

— Will, spuse el, îți aduci aminte cumva de-o familie pe nume Kokintz în Grand Fenwick?

Will cântări solemn chestiunea câteva momente.

— Nu-mi amintesc, zise el în cele din urmă, dar tata vorbea cândva de unii pe care-i chema Kokintz, un bărbat și o femeie. Erau țigani nomazi, iar femeia era însărcinată și nu putea merge mai departe. Li s-a dat voie să rămână în Grand Fenwick până la nașterea copilului. Tata spunea că femeia a murit, iar ducelui i s-a făcut milă de bărbat și i-a spus că putea rămâne în ducat cât voia. A stat vreo trei ani sau poate mai mult, apoi a plecat, parcă în America, luându-și copilul cu el. Asta e tot ce-am auzit.

— Mie numele mi se pare chiar mai cunoscut, zise Tully.

Se uită la doctor, care stătea între doi soldați pe bancheta din spate a decapotabilei. Avea colivia cu canarul în poală și vorbea cu pasărea.

— Asta e, zise Tully deodată. Păsări. Kokintz e omul care l-a criticat pe tata când a scris cartea despre păsările din Grand Fenwick. Spunea că Grand Fenwick e prea mic ca să aibă păsări native. Acum îmi amintesc. Hei, tu, îi strigă el savantului, n-ai scris la un moment dat o lucrare în care spuneai că nu există păsări native din Grand Fenwick?

— Ba da, răspunse blând Kokintz.

— Ei bine, în curând o să ai ocazia să-ți îndrepți greșeala. O să înveți totul despre păsările din Grand Fenwick, începând cu asta – zise Tully sumbru, arătând spre vulturul cu două capete de pe pelerina sa – și terminând cu vrăbiile. Vrăbiile din Grand Fenwick au un smoc de pene în creștet.

— Or fi ciocănitori, spuse doctorul Kokintz, clipind prin ochelarii lui cu lentile groase.

—Aici n-ai decât să le numești ciocănitori, replică Tully, ba chiar și vulturi, dacă vrei. Dar în Grand Fenwick sunt vrăbii și au un smoc de pene în creștet.

Între timp, ajunseseră la debarcaderul Cunard. Pedro și echipajul lui de cinci oameni leneveau pe punte, moțăind în soarele de primăvară. Un strigăt al lui Tully îi ridică rapid în picioare.

— Ne îmbarcăm, zise el. Pregătiți-vă să ieșiți în larg.

— Dar n-am putea avea câteva ore de permisie pe uscat? întrebă Pedro. Unii dintre băieți n-au mai văzut o americancă de patru-cinci ani.

— Plecăm! răcni Tully. N-avem timp să ne gândim la tăvăleală.

Pedro dădu din umeri și le făcu semn oamenilor, care începură să trebăluiască la prova și la pupa. Doctorul Kokintz, generalul, cei patru polițiști și șoferul fură îmbrânciți de-a lungul frânghiilor pe puntea bricului, apoi băgați dedesubt, în cabina principală. Soldații din Grand Fenwick îi urmară. Tully rămase singur pe mal după ce se îmbarcară toți.

— Stați așa, până vin și eu, zise el. Mai am ceva de făcut.

Apucă o ancoră de la capătul frânghiei și-o aruncă spre acoperișul unei clădiri alăturate. Pe aceasta se afla steagul cu dungi și stele. Îl trase jos și-l mototoli sub

braț. După care se aplecă, luă drapelul ducatului Grand Fenwick, cu vulturul care cu un cioc spunea „pro" și cu celălalt „contra", și-l urcă în vârful catargului.

Apoi se întoarse la bricul care ridicase ancora și în scurt timp porniră pe fluviu cu toate pânzele sus.

Pedro, care stătea la cârmă, încă nemulțumit că echipajului i se refuzase permisia pe uscat în paradisul marinăresc al New Yorkului, spuse sarcastic:

— Ei bine, ați lipsit cinci ore. Cum a mers războiul cu Statele Unite?

— Am câștigat, răspunse Tully calm.

Pedro fu atât de surprins, încât înghiți tutunul pe care-l mesteca.

12

Secretarul Apărării hotărî să pună capăt marii alarme antiaeriene de pe Coasta de Est după numai șase ore, și asta din mai multe motive. Cel mai important era că oamenii nu suportau să dureze mai mult, iar aici chiar nu avea de ales. Nimeni dintr-o națiune care în toată lunga ei istorie se dedicase individualismului, principiului că un număr cât mai mic de legi trebuie să guverneze un număr cât mai mare de oameni, n-ar accepta să fie în mod arbitrar închis în case și în beciuri, în stații de metrou și în adăposturi, să i se refuze confortul radioului, al televiziunii, al frigiderelor și băuturilor cu gheață, al cănilor de cafea și al paharelor de whisky sau de bere.

După o vreme, riscul morții părea preferabil acestei situații care, pentru astfel de oameni, era practic o formă de moarte. Mamele care fuseseră despărțite de copiii lor suportară despărțirea două ore, apoi nu mai rezistară. Toate rugămințile paznicilor, toate amenințările polițiștilor, toate apelurile la patriotism și asigurările că odraslele lor erau îngrijite la fel de bine ca acasă nu le liniștiră. Cu riscul de-a fi reduse într-o clipă la o mână de cenușă, ele își părăsiră casele ca să ceară,

cu acea furie uluitoare de care numai femeile sunt capabile, să fie duse imediat la copiii lor.

Trupele Organizației pentru Apărare Civilă se dovediră neputincioase în fața mâniei lor. Femeile câștigară și în suburbii, iar în zonele rezidențiale alarma, deși încă oficial activă, se stinse treptat. Aceasta se întâmplă nu numai în zona New Yorkului, ci și în Boston și Philadelphia, în Washington, D.C. și în Providence, Rhode Island. Pentru prima dată în istoria Statelor Unite, dacă nu chiar a lumii, femeile anulară, de fapt, un război.

Rebeliunea începu mai încet în zonele centrale ale orașelor, unde majoritatea celor prinși în exercițiul de alarmă erau bărbați. Poate din cauză că oamenii care participaseră activ, generații întregi, la războaie le creaseră bărbaților nevoia de a fi mânați în turmă, abia după vreo trei sau patru ore începură să se revolte că erau ținuți închiși în adăposturi. În New York circulase zvonul că orașul era invadat de marțieni care aterizaseră în farfurii zburătoare. Primul efect, după cum se spusese deja, fu panica. Panica fu urmată de un fel de curaj fals, sau bravadă, manifestată prin cântecele *Mairzy Doats, The Little Doggie in the Window* și *Abide with Me* în stațiile de metrou. Această stare fu urmată de nerăbdarea stârnită de faptul că nu părea să se întâmple nimic. Iar nerăbdarea deveni, în scurt timp, rebeliune activă, cei din subteran cerând să fie lăsați să se ducă la casele lor.

Secretarul Apărării făcuse tot ce-i stătuse în puteri să țină sub control situația din New York, până la a-l însărcina pe șeful Apărării Civile, generalul Snippett, să pună capăt zvonurilor despre marțieni. Dar la trei ore după ce-l trimisese în această misiune încă nu avea

nici un semn de la generalul Snippett. Iar apelurile neliniștite ale celorlalți ofițeri nu conteneau, afirmând că populația scăpase complet de sub control.

La stația de metrou Eighty-sixth Street din West Side, un grup de oameni începu să vandalizeze un tren care oprise acolo. Ei demontară cea mai mare parte a motorului și sfâșiară banchetele. Încercările de a-i împiedica fură zădărnicite de alții, care nu luau parte activă la vandalizare. Se părea că newyorkezii care călătoriseră multă vreme cu metroul adunaseră un soi de năduf legat de mizeria și zgomotul trenurilor și profitau de ocazie pentru a se răzbuna oarecum pentru anii de suferințe și îmbulzeli.

În East Side, la stația din Seventy-seventh Street, un tren fusese scos de pe șine. Se desenaseră mustăți pe toate posterele din stație care conțineau o față de om, fie el bărbat ori femeie, și, printr-o coincidență ciudată, cei care fuseseră surprinși de sirenă pe Fifty-ninth Street rămăseseră fără țigări. Erau, după cum raportau paznicii, vreo cinci sute de oameni și nu mai mult de douăzeci de pachete de țigări în acea stație. Acestea se terminaseră repede și mulțimea se apucase să scandeze „Dau un reactor atomic pe-un Camel". În continuare, toți cei cinci sute răcniră „Vrem Philip Morris", ecoul strigătului perpetuându-se prin tunelurile întunecate și tăcute, printre stâlpii și traversele de fier.

Mai fură raportate o mulțime de alte simptome de revolte iminente de același fel, nu numai în New York, ci și în alte orașe. Explicația simplă era că personalul care trebuia să controleze mulțimile era prea puțin numeros. Iar mulțimile preferau să-și întâmpine soarta la lumină decât să fie ținute închise în adăposturi.

Aceasta era situația generală care provocă anularea după șase ore a unei alarme antiaeriene care ar fi trebuit să dureze mult mai mult. Existau însă și motive concrete pentru care secretarul Apărării decise să anuleze exercițiul.

Primul și cel mai contrariant era dispariția generalului Snippett. Când văzu că nu dăduse nici un semn după trei ore de când fusese trimis să înăbușe zvonurile despre marțieni, secretarul sună la cartierul general din New York și trimise o patrulă după el. Patrula de căutare, constând în două sute de polițiști pe motociclete, bătu toate bulevardele și străzile paralele din Manhattan până în Bronx. Dar nu găsi nici urmă de general. Automobilul lui, împreună cu două mașini cu portavoce și o cantină mobilă, fu însă descoperit la debarcaderul Cunard. Se vedeau câteva urme în caroserie și, foarte misterios, o săgeată de vreun metru înfiptă în tapițeria banchetei din spate. După ce primi acest raport, secretarul ordonă ca toate patru mașinile să fie duse în garajul poliției și ținute acolo până când avea să poată veni să le cerceteze personal. După ce se mai gândi un pic, el ceru să i se trimită imediat săgeata prin curier special.

Poliția mai veni cu un raport, e drept, ceva mai târziu. Acesta se referea la faptul că ușa principală a clădirii administrației de la Universitatea Columbia fusese spartă, se părea, de un berbece făcut dintr-un copac tăiat din apropiere.

Argumentul final, dacă mai era necesar, pentru anularea alarmei îl constituiseră presiunile presei de pe Coasta de Est. Cu toți cititorii închiși, cu angajații de la difuzare, tipar și culegere incapabili să ajungă la muncă sau să lucreze, chiar dacă se aflau deja în birouri,

editorii de ziare nu-și puteau scoate ediţiile și erau în pericol de a pierde mari sume de bani pe o perioadă nedefinită.

În New York, editorii ziarelor *Times*, *Herald Tribune*, *Daily Mirror*, *Daily News*, *Journal-American*, *Compass*, *Post* și *World Telegram and Sun* se întâlniră, sfidând alarma, la barul Bleeck de pe Thirty-ninth Street și, lăsând deoparte diferendele politice și criticile profesionale, jurară solemn să ia scalpul secretarului Apărării dacă alarma nu era anulată și cititorii nu le erau daţi înapoi.

— Dacă n-avem o presă cotidiană cu circulaţie liberă, am pierdut orice război în care ne aflăm sau ne-am putea afla, enunţă editorul ziarului *Times*. Una e ca oamenii să fie împiedicaţi să citească ziare pentru c-au fost ucişi de o bombă atomică și cu totul altceva să fie împiedicaţi să citească ziare de frică să nu fie ucişi de o bombă atomică.

Editorul lui *Daily Mirror* notă aceste cuvinte pe spatele unui plic și strecură în prima ediţie post-alarmă care avea să apară un articol care rezuma remarcile editorului de la *Times* sub titlul *TIMES* PRETINDE ÎNTÂIETATE ÎN FAŢA BOMBEI ATOMICE.

Astfel, marea alarmă fu anulată și confuzia care urmă fu aproape la fel de haotică precum cea care o precedase. Liniile telefonice erau supraaglomerate în timp ce populaţia eliberată suna la rude, la ziare, la pompieri, la poliţie, la posturi de radio, la televiziune, la toate sursele de informaţie, ca să întrebe dacă totul era în ordine, dacă marţienii se retrăseseră, dacă era adevărat că Manhattanul fusese teatrul unui măcel și că toată apa era făcută radioactivă de agenţi care mergeau de la explozibili atomici până la săgeţi otrăvite, aruncate din sferele tăcute ale spaţiului. Cei din oraşe încercau

să se ducă acasă; cei care erau acasă, în suburbii, cuprinși de o curiozitate irezistibilă, încercau să ajungă în orașe – în Boston, ca să vadă măcelul de la Old North Church despre care se auzise; în Philadelphia, ca să studieze ruinele de la Independence Hall; în New York, ca să privească îngroziți și uluiți scheletul înnegrit al celui mai mândru oraș al lumii.

Astfel, mii de familii nu reușiră să se reunească imediat, sporind confuzia. Reclamațiile despre persoane dispărute făcute de neveste și bărbați disperați curgeau cu zecile de mii. Poliția, Apărarea Civilă, Crucea Roșie, Asistența Călătorilor – toate erau incapabile să le facă față. În acest haos de zvonuri și cercetări, de isterie și vânzoleală dintr-un loc în altul, declarația doamnei Reiner, cum că doctorul Kokintz, chiriașul ei, nu mai venise acasă de trei zile și nu era de găsit nicăieri, se pierdu cu desăvârșire.

Doamna Reiner însă nu trăise cincizeci și cinci de ani în Brooklyn ca să-și vadă interesele neglijate sau înghițite într-un vârtej de milioane de alte interese.

— Găsiți-l pe domnul Kokintz, porunci ea Biroului pentru Persoane Dispărute, secția Manhattan, altfel vin acolo și-l găsesc chiar eu. De ce credeți că plătesc taxe?

— Doamnă, zise funcționarul epuizat căruia îi fusese transferat apelul ei, avem vreo zece mii de oameni dați dispăruți în ultimele trei ore. Chiar și patru dintre oamenii noștri de la Biroul pentru Persoane Dispărute au dispărut și nu avem unde să-i declarăm. Cum se scrie numele?

— Kokintz, zise doamna Reiner. Toată lumea știe cum se scrie Kokintz. E un nume normal, ușor de scris, ca Schmidt.

— Păi, răspunse funcționarul, să nu-l scriu greșit, totuși. Spuneți-mi-l pe litere.

— Uite ce-i, zise doamna Reiner. Eu nu dau zece cenți pe apelul ăsta ca să vă distrați auzindu-mă cum spun nume pe litere. Îl cheamă Kokintz. Un domn burlac, foarte drăguț, care uneori lipsește noaptea. Zice că lucrează la Universitatea Columbia. Dar n-a mai lipsit niciodată două nopți și trei zile.

— O să-l căutăm și-o să vă anunțăm ce-am aflat, răspunse funcționarul.

Închise și întocmi un raport de rutină în care scria că dispăruse un domn Kokentz, burlac, în jur de cincizeci de ani, care purta ochelari cu lentile groase, era iubitor de păsări și lipsea des noaptea. Puse formularul peste alte douăzeci pe care le completase în ultima oră și preluă următorul apel.

Doamna Reiner însă nu fu satisfăcută. Îl sunase deja pe doctorul Kokintz la numărul direct de la universitate, linia al cărei secret îl împărtășea cu președintele Statelor Unite, și nu-i răspunsese nimeni. Se întrebă dacă să se ducă la Universitatea Columbia și să facă cercetări personal. Dar avea și alți chiriași de care trebuia să se ocupe și avea de făcut o grămadă de cumpărături pentru ei. Făcu toate cumpărăturile, frământându-se între timp, apoi hotărî să-i scrie o scrisoare președintelui despre chiriașul dispărut.

Îi luă o oră să compună scrisoarea, dar când termină, consideră că meritase. Ea spunea următoarele:

Stimate Domnule Președinte al Acestor State Unite,

Domnul Kokintz, chiriașul meu, lipsește deja de trei zile și două nopți, și vreau să mă ajutați să-l găsesc. Este un domn burlac și uneori lipsește noaptea, dar niciodată atât de mult.

Uneori spune că lipsește pentru că lucrează și alteori spune că a adormit la un film. Eu îi hrănesc păsările când e plecat și voi continua să i le hrănesc, normal. Dar sunt îngrijorată pentru el. Este un domn drăguț, își plătește chiria regulat și sunt îngrijorată pentru el. Așa că vă rog să mă ajutați să-l găsesc. Poate că dumneavoastră aveți oameni care să caute în cinematografe. Unele sunt deschise nonstop și pot să fie o mulțime de oameni dispăruți în ele.

Concetățeana dumneavoastră,
ELIZA REINER

P.S. Am votat cu republicanii toată viața, cu excepția momentului când ne-a trebuit un democrat, în timpul Marii Crize.

Din cauza proastei funcționări a serviciilor poștale și a faptului că doamna Reiner o adresase simplu „Președintelui Statelor Unite", scrisoarea ajunse după patru zile la Casa Albă și abia după alte trei – în urma examinării de către Serviciile Secrete – pe biroul secretarului care tria corespondența ce trebuia supusă atenției primului om din stat. Secretarul decise dintr-un capriciu să i-o arate președintelui, nu pentru că era importantă, ci pentru că l-ar fi putut înveseli prin tonul ei uman.

Între timp, rămăseseră nerezolvate mai multe chestiuni ciudate care rezultaseră în urma marii alarme. Dar toate se pierduseră mai multe zile la rând în tăvălugul de știri pe care-l provocase exercițiul. Un reporter de la *New York Herald*, care relata de pe coastă, descoperi un drapel cu un vultur cu două capete arborat pe acoperișul unei clădiri vamale în locul steagului american. Nimeni nu știa cine-l pusese acolo. Nimeni nu știa ce reprezenta. Se părea că steagul american trebuia să fie înălțat în zori și coborât la apus în fiecare zi. Dar omul

a cărui sarcină era să se ocupe de asta se afla printre dispăruții în marele exercițiu – el apăru mai târziu în Canada, la Toronto, susținând indignat că plecase în concediul anual prevăzut de lege. În confuzia generală, locțiitorul său uitase de ceremonia înălțării drapelului.

Reporterul își predă articolul, iar acesta fu respins, fiind considerat un fel de farsă, o farsă de cel mai prost gust, după cum remarcă *The Tribune* într-un editorial mic și demn. Povestea ajunse însă la urechile secretarului Apărării, care trimise după drapelul cu vulturul cu două capete, așa cum trimisese și după săgeata de un metru găsită în mașina dispărutului general Snippett.

Apoi, la trei zile după alarmă, presa relată în cor că ușile principale de la Universitatea Columbia fuseseră forțate cu un berbece improvizat. Înăuntru însă nu fusese atins nimic. Incidentul fu considerat un fel de poznă iresponsabilă a unui grup necunoscut. O teorie era că niște așa-ziși studenți, care fuseseră respinși la admitere pentru că universitatea era plină, doborâseră ușile ca să-și arate hotărârea de-a fi admiși. Decanul făcu cercetări intense, scrupuloase, și se convinse că incidentul nu putea fi provocat de vreunul dintre studenții săi. Într-o declarație oferită presei, el deplânse barbaria celor care tăiaseră un copac ca să spargă ușile universității și comiseseră infracțiunea, se pare, luând dintr-un muzeu o armură superbă din zale, din secolul al paisprezecelea, și folosind-o drept cap pentru berbecele lor.

„Armurile de felul acesta sunt extrem de rare", spunea declarația lui. „Este un fel de tunică lungă sau cămașă din zale, care acoperă capul, gâtul, umerii și întregul trunchi al omului. Multe porțiuni au fost stricate ireparabil."

Dar un specialist în armuri angajat la Metropolitan Museum, care ceru permisiunea să studieze costumul, declară că el cunoștea, probabil, toate obiectele din zale din Statele Unite și că acesta nu făcea parte din ele.

— Costumul din zale, îi spuse el decanului, este făcut după modelul exact din secolul al paisprezecelea, dar judecând după starea lui, fie a fost foarte bine conservat, fie a fost făcut mult mai târziu de un armurier. Singurul loc din lume unde se mai găsesc astfel de armurieri este ducatul Grand Fenwick.

Declarația expertului în armuri fu publicată în *Times*, care obținu exclusivitate pentru această poveste, și ajunse și ea în atenția secretarului Apărării. Acesta trimise după cămașa din zale, așa cum trimisese și după săgeată și drapelul cu vultur. Apoi se duse la *Enciclopaedia Britannica* și citi tot ce găsi despre ducatul Grand Fenwick. Erau numai cinci rânduri, care dădeau o informație seacă. Printre altele, se spunea că drapelul național era un steag cu un vultur cu două capete. Secretarul fu atât de absorbit de această descoperire, încât în după-amiaza aceea uită să plece de la birou la ora cinci și jumătate – prima dată când se făcea vinovat de rămas peste program în douăzeci de ani de serviciu guvernamental.

Toate aceste detalii, atât de bizare, un excelent subiect de presă în vremuri normale, scăpară presei și publicului larg din cauza altor știri referitoare la marea alarmă. Edițiile din primele două zile ale presei de pe Coasta de Est fură dedicate descrierii exercițiului, interviurilor cu persoane oficiale, care susțineau în cor că alarma dovedise pe de-a-ntregul capacitatea oamenilor de-a reacționa corect în caz de urgență și relatărilor despre incidente – oarecum în contradicție cu

declarațiile oficiale –, cum erau vandalizarea trenului din West Side, cântările din stațiile de metrou, comportamentul excelent al voluntarilor din Apărarea Civilă sau poveștile cu copii, mame și tați care se comportaseră curajos sau nesăbuit în timpul exercițiului.

Un lucrător din Apărarea Civilă, care reunise un băiat din Bronx cu cățelul său pierdut, primi o mențiune specială. Un altul, care furnizase trei galoane de înghețată locuitorilor unui orfelinat din Queens, deveni erou pentru douăzeci și patru de ore. Un copil care se născuse în subsolul Hotelului Waldorf Astoria fu botezat Waldorf Blitz Cunningham; părinții lui fură găzduiți la hotel timp de o lună și primiră cadou trusouri în valoare de zece mii de dolari, până când mama băiețelului scrise o scrisoare prin care mulțumea tuturor și implora alte mame să nu-i mai trimită scutece sau cereale pentru copii, fiindcă nu avea unde să depoziteze nici cantitatea deja primită.

Întreaga presă, cu excepția lui *New York Daily News*, considera aproape o datorie să asigure publicul că nu avusese loc nici o invazie de marțieni în farfurii zburătoare și deplângea existența colportorilor care fuseseră cât pe ce să pericliteze succesul exercițiului răspândind o asemenea poveste.

Când citi asta, Tom Mulligan, șeful Apărării Civile, secția 4-300, subsecția 3, decontaminare, care fusese eliberat din funcție pentru că raportase o invazie din spațiu, își adună doi-trei oameni și, în intimitatea propriului cămin, le ținu un discurs scurt și plin de amărăciune, în care le arătă că fuseseră puși într-o situație ridicolă de către ofițerii superiori din Apărarea Civilă, care refuzau să creadă că în timpul marii alarme fuseseră atacați de niște oameni în veșminte de metal.

— Acum, zise Tom, răspundeți-mi clar: ați văzut sau n-ați văzut pe Broadway un grup de tipi îmbrăcați într-un fel de haine strălucitoare?

Oamenii din secția sa recunoscură că neîndoielnic văzuseră.

— Și, continuă Tom, n-au aruncat cu un fel de rază sau așa ceva, care fluiera când trecea pe lângă noi?

Existară unele dezacorduri în încercarea de-a se stabili dacă arma fusese o rază, dar absolut nici unul în ceea ce privea faptul că se aruncase în ei cu ceva care fluiera.

— Atunci, ca americani patrioți, zise Tom, e de datoria noastră să aducem faptele la cunoștința publicului. Credința mea este că invadatorii ăștia de pe Marte – nimic nu-i zdruncina convingerea că oamenii în costume strălucitoare veniseră din spațiu – sunt încă pe-aici. Și probabil că omoară oameni în dreapta și-n stânga, fără să știe nimeni. Boșii – și felul în care rosti cuvântul fu o totală condamnare a tuturor oficialităților – încearcă să mușamalizeze lucrurile. Nu vor ca oamenii să știe. Nu vor să se afle că n-au reușit să-i țină la distanță pe extratereștri. Dar noi trebuie să scoatem totul la lumină. Și singura metodă, din moment ce nimeni nu vrea să ne-asculte, e să mergem la *Daily News*. Ei o să publice adevărul – așa au promis chiar într-una dintre paginile lor.

Ceilalți, după ce fuseseră concediați din Apărarea Civilă și aruncați fără ceremonie, ca niște civili, în adăpostul de la metrou, nu se arătară prea entuziasmați. Unul obiectă că dacă boșii mușamalizau, poate că aveau un motiv temeinic. Altul spuse că dacă nici ai lor nu-i crezuseră, nu era foarte probabil să-i creadă cei de la ziar. Tom însă nu se lăsă așa de ușor. El zise că știa pe cineva la *Daily News*, cineva important, și că acesta

avea să-i asculte și să aibă grijă ca povestea lor să ajungă în ziar.

Când spusese că știa pe cineva important la *Daily News*, Tom exagerase un pic. Persoana pe care o cunoștea era un responsabil cu difuzarea într-un cartier, care vânduse ziare contra comision vreme de șase-șapte luni. Era greu de ajuns la el, dar Tom perseveră, iar după ce-i spuse povestea, responsabilul cu difuzarea îi puse o singură întrebare.

— Zici că asta s-a întâmplat în zona selectă?

— Da, răspunse Tom. Hundredth cu Broadway.

—Nu mi-ar strica niște vânzări în plus în zona de vest, zise ca pentru sine responsabilul cu difuzarea. Uite cum facem, îl sun pe redactorul de știri locale și-i spun că treci pe la el. Insistă pe aspectul cu marțienii. Sună bine: MARȚIENII ATERIZEAZĂ ÎN ZONA SELECTĂ. Merit un bonus dacă marșează. Ține minte să-i dai numele tău și să fii citat ca angajat al Apărării Civile. Bine?

— Bine, zise Tom.

Și se duse împreună cu cei trei subalterni ai săi, considerabil încurajați, la sediul ziarului *Daily News* din East Side. Avură o întâlnire rapidă de două minute cu redactorul de știri locale, iar acesta păru aproape furios că nu făcuseră poze. Îi dădu pe mâna unui reporter, un tânăr subțire, zelos, cu ochelari, care le puse atâtea întrebări despre amănunte lipsite de importanță, încât Tom avu o bănuială că fusese infiltrat în colectivul de la *Daily News* chiar de boșii care se străduiau să mușamalizeze afacerea. Dar răspunse la toate întrebările la care putu și semnă o declarație amplă, care confirma întreaga poveste. Oamenii care erau cu el semnară și ei declarația. Apoi se duseră acasă.

— Mâine o să fie pe prima pagină, zise Tom.

Dar nu se întâmplă așa.

Reporterul își predă articolul, iar redactorul de știri locale îl citi sfâșiat între cumpătare și exaltare. Îi veni să-l dea spre publicare pe loc, dar anii de verificare a oricărei declarații îl opriră. Făcu un compromis ducându-l redactorului-șef, care efectuă o citire rapidă.

— Tipii jură că așa a fost, zise redactorul de știri locale. Le-am verificat datele și sunt corecte. Au lucrat la Apărarea Civilă. Și au raportat într-adevăr despre niște marțieni. Dar comandantul lor spune că pur și simplu erau beți și și-au pierdut costumele de decontaminare. Ar fi un subiect tare dacă am găsi o cale să-l publicăm fără să putem fi atacați.

Redactorul-șef își puse picioarele pe birou și își contemplă vârfurile pantofilor.

— Ții minte poveste relatată acu' două zile de *Tribune* pe manșetă despre steag ciudat clădirea Vămii? întrebă el.

Avea obiceiul să vorbească repede și să omită silabe, articole sau conjuncții pe care le considera superflue.

— Îhî, zise redactorul de știri locale.

— Ce chestie, continuă redactorul-șef. Încerc să-l găsesc pe Snippett de două zile pentru declarație. Nu pot. Dar găsit mașina.

Își dădu jos brusc picioarele de pe masă și se aplecă înainte în scaun.

— Mașina-i în garajul poliției, făcută praf, cu gaură-n bancheta din spate. Ia doi oameni buni și trimite-i să sape. Vreau articol despre dispariția șefului Apărării Civile în toiul alarmei, dar găsirea mașinii făcute praf.

— Și chestia asta cu marțienii? întrebă redactorul de știri locale.

— Bag-o și pe ea, zise redactorul-șef, punându-și din nou picioarele pe birou. Uite ce știm: generalul dispărut. Steag bizar pe clădirea Vămii. Mașina generalului făcută praf de parc-ar fi fost în război. Angajat la Apărarea Civilă raportează invazie de oameni în costume lucitoare. Încă ceva, ușa de la Columbia spartă și nu știu ce cămașă de oțel găsită în vârf de berbece. Totul se leagă: „MARȚIENII INVADEAZĂ MANHATTANUL. ȘEFUL APĂRĂRII CIVILE PRIZONIER". Arată-mi articolul când e gata. Și cheamă-i înapoi pe omul ăla și pe subalternii lui. Ține-i ascunși până apărem. Ei sunt asul din mânecă.

Redactorul de știri locale ieși valvârtej și convocă doi reporteri în biroul lui. Avură o scurtă ședință, li se alăturară doi fotografi și ieșiră împreună din clădire.

13

— Domnule Preşedinte, zise secretarul Apărării, v-am cerut această întrevedere privată pentru că trebuie să vă raportez ceva aproape incredibil, dar adevărat. Este atât de incredibil, încât nici nu ştiu de unde să-ncep.

— Stai jos, spuse preşedintele zâmbind, şi nu te mai tot întreba de unde să-ncepi. Spune-mi pur şi simplu ce te frământă.

— Păi, zise secretarul, o să mă iertaţi, sper, dacă insist exagerat asupra faptului că tot ce am de spus este adevărat. Insist pentru că-mi dau seama că o s-aveţi mari dificultăţi în a crede cele ce urmează. Dar n-am venit la dumneavoastră înainte de a-mi verifica şi reverifica concluziile.

Preşedintele îl privi nedumerit.

— Dă-i drumul, spuse el calm.

Secretarul înghiţi cu greutate. Era în mod evident extrem de tensionat şi nu reuşea să-şi menţină vocea egală.

— Domnule preşedinte, izbucni el în cele din urmă, suntem în război cu un alt stat. Se pare că suntem în război de ceva timp, dar n-am ştiut. Mai mult, am fost invadaţi de o armată expediţionară a acestui stat, care

a atacat orașul New York în timpul alarmei de exercițiu și s-a retras cu succes după ce și-a atins obiectivul. De fapt, domnule președinte, nu numai că suntem în război cu acest stat, dar cred că acest stat a câștigat războiul. Pentru prima dată în istorie, Statele Unite au fost înfrânte.

— Doamne Dumnezeule, zise președintele. Ai înnebunit?

— Nu, replică secretarul, mai calm acum, că impactul major al raportului său se produsese. N-am înnebunit. Totul e îngrozitor de adevărat. Nici eu n-am știut că suntem în război. De fapt, n-am avut nici o bănuială până când nu s-au întâmplat niște lucruri ciudate în timpul alarmei de exercițiu. La început nu le-am dat prea mare atenție. Eram cu toții preocupați să evaluăm efectul alarmei. Cu toate acestea, anumite lucruri ciudate, cum am spus, mi-au atras atenția. Am cerut Finanțelor să-mi permită să-i folosesc pe doi dintre cei mai buni oameni ai lor din Serviciile Secrete. Le-am cerut să investigheze aceste întâmplări, să adune toate detaliile referitoare la ele. Raportul lor arată fără nici un echivoc că suntem în război, că am fost invadați și că, după toate probabilitățile, am pierdut războiul. Acesta, adăugă el aproape numai pentru sine, este primul război din istoria lumii în care a trebuit să angajăm oameni din Serviciile Secrete ca să aflăm că avem un război în derulare.

Președintele se ridică de la birou, îl ocoli și se opri în fața secretarului Apărării, privindu-l de sus.

— N-am să întreb nicidecum dacă ești zdravăn, pentru că eu cred că ești, zise el. N-o să te întreb dacă asta e o glumă, pentru că știu că ai suficient respect pentru funcția de președinte al Statelor Unite ca să nu-ți bați

joc de ea. Așa. Spune-mi concret. Cine e celălalt stat? Ce-a făcut? Când a făcut? Și de ce a făcut? Și, mai presus de orice, cum ai ajuns la concluzia că a câștigat nu știu ce război secret cu noi? Nu știu să fim o țară cucerită.

—Nu cucerită, domnule președinte, replică secretarul Apărării. Înfrântă.

Se aplecă lângă scaun și luă o mapă.

— Putem merge la birou?

Președintele dădu scurt din cap și o luă înainte.

Secretarul Apărării deschise mapa și scoase un sul de hârtie pe care-l desfășură pe birou.

În susul paginii era o stemă cu un vultur cu două capete, spunând „pro" cu un cioc și „contra" cu celălalt. Dedesubt, cu litere vechi, englezești, scria: „Ducatul Grand Fenwick".

Președintele citi documentul rar, cu voce tare. Când ajunse la ultimul paragraf, care spunea „*Se hotărăște* că ducatul Grand Fenwick, după ce a luat toate măsurile posibile pentru a rezolva chestiunea pe cale pașnică, declară aici și acum, prin prezenta, că între el și Statele Unite ale Americii există o stare de război", spuse solemn și răspicat:

— Cel mai al naibii lucru de care am auzit vreodată.

Apoi se așeză încet pe scaun și rămase holbându-se la secretarul Apărării.

Cei doi stătură și se uitară unul la altul vreo treizeci de secunde, fără să scoată o vorbă. Simțeau amândoi că nu era momentul pentru cuvinte. Era, mai degrabă, momentul să încerce să-și ghicească gândurile unul altuia fără să fie nevoie să recurgă la cuvinte. Dar gândurile le erau prea învălmășite. Acopereau toată gama, de la catastrofic la ridicol. Era necesar să le fixeze și să le pună în ordine. Președintele rupse tăcerea.

— Ia mai dă-mi chestia aia, zise el.

Secretarul îi dădu declarația de război a ducatului Grand Fenwick, iar președintele o reciti.

— Așa, zise el. Asta de unde a mai ieșit? Presupun că ați verificat dacă este un document autentic, nu?

— Da, răspunse secretarul. Și este. A fost găsit de Serviciile Secrete în apartamentul unui funcționar numit Chester X. Beston, care lucrează la Departamentul de Stat. Mai exact, a fost găsit sub calorifer.

— Ce naiba căuta acolo? întrebă președintele, roșu la față de furie.

— De fapt, n-a fost vina lui Beston, zise repede secretarul. El lucrează la Divizia Central-Europeană. Documentul i-a fost livrat printr-un curier obișnuit și, când l-a deschis, a crezut că nu era decât o farsă a băieților de la biroul de presă. L-a pus în buzunar, s-a dus să se plimbe cu barca în seara aia și barca s-a răsturnat. A pus declarația de război sub calorifer, ca să se usuce, și a uitat de ea. Oamenii din Serviciile Secrete au dat de urma ei după ce-au descoperit alte dovezi că suntem în război cu Grand Fenwick.

— Ce alte dovezi? întrebă răstit președintele.

Secretarul îi spuse, în propoziții scurte și eficiente, întreaga poveste a relatărilor despre invazia marțienilor, apariția în Manhattan a unui grup de oameni în armuri, dispariția generalului Snippett, găsirea mașinii acestuia zgâriată zdravăn, împreună cu alte trei, la debarcaderul 42 și găsirea steagului ducatului Grand Fenwick fâlfâind pe clădirea Vămii de pe coastă.

— Serviciile Secrete au verificat temeinic amănuntele și nu e nici o îndoială că New Yorkul a fost invadat de Grand Fenwick în timpul alarmei. De ce să vrea să-l captureze pe generalul Snippett, nu știu. Pot doar să

presupun c-a fost un accident. Îl trimisesem să pună capăt zvonurilor despre invazia marțienilor, care creau panică în stațiile de metrou din New York. Probabil că s-a întâlnit cu războinicii din Grand Fenwick și a fost luat prizonier. Am găsit o săgeată de-un metru înfiptă în tapițeria banchetei din spate a mașinii lui. Lipsesc și patru polițiști. Probabil c-au fost capturați împreună cu el.

—O săgeată de-un metru? întrebă președintele, trecându-și mâna prin părul rărit.

— Da, zise secretarul Apărării. Ar fi trebuit să vă explic asta înainte. Ducatul Grand Fenwick n-a mai fost în război de prin secolul al paisprezecelea. Trupele lui sunt înarmate și echipate exact ca soldații din Războiul de O Sută de Ani din Europa. Poartă tunici din zale și luptă cu arcuri, buzdugane și lănci...

Președintele îl întrerupse.

— Vrei să spui c-am fost invadați cu succes de niște europeni din secolul al paisprezecelea?

— Da, răspunse secretarul.

Președintele se ridică, iar apoi se așeză din nou. Închise ochii, își puse coatele pe birou și se apucă cu mâinile de cap, de parcă s-ar fi temut că i se dezintegrează și trebuia împiedicat prin forță fizică.

— Tot nu înțeleg, zise el. Care a fost obiectul acestei invazii?

— Vinul, răspunse răbdător secretarul. Un producător de vinuri din San Rafael, California, a început să fabrice o imitație a Pinotului Grand Fenwick, care este singurul export al ducatului. Oamenii din Grand Fenwick și-au văzut amenințată sursa de subzistență. Trebuie să recunosc c-au avut dreptate. S-au mai purtat războaie pentru cauze similare de-a lungul secolelor.

Războaiele Opiului în China, de pildă, apoi luptele îndelungate dintre englezi și olandezi pentru Insulele Mirodeniilor.

— Dar acum suntem în secolul douăzeci, îl întrerupse președintele. Există alte mijloace de-a îndrepta aceste neajunsuri, în afară de război. Suntem un popor rezonabil. Militām pentru pace. De fapt, politica noastră este să ocrotim țările mai slabe. De ce-a fost nevoie să pornească un război cu noi?

— Problema a fost că noi suntem prea mari, iar ei, prea mici, răspunse liniștit secretarul. Au încercat să rezolve chestiunea pe cale pașnică, după cum spun în declarația lor de război. Am găsit un comunicat oficial al ducatului, semnat de ducesa Gloriana a XII-a și adresat Camerei de Comerț a Statelor Unite, care atrăgea atenția asupra fabricării acestei imitații de Pinot Grand Fenwick și cerea să fie oprită.

— Și ce s-a întâmplat cu el? întrebă președintele.

Secretarul roși.

— A fost trimis redactorului oficial de comentarii, iar el l-a folosit în scopuri promoționale. A pretins într-o serie de materiale publicitare de gust îndoielnic că produsul lui seamănă atât de mult cu Pinotul original, încât s-a făcut un protest oficial împotriva comercializării lui. A introdus această afirmație într-o reclamă care spunea că ingeniozitatea americană compensează tradiția de secole a producătorilor europeni de vin.

— O, nu, zise președintele.

— Ba da, răspunse secretarul.

Urmă un moment de tăcere.

— Au mai făcut și altceva cei din Grand Fenwick?

— Da. A mai existat un comunicat, semnat tot de Gloriana a XII-a, către Departamentul Agriculturii,

constituind un protest împotriva vânzării imitației de Pinot. Ăsta pare să se fi pierdut pur și simplu. Singurul răspuns pe care l-am găsit a fost trimiterea unei broșuri de la Departament către ducesă. Broșura era intitulată *Producția vinului și cultura strugurilor în California.*

Președintele închise ochii.

— Și-apoi declarația lor oficială de război a fost mai întâi scufundată în Potomac, iar pe urmă pusă la uscat sub un calorifer, zise el, pe jumătate pentru sine. Știi, încep să-i dau dreptate ducatului ăstuia. Cel mai greu le-a fost, se pare, nu să pornească războiul, ci să-i facă pe oameni să-și dea seama că au motive să-l pornească. Și apoi – la naiba! – a trebuit să folosim Serviciile Secrete ca să aflăm că ne-au atacat. Cum au ajuns aici?

— Ăsta e oarecum un mister. Există două teorii. Prima, care pare cea mai probabilă, este în același timp și cea mai excentrică. Și anume că, într-un fel sau altul, au pus mâna pe un submarin și au venit cu el. Asta ar explica dispariția completă a generalului și a celor patru polițiști. Dacă submarinul a venit la adâncime de periscop pe Hudson în timpul alarmei, nu avea cum să fie observat. Ar fi putut să debarce, să treacă prin Manhattan, să-l captureze pe general și să plece fără ca mai mult de o mână de oameni să știe ceva. Iar în vârtejul zvonurilor, la momentul acela, nici ei n-ar fi fost crezuți. Eu însă nu cred povestea cu submarinul. O țară mică precum Grand Fenwick, fără ieșire la mare, nu avea cum să aibă un submarin și nu cunosc nici un loc de unde să se poată închiria așa ceva. Cealaltă teorie e că au venit cu o navă de suprafață. Se poate găsi și oarecare susținere pentru ea în presa britanică de la o săptămână după alarmă. Căpitanul lui *Queen Mary*,

care ieșea din New York exact când sunau sirenele, a dat un interviu pe tema exercițiului când a ajuns în Anglia. A menționat că, atunci când a ieșit complet în larg, a văzut un bric – o navă cu două catarge și cu pânze pătrate –, l-a strigat și i-a spus să-și schimbe cursul, pentru că portul New York era închis. Bricul și-a continuat drumul, așa că l-a strigat din nou. Singurul răspuns a fost o ploaie de săgeți. Nimeni n-a fost rănit.

Președintele luă declarația de război și o mai citi o dată. I se părea că visează sau că era într-un fel de transă. Desigur, era greu să accepți că toate astea erau reale, că țara cea mai mare din lume fusese invadată de cea mai mică națiune din lume, și asta fără ca nimeni s-o știe.

— Cum adică, Grand Fenwick a câștigat războiul? Doar pentru c-au reușit să ne invadeze, să ia niște prizonieri și să plece?

— Da, zise secretarul. Când o să se afle – și bineînțeles că o să se afle –, o să fim de râsul întregii lumi. O să ne pierdem prestigiul peste tot. Gândiți-vă ce-o să spună moscoviții despre asta. O mână de oameni dintr-o țară minusculă, nevoită să-i invadeze pe capitaliștii imperialiști ca să-și facă dreptate, și așa mai departe. Stâlpii libertății călcând în picioare un stat micuț, amenințându-l cu foametea pentru profitul capitaliștilor. E o aberație, dar o să fie o propagandă a-ntâia de răspândit în țările-satelit. O să pierdem zdravăn, chiar foarte zdravăn, pe scena internațională. Și indiferent de câte ori o să explicăm situația, indiferent cât de amănunțit, o să fie cu atât mai rău. Unele țări latino-americane, după cum știți, pretind că în timp ce ele trebuie să ne asculte pe noi, noi nu le ascultăm niciodată. Și-o să folosească războiul cu Grand Fenwick ca pe un exemplu clasic de cât de departe este nevoită să meargă

o țară mică pentru a se face ascultată de Statele Unite. Am pierdut, clar. Simplul fapt că Grand Fenwick a trebuit să declare război împotriva noastră ne face să pierdem războiul pe frontul propagandei și-al prestigiului.

Președintele își privi fix biroul, negăsind nimic constructiv de spus. Erau prea multe aspecte în veștile buimăcitoare pe care i le adusese secretarul Apărării ca să aleagă unul pe care să-și concentreze gândurile. Aproape fără să fie conștient de ceea ce făcea, deschise o mapă de pe birou care conținea documentele ce-i fuseseră supuse atenției în ziua aceea.

Le răsfoi la întâmplare și le scoase pe cele despre care știa din experiență că necesitau atenția lui imediată. Către sfârșitul teancului dădu de un plic mic, ieftin, pe care scria cu litere rotunde, copilărești, „Președintelui Statelor Unite". Îl luă și-l deschise. Secretarul, care-l urmărea, îl văzu cum devine brusc atent și încordat citind scrisoarea scoasă din plic.

Când termină, președintele se repezi la telefon și se răsti în receptor:

— Fă-mi legătura cu Hoover de la FBI. Da. În persoană.

Apoi, ridicându-și privirea spre secretarul Apărării și acoperind receptorul cu palma, zise:

— Kokintz a dispărut. Nu e nicăieri. Nu știu nimic de bombă. Dar dacă Grand Fenwick l-a capturat pe Kokintz cu bombă cu tot, suntem terminați. Definitiv. Grand Fenwick devine cea mai puternică țară din lume.

14

Contele de Mountjoy ar fi vrut să se trimită chestia aceea înapoi. Considera că posesia bombei Q era în aceeași categorie cu a importa un vulcan imens și înspăimântător în Grand Fenwick și a-l pune exact în mijlocul văilor fertile ale ducatului, așteptându-i erupția.

— Înălțimea Voastră, îi spuse el ducesei într-o audiență privată, la scurt timp după ce Tully se întorsese cu doctorul Kokintz, bomba, generalul Snippett și cei patru polițiști newyorkezi, am pornit un război împotriva a ceea ce-mi dicta rațiunea și am produs, ca rod al victoriei, un dezastru incalculabil. Acest motor cumplit pe care Bascomb l-a adus în mod nefast în patria noastră poate să ne azvârle pe toți în eternitate la simplul huruit al roților unei căruțe. Nu numai pe noi și pe copiii noștri, vinurile noastre bune, casele și pădurile noastre, ci și pe elvețieni, francezi, olandezi, germani, italieni și spanioli. De fapt, întreaga Europă, care este leagănul civilizației occidentale. Bascomb ăsta ar trebui pus sub acuzare și exilat. A repurtat o victorie împotriva dorințelor guvernului său. Vă veți fi amintind, Înălțimea Voastră, că planul nostru era să pierdem războiul.

Contrar acestui plan, aproape ca o sfidare la adresa lui, Bascomb l-a câștigat.

Gloriana avu un mic surâs de satisfacție. Era încântată de succesul unic al lui Tully și-l admira cum nu mai admirase pe nimeni, nici măcar pe tatăl ei. Reacția ei îi scăpă însă contelui de Mountjoy, care își continuă perorația.

— Ce ne facem acum? întrebă el. Reabilităm Statele Unite, eventual, așa cum preconizam c-o să ne reabiliteze ele pe noi? Ar fi peste puterile noastre și dacă am fi un popor de o mie de ori mai mare, chiar și într-un milion de ani. Cine-o să mai cumpere vinuri Grand Fenwick în America după ofensa pe care ticălosul ăsta de Bascomb a adus-o acestui măreț și inocent popor? Repet, l-am trimis să piardă un război, iar el a avut impertinența să-l câștige în mod dezastruos. Înălțimea Voastră își va fi amintind că, într-o întrevedere privată cu locotenenții lui, i-ați sfătuit să se opună planului său de infiltrare secretă în Statele Unite și de atac asupra Casei Albe. În schimb, trebuia să atace cu îndrăzneală New Yorkul, scopul fiind să fie înfrânt pe loc, iar reabilitarea Grand Fenwick-ului, conform tradițiilor americane, să înceapă imediat. Înălțimea Voastră, există precedente pentru demiterea, dacă nu chiar pentru punerea sub acuzare a generalilor și căpitanilor care, contrar dorințelor executivului, continuă un război care, după minți mai luminate, ar fi trebuit câștigat prin alte metode. Departe de-a aduce prosperitatea și securitatea ducatului Grand Fenwick, Bascomb ne-a supus pe toți bunului plac al unei cutii oribile, care conține toate forțele înfricoșătoare ale iadului însuși.

— Bobo, zise Gloriana, ai citit memoriile lui Churchill și ți-au marcat puternic retorica. Mi se pare foarte

drăguț. Dar nu cred c-ar trebui să-l punem sub acuzare pe domnul Bascomb. Cred c-ar trebui să ținem o ședință a Consiliului de Coroană, la care să-i rugăm pe doctorul Kokintz și pe domnul Bascomb să participe. Știu că nu se obișnuiește ca un prizonier de război să fie prezent la o ședință a consiliului țării care l-a capturat. Dar întreaga situație este neobișnuită și avem nevoie să ne spună ce poate face bomba și cum o putem împiedica să explodeze dacă nu vrem asta.

— Cum dorește Înălțimea Voastră, zise înțepat contele de Mountjoy. Eu n-am alt scop decât acela de-a vă sluji.

— Nu fi supărat, Bobo, încercă Gloriana să-l îmbuneze cu unul dintre micile ei zâmbete cochete. Chiar cred că Tully a făcut ceva extraordinar, doar că nu prea știm cum să profităm cât mai bine. E un om interesant... de fapt, un om magnific. Și dacă ești îngrijorat că bomba ar putea exploda din cauza zgomotului căruțelor, ordonă ca toate drumurile din jurul castelului să fie acoperite cu paie. Paiele o să atenueze vibrațiile.

Întoarcerea lui Tully, la fix două luni după ce mica lui armată prinsese autobuzul spre Marsilia pentru a-și lansa atacul asupra Statelor Unite, întruchipase în miniatură toate aspectele marșului victorios al unor armate și țări mult mai mari de-a lungul secolelor. Ieșind ușor din portul New York, bricul *Străduința* se îndreptase spre nord, pentru a prinde vânturile predominant vestice din zona coastei canadiene. Traversarea Atlanticului se făcuse în zece zile. Vânturile favorabile și curentul portughez aduseseră lin *Străduința* în Strâmtoarea Gibraltar, iar partea cea mai rea a călătoriei fuseseră cele trei zile în care se străduiseră să ajungă la Marsilia, cu nesigurele vânturi mediteraneene

suflând din toate părțile. De acolo, fenwickienii luaseră autobuzul până la granița ducatului, unde coborâseră. Tully îi ținuse două ore la graniță până când fuseseră lustruite toate zalele și arcurile, pentru a arăta cât mai bine posibil, și până când ducesa fusese anunțată despre întoarcerea armatei sale. Apoi, cu o fanfară de cornuri de vânătoare și cu drapelul ducatului Grand Fenwick înălțat mândru, mica armată trecuse granița în patrie.

Fiecare bărbat, femei sau copil din Grand Fenwick se afla acolo pentru a-i întâmpina pe soldații reveniți. Aclamau, plângeau, cântau, se îmbrățișau unii pe alții și-i îmbrățișau pe arcași. Presărau cu flori drumurile în fața ostașilor și le atârnau ghirlande la gât. Iar când trecuse trupul lui Tom Cobley, reprezentând pierderea de vieți omenești a campaniei, își plecaseră capetele și se rugaseră pentru el.

Ordinea alaiului era următoarea: în frunte era Tully, înveșmântat în armură și pelerină, avându-l alături pe Will, care purta drapelul țării. Imediat în spatele lor, buimaci și înfricoșați, veneau doctorul Kokintz, generalul Snippett și cei patru polițiști newyorkezi, păziți îndeaproape de zece arcași și doi ofițeri. Urma drapelul american în bernă, care sugera înfrângerea Statelor Unite. Apoi, pe o scândură, purtată la nivelul umerilor de doi oameni și protejată cu paie, se afla bomba Q. În ariergardă, drapat cu steagul ducatului Grand Fenwick, venea trupul neînsuflețit al lui Tom Cobley. Exista acolo tot ceea ce reprezenta războiul – triumful, prizonierii, prada și victimele. Tully își conduse oamenii în curtea castelului, unde ducesa le aștepta sosirea, iar aici se desfășură ceremonia care anunța oficial încheierea victorioasă a campaniei.

Ducesa stătea pe trepetele castelului, flancată de contele de Mountjoy, ca reprezentant al Antidiluaționiștilor, și de domnul David Benter, ca reprezentant al Diluaționiștilor. Ca favoare specială, tatăl lui Tully, Pierce Bascomb, stătea alături de ei, în dreapta lui Mountjoy. Când oamenii se adunară în curte, Will o salută pe Gloriana, coborând drapelul astfel încât vârful bățului să atingă pământul în fața ei, apoi ridicându-l din nou. Tully se lăsă într-un genunchi și ceru permisiunea să raporteze că atacase cu succes Statele Unite, luase șase prizonieri și capturase cea mai puternică armă din întreg arsenalul american.

Gloriana întâmpină dificultăți serioase în a se controla la auzul acestor vești – dificultăți depășite doar de cele ale contelui de Mountjoy, care, spre lauda lui, aceasta fiind o manifestare publică, reuși să-și țină monoclul la ochi, chiar dacă ducea din când în când rapid mâna la el. Amândoi se așteptaseră să afle prin intermediul Consulatului American din apropiere că întreaga armată fusese capturată și închisă. Singura lor teamă secretă era că Statele Unite ar fi putut să conteste existența stării de război între cele două state și să taxeze Grand Fenwick pentru costurile de întreținere și repatriere ale armatei sale expediționare. Asta chiar că ar fi fost un dezastru. Descoperirea că, departe de asta, armata se întorsese de bunăvoie, victorioasă, cu prizonieri și, pe deasupra, capturase, dacă era să i se dea crezare lui Tully, cea mai puternică armă a Americii era aproape incredibilă.

— Ce armă e asta? întrebă Gloriana cu un glas modulat cu grijă.

— O bombă, Înălțimea Voastră, care poate distruge întreaga Europă, zise Tully.

Se ridică în picioare și le făcu semn celor doi soldați care purtau scândura cu bomba Q. Ei o aduseră în fața Glorianei, care se uită cu neîncredere la cutiuță și fu gata s-o ia în mâini.

— *Nu! Nu!* strigă doctorul Kokintz. N-o atingeți. O să distrugă totul.

— Tăcere, răcni Tully, și nu mișca în front.

Apoi, către Gloriana:

— Ce spune e adevărat, Înălțimea Voastră. Acesta e omul care a creat bomba, deși el însuși e slab ca un șoarece. Este singura bombă de acest fel din lume și, dacă e să-i dăm crezare, explodând, ar distruge o suprafață de cinci milioane de kilometri pătrați.

Din mulțimea care reușise să se înghesuie în curte ca să urmărească ceremonia se auziră șoapte, iar oamenii se ghemuiră pe lângă pereți, ca să fie cât mai departe de cutie. Mamele își traseră copiii mai aproape și bărbații își împinseră nevestele în spatele lor. Toți se uitau la bomba de pe scândură, iar când șușotitul se potoli se făcu o liniște deplină. Soarele păru pentru o clipă să-și fi pierdut căldura, iar castelul arăta vechi și vulnerabil peste poate.

— Duceți-o înăuntru, porunci Gloriana aproape în șoaptă. Și puneți-o în temnița cea adâncă. Să nu ne rănească oamenii.

Tully se înclină.

— Cu permisiunea domniei voastre, zise el, n-o să rănească niciodată pe nimeni.

Bomba fu dusă în castel pentru a fi pusă sub pază în temnița adâncă, iar ceremonia continuă. Tully își predă prizonierii Glorianei și vorbi despre curajul bărbatului căzut în timpul războiului.

— N-a rostit nici o vorbă când a murit, Înălțimea Voastră, zise el, iar după ce-a fost doborât s-a ridicat să lupte în continuare, cu bruma de viață care-i rămăsese.

— Avea familie? întrebă Gloriana.

— Pe nimeni, răspunse Tully.

— Dar ne era frate tuturor, spuse Gloriana, și toți îi eram rude. Era un om de rând, dar a fost mai nobil în moarte decât sunt mulți dintre cei de obârșie mai înaltă în toată viața. O să fie așezat întru odihnă veșnică lângă Sir Roger Fenwick, iar ziua morții sale o să se numească Ziua Cobley, pentru ca sacrificiul pe care l-a făcut pentru țară să fie ținut minte atât cât o să existe țara însăși.

Ceremonia se încheie cu un discurs al Glorianei, în care îi aduse personal omagii lui Tully și în general tuturor celor care-l însoțiseră în expediție. La final ea anunță, în aclamații tunătoare, care-l făcură pe doctorul Kokintz să se îngrijoreze foarte tare în legătură cu bomba, că se va da o petrecere în marea sală de banchete a castelului, la care era invitată toată lumea. Apoi îl luă deoparte pe Tully și-i ceru s-o aștepte în camera de audiențe private.

Odată rămași singuri, Gloriana nu prea știu ce să spună. O agasa că Tully era singurul om din întregul ducat cu care nu știa niciodată cum să înceapă. Se așeză la o masă rotundă și-i făcu semn spre un scaun din fața ei. Tully era, remarcă ea, foarte bronzat și parcă mai mare și mai mascul decât înainte. Când se uita la el, se simțea parcă mai ușoară. Inima îi bătea mai repede, iar vocea îi devenea mai greu de controlat.

Tully îi privi părul blond ca o bonetă de aur, bărbia mândră, căutătura fermă, iar apoi se întoarse repede și începu să-și examineze mâinile puse pe masă în fața lui.

— Povestește-mi tot, zise Gloriana, în special despre bombă.

El se supuse fără să omită nici un amănunt și adăugând ceea ce aflase de la doctorul Kokintz în timpul călătoriei de întoarcere.

— Ce-o să facem cu ea? întrebă Gloriana, după ce el termină.

— Primul lucru pe care trebuie să-l facem, zise Tully, este să ne păzim frontierele zi și noapte. Americanii o să încerce s-o recupereze. S-ar putea ca alții să încerce s-o fure, căci cel care are bomba e stăpân peste toate popoarele, având în vedere amenințarea pe care-o reprezintă. Ambele tabere, americanii și rușii, pot trimite agenți s-o recupereze. Dar avem noroc în două privințe. Frontierele noastre nu sunt greu de patrulat și străinii pot fi excluși cu ușurință. Iar dacă unul dintre ei ar reuși să treacă granița, ar fi repede recunoscut pentru că, fiind o țară atât de mică, în Grand Fenwick toată lumea se cunoaște din vedere cu toată lumea. Un străin ar fi descoperit fără întârziere. Americanii sau rușii ar putea încerca să parașuteze pe cineva aici. Dar, din nou, pentru că ne cunoaștem cu toții atât de bine, un parașutist, fie el sosit și noaptea, n-ar avea prea multe șanse. În afară de paza frontierelor, trebuie să punem gărzi și în jurul castelului, ca să împiedicăm să intre pe oricine n-are treburi oficiale. Și trebuie să întărim paza temniței unde se află bomba. Această pază trebuie menținută douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru; iar gărzile trebuie să fie instruite să nu permită accesul în temniță nimănui, în afara domniei voastre.

— Asta mă îngrijorează, spuse Gloriana deschis. Om fi devenit noi cea mai puternică țară din lume, cum spui, dar nu asta am vrut. Am pornit războiul numai ca să

facem rost de bani prin mijloace onorabile, pentru a putea rămâne liberi, cum am fost și până acum. Singurul lucru cu care ne alegem din faptul că suntem cea mai puternică țară din lume este că suntem nevoiți să trăim într-o stare de asediu, cu patrule la frontiere, cu toți locuitorii privindu-și vecinii cu suspiciune și temându-se că pot fi exterminați în orice clipă, dacă bomba asta fioroasă explodează. Suntem mult mai puțin liberi acum decât eram înainte, și nu pot să spun că-mi place.

— Victoria aduce uneori mai multe responsabilități decât avantaje, răspunse Tully. Asta pentru că marchează revenirea conștiinței. În vremuri de război, conștiința e neglijată și de obicei rămâne neglijată, cel puțin în privința învinsului. Totul se reduce la trofee pentru învingători și la suferință pentru învinși. În trecut, războiul avea oarecare sens. În zilele noastre, însă, suferim de pe urma greșelii de-a fi pe jumătate civilizați. Devenim barbari în timpul războiului în numele patriotismului și civilizați când războiul se încheie în numele umanitarismului. Mai întâi omorâm câți inamici putem prin metode cât mai eficiente, apoi salvăm cât mai mulți, cu energia și mijloacele materiale pe care le avem la dispoziție. De fapt, războiul a devenit o atroce pierdere de timp. Capitularea necondiționată are ca urmare reabilitarea totală. Dacă ar fi posibil să creăm o metodă prin care fiecare tabără să câștige pe jumătate războiul și nimic mai mult, lucrurile ar sta, desigur, altfel; dar asta nu se poate.

Gloriana nu reuși să-l urmărească prea bine. Avea o natură mai degrabă practică decât teoretică, iar peroația lui Tully despre responsabilitatea victoriei o derută.

— Sper că nu vrei să-mi spui c-o să trebuiască să reabilităm Statele Unite, zise ea, pentru că dacă e așa,

o să fim nevoiți să împrumutăm bani de la ele ca s-o putem face.

Tully râse.

— Nu, răspunse el. Noi, cei din Grand Fenwick, am săvârșit miracolul militar al secolului douăzeci – un război în care învingătorul nu trebuie să-i dea nici un bănuț învinsului. Dar nu scăpăm chiar gratis. Înainte de-a porni la război, responsabilitatea noastră era numai față de noi înșine. Acum ea se extinde asupra întregii omeniri. Trebuie să ținem bomba departe de cei care ar putea-o folosi, pentru că într-un război în care ar fi folosită o asemenea armă, ar putea fi exterminate nu doar națiuni separate, ci întreaga omenire. Nu e ușor, știu, să te trezești în rolul de custode mondial într-un timp atât de scurt, după ce-ai fost o națiune atât de mică. Țări mult mai mari au găsit povara asta foarte grea. Statele Unite însele, după cel de-al Doilea Război Mondial, s-au trezit că deveniseră întâia națiune a lumii și habar n-aveau ce să facă. Mulți nu voiau câtuși de puțin să fie întâia națiune, ci ar fi preferat să fie ca înainte. Dar le-a fost imposibil atunci, așa cum ne este nouă acum.

— Dacă americanii ne oferă milioane de dolari în schimbul bombei, nu crezi c-ar trebui să le-o dăm înapoi? întrebă Gloriana.

Tully se ridică în picioare și își cuprinse umerii cu brațele. Apoi puse mâna pe mânerul paloșului și Gloriana își aminti din nou de asemănarea bizară cu portretul lui Sir Roger Fenwick.

— Suntem marcați, zise el solemn, prin însăși posesia bombei ăsteia, de datoria de-a readuce lumii sănătatea. Domnia voastră nu mai sunteți doar conducătoarea ducatului Grand Fenwick. Sunteți cea mai puternică

femeie din lume. Viețile a milioane de oameni se află în mâinile domniei voastre. Nu trebuie decât să-mi porunciți și distrug bomba cu o singură lovitură de buzdugan, dizolvând întreaga Europă. Cu o asemenea putere, toate națiunile sunt obligate să trateze cu domnia voastră. Pot fi încheiate acorduri de pace mondială aproape imposibile, pentru că pot fi impuse prin amenințarea de-a detona bomba. Strămoșii domniei voastre n-au dezamăgit nicicând poporul ăsta. Acum domnia voastră sunteți chemată să nu dezamăgiți o lume întreagă.

— Dar cu siguranță că alte țări o să poată, în timp, să facă bombe ca asta, zise Gloriana.

— E drept, replică Tully, iar noi trebuie să facem față acum tocmai misiunii de a-i împiedica. V-aș sugera să convocați o întâlnire a Consiliului de Coroană, pentru a examina chestiunea sub toate aspectele.

Aceasta fu întrevederea privată după care contele de Mountjoy ceru ca Tully să fie pus sub acuzare și exilat pentru că adusese bomba în Grand Fenwick. După ce respinse propunerea, Gloriana convocă rapid Consiliul de Coroană pentru ziua următoare.

15

Ședința Consiliului de Coroană a ducatului Grand Fenwick coincise perfect cu ședința de guvern a Statelor Unite din biroul președintelui și cu o ședință a prezidiului Sovietului Suprem al Uniunii Sovietice la Kremlin. Subiectul pe ordinea de zi a tuturor celor trei ședințe se dovedi același: bomba Q.

Din cauza diferențelor de fus orar, ședința prezidiului avu loc prima. Ea fu scurtă și abia dacă se putu numi ședință, în sensul unei întâlniri cu scopul de-a se schimba opinii; fu mai degrabă un discurs al unei persoane către altele, care aveau sarcina de-a asculta. Un bărbat fălcos, cu o uniformă atât de lipsită de decorații, încât era de-a dreptul monahală, ședea în capul unei mese lungi de mahon cu o foaie de hârtie în față. Alți zece-doisprezece se înșirau pe cele două laturi lungi ale mesei. Exista între ei o asemănare remarcabilă, pe care asemănarea uniformelor nu făcea decât s-o reflecte. Fețele aveau aceeași neclintire. Ochii aveau aceeași privire impenetrabilă. Oamenii aveau gurile în aceeași linie dreaptă și toți își țineau mâinile pe masă, de parcă s-ar fi aflat la un fel de instructaj.

Omul din capul mesei îi inspectă ca pentru a căuta o abatere cât de mică de la uniformitatea absolută – o batistă într-un buzunar de la piept sau poate vreun pix. După ce se convinse că nu avusese loc nici o astfel de abatere, el începu să dea citire unui act, cu un glas bizar de piţigăiat, în totală neconcordanţă cu înfăţişarea sa.

— Proletariatul statului independent cunoscut drept ducatul Fenwick, ţiui el, supus unui război economic intolerabil de către capitaliştii imperialişti de pe Wall Street, s-a unit cu muncitorii din toată lumea pentru a scutura lanţurile robiei impuse lor de aceşti crunţi exploatatori ai omenirii. Proletariatul ducatului Grand Fenwick, plasându-se în avangarda proletariatului de pretutindeni, care caută să scape de sub jugul stăpânilor capitalişti, a declarat război Statelor Unite ale Americii. Năpustindu-se ca eroii glorioasei noastre revoluţii asupra fortăreţei baronilor economiei, ei au invadat oraşul New York şi, cu pierderi care s-au ridicat la douăzeci şi cinci la sută din totalul efectivelor lor, au capturat bomba Q cu care barbarii idolatri ai banului voiau să distrugă întreaga lume civilizată. Această bombă Q noi, ca popor civilizat, ne-am abţinut s-o construim, deşi tovarăşilor noştri savanţi le era cât se poate de la îndemână. Propunem aşadar ca poporul Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice să-şi unească forţele cu proletariatul eroic al ducatului Grand Fenwick, pentru a-l proteja de represalii din partea capitaliştilor imperialişti şi pentru a avea grijă ca bomba Q să nu cadă în mâinile duşmanilor poporului. Propunem o vizită a comisarului pentru Afaceri Externe la şeful proletariatului din Grand Fenwick, care este o femeie pe nume Gloriana, pentru a-i oferi acesteia în numele Uniunii Sovietice zece divizii ale Armatei Roşii pentru protecţia

poporului și a bombei Q. El îi va propune ca bomba Q să fie adusă la Moscova spre păstrare și ca între locul numit Grand Fenwick și Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice să fie încheiat un tratat de eternă prietenie și întrajutorare. Votați.

Douăsprezece mâini din jurul mesei țâșniră în sus. Bărbatul fălcos dădu aprobator din cap, își luă hârtiile și apoi ieșiră cu toții din încăpere.

Ședința de guvern a Statelor Unite fu la fel de serioasă, deși în nici un caz atât de oficială. Președintele purta un costum ușor, dintr-un material sintetic nou, căci sfârșitul primăverii în Washington era necruțător de călduros. Secretarul Apărării era îmbrăcat ceva mai formal, într-un costum din serj albastru. Avea o cravată cu buline, a cărei dimensiune minusculă îi sporea asemănarea izbitoare cu un șoarece. Secretarul de Stat optase și el pentru o ținută oficială, deși își permisese un costum gri-albăstrui și un papion cu dungi subțiri, albe și negre.

Senatorul Griffin, care, ca președinte al Comisiei pentru Energie Atomică, fusese și el invitat să participe, purta invariabila uniformă gri-deschis, cu un mic boboc de trandafir la rever. Fața lui roșie, colerică, era marcată de semnele unei mari tensiuni. Secretarii pentru Finanțe și Agricultură nu erau prezenți, nici secretarul pentru Afaceri Interne. Locul lor era luat însă de un amiral, un general de armată și un general de aviație. Generalul de armată era îmbrăcat într-un veston de luptă împodobit cu panglica albastru-pal a Medaliei Congresului și niște pantaloni militari îndesați în cizme de cowboy. Dăduse 250 de dolari pe cizmele de cowboy, care erau făcute de mână. Generalul era din Texas și

avea reputația că era un om de acțiune, care nu avea răbdare cu „palavrele", cum le numea el.

— Presupun, spuse președintele, c-ați văzut cu toții asta.

Le arătă un exemplar din *New York Daily News*. Titlul era „NEW YORKUL INVADAT". Dedesubt scria „BOMBA Q CAPTURATĂ DE INAMIC". Iar mai jos, „SAVANTUL DISPĂRUT".

— Văzut, zise generalul de armată. Nu i-am acordat prea multă atenție. Într-o zi au avut un articol despre cum ar fi fost invadat New Yorkul de niște nemernici de pe Marte. Numai baliverne.

— Din păcate, spuse grav președintele, astea nu sunt baliverne. New Yorkul chiar a fost invadat în timpul alarmei de un mic grup de soldați din ducatul Grand Fenwick. Au capturat într-adevăr bomba Q. Și l-au luat prizonier pe doctorul Kokintz, singurul fizician din lume care știe cum se face bomba asta. Au plecat de-aici netulburați, într-o navă cu pânze, iar acum au și bomba, și pe doctorul Kokintz. Au, de fapt, puterea de-a distruge întreaga Europă. Iar dacă aduc bomba aici, puterea de-a distruge cea mai mare parte a Statelor Unite. Întrebarea este: ce avem de gând să facem? Aș dori părerile dumneavoastră, domnilor.

Membrii Cabinetului se uitară unii la alții ca niște elevi cărora li se pusese o întrebare simplă, dar la care nu știau nicicum răspunsul. Tăcerea continuă până când deveni aproape dureroasă. Secretarul Apărării încercă să se liniștească punându-și degetele pe gură. Senatorul Griffin privi fix podeaua, de parcă ar fi avut de gând să se lanseze în orice clipă într-un denunț oficial la adresa covorului. Secretarul de Stat rămase picior peste

picior și bătu darabana într-o mapă pe care-o avea pe genunchi. Cel care rupse tăcerea fu generalul de armată.

— La naiba, domnule președinte, zise el. Nu știu ce-s toate gogoșile astea. Dați-mi patruzeci de parașutiști și-un avion și mă duc în țara aia de rahat și vă aduc și bomba, și pe doctorul Kokintz, de nici n-o să apuce să-și dea seama ce s-a întâmplat.

Președintele zâmbi.

— Asta ar însemna un atac deschis asupra ducatului Grand Fenwick, zise el.

— Doar nu ne e frică de ei, nu? întrebă surprins generalul.

— Nu, răspunse președintele. Dar nu-i atât de simplu. Practic, suntem în război cu ducatul, așa c-ar fi dreptul nostru să pornim ce atac dorim asupra lui. Dar trebuie să ne gândim și la opinia publică mondială. Nu putem lăsa să rămână în istorie faptul că o țară atât de mare ca a noastră a atacat cea mai mică țară din lume – un stat de numai trei kilometri lungime și doi lățime, care împărtășește aceeași dragoste de libertate care ne-a dat naștere nouă. Nu putem să facem acest lucru, oricare-ar fi provocarea. Ar fi contrar tuturor tradițiilor țării noastre. Nu cred nici un moment că poporul nostru ar suporta așa ceva. Și ne-ar distruge complet relațiile cu națiunile străine mai mici, mai ales cu republicile sud-americane, ale căror prietenie și încredere sunt esențiale pentru propria noastră securitate. Ele ar vedea într-un astfel de atac un pumn de fier într-o mănușă de catifea. Ăsta e un aspect. Mai e și altul. Lăsând la o parte aceste considerații morale și diplomatice care trebuie să cântărească foarte greu, oamenii din Grand Fenwick ne-au dat o dovadă clară de patriotism și de sentiment al independenței. Nu este absolut imposibil

ca, dacă ar fi invadați de noi și copleșiți, să prefere să se distrugă pe ei și întreaga Europă decât să se supună înfrângerii. Când Patrick Henry a spus „Dați-mi libertate sau moarte", el n-a vorbit numai în numele primilor americani, ci a dat glas crezului secret a milioane de oameni din o sută de state diferite ale lumii. N-a vorbit numai pentru epoca lui, ci și pentru epoca noastră. Nu ne putem asuma riscul dezintegrării fizice a Europei, care pe termen lung ar ajunge să ne fie reproșată nouă, nici chiar pentru a ne recăpăta bomba Q.

Făcu o mică pauză, apoi spuse, rostind rar și răspicat fiecare cuvânt:

— Trebuie să fim conștienți că, ajungând în posesia bombei Q și a doctorului Kokintz, Grand Fenwick a obținut o victorie care este imposibil de răsturnat pentru noi. Centrul puterii militare a lumii s-a deplasat de pe continentul ăsta în acea țară minusculă. E greu de priceput pentru noi, dar este adevărat.

— Nu ne putem recăpăta bomba folosind agenți secreți? întrebă secretarul Apărării.

— M-am gândit la asta, răspunse președintele. Am discutat cu Biroul de Servicii Strategice posibilitatea ca o mână de oameni pricepuți de-ai lor să fie parașutați în Grand Fenwick sau să ajungă acolo prin alte mijloace, pentru a recaptura bomba și pe Kokintz. Sunt, desigur, dornici și chiar nerăbdători să încerce. Dar nu sunt dispuși nicidecum să subestimeze dificultățile. Nu mai este nevoie să vă spun că un străin ar fi imediat remarcat și arestat într-o țară atât de mică. Granițele sunt, firește, păzite peste tot. Bomba, conform informațiilor primite de agenții noștri, e ținută în temnița unui castel. Castelul este păzit temeinic. Temnița are pază dublă. Întregul loc e complet blocat, fără nici o posibilitate de

pătrundere. Dar, chiar presupunând că unul sau mai mulți dintre agenții noștri ar reuși să intre neobservat în țară, ar trebui să-i ucidă sau să-i imobilizeze pe paznici pentru a ajunge la temnița în care e ținută bomba. Apoi ar trebui să scape printr-o țară în plină agitație cu o armă care, dacă ar fi scăpată pe jos sau lovită, ar ucide milioane de oameni și ar lăsa în urmă un gaz care ar ucide alte milioane – un gaz extrem de stabil, care, odată format, o să-și ia decenii de-a rândul tributul de victime, fără să se știe ce țară sau comunitate o să fie următoarea atinsă. Riscul ca bomba să fie detonată în timpul recuperării din Grand Fenwick este mult prea mare ca să îndrăznim să expunem o lume întreagă. Trebuie să găsim o altă cale de-a ieși din impasul ăsta.

— Domnule președinte, zise secretarul Apărării, mai există un aspect important al problemei, pe care n-avem voie să-l trecem cu vederea. E foarte frumos să spunem că nu putem intra în istorie ca atacatori ai celei mai mici țări din lume. E foarte frumos să scoatem în evidență pericolele asociate unei încercări de-a recupera bomba cu ajutorul agenților secreți. Dar comuniștii n-o să-și facă asemenea scrupule. Am fost de acord, când am discutat despre fabricarea bombei cu doctorul Kokintz, că ea o să confere supremația în lume, cel puțin temporar, celui care o s-o aibă primul. Lucrul ăsta e valabil și acum. Nu trebuie să ignorăm probabilitatea ca rușii să invadeze și ei Grand Fenwick și, riscând consecințele, să captureze bomba Q. Sau să folosească agenți secreți pentru asta. Dacă reușesc, ne pot impune absolut orice termeni doresc, sub amenințarea c-o să folosească bomba împotriva noastră. Ne-ar putea cere retragerea completă din Europa, de pildă. Ne-ar putea cere stoparea oricăror ajutoare oferite națiunilor care

combat comunismul; punerea sub controlul lor a cetățenilor și a teritoriului Germaniei de Vest; primirea Chinei roșii în ONU; renunțarea la orice bariere de liberă acțiune și organizarea unui partid comunist în Statele Unite.

Se opri, dădu din umeri și făcu un gest de neputință cu mâinile.

— De fapt, continuă el, nu există nici o limită pentru ce-am putea fi nevoiți să acceptăm ca să salvăm ce se mai poate salva din țara și din poporul nostru. Ar putea dicta ei întreaga ordine mondială. E inutil să credem că Kremlinul n-ar face lucrurile astea. Cucerirea lumii este țelul lor declarat, iar ca să-și atingă obiectivele, comuniștii au măcelărit fără să clipească milioane din propriii oameni. Sunt necruțători într-un sens și într-o măsură greu de priceput pentru noi, chiar și atunci când avem dovezile în fața ochilor. Principala noastră problemă, după părerea mea, nu este atât reintrarea în posesia bombei Q, cât împiedicarea Moscovei să pună mâna pe ea. Iar asta ar putea însemna război.

— Luptători destul de duri, rușii ăștia, zise generalul de armată, parcă pentru sine. Au făcut o figură frumoasă la Stalingrad. E nevoie de o grămadă de tancuri și de artilerie ca să ajungi la ei. Congresul n-ar fi trebuit să taie niciodată din bugetul armatei. Aveam eu o bănuială c-o să se întâmple ceva de genul ăsta.

— Bombardierele grele ar fi mai importante decât tancurile, spuse generalul de aviație.

— N-ar fi necesare dacă am avea destule portavioane ca să atacăm prin Marea Baltică și prin coastele estice ale Mediteranei, interveni amiralul.

Cei trei se uitară crunt unul la altul.

— Domnilor, spuse răbdător președintele, încă n-am pornit războiul. În ciuda evenimentelor recente, o declarație de război din partea Statelor Unite încă necesită aprobarea Congresului.

Secretarul de Stat își schimbă poziția picioarelor. Gestul devenise cunoscut în cercurile diplomatice internaționale ca un semnal că avea ceva de spus. Intenția lui fu bine înțeleasă de către cabinet și toți deveniră atenți.

— Am primit azi-dimineață de la ambasadorul nostru la Kremlin un scurt mesaj codificat, pe care abia am avut timp să-l descifrăm înainte de-a veni la ședință, zise el.

Vocea îi era tot atât de conservatoare, tot atât de lipsită de scânteie și de lustru ca papionul.

— Mesajul avea oarecare legătură cu intențiile Kremlinului în chestiunea asta.

Deschise mapa cu un gest precis și scoase o foaie de hârtie albastră.

— Iată mesajul, zise el. Confidențial, bineînțeles.

Și aruncă o privire scurtă spre senatorul Griffin.

Prezidiul a votat azi-dimineață să ofere zece divizii ale Armatei Roșii pentru protecția ducatului Grand Fenwick împotriva atacului SUA. Comisarul pentru Afaceri Externe pleacă să negocieze pactul de prietenie și întrajutorare și să încerce să aducă bomba Q la Moscova spre păstrare. Urmează detalii prin curier. Hancock.

— Cine-i curierul? întrebă generalul de armată.

— Curier diplomatic, răspunse secretarul cu un zâmbet subțire.

— Mai citește o dată, interveni președintele, destul de morocănos.

Secretarul de Stat se supuse.

— Ce înțelegi de-aici? Crezi că asta înseamnă c-o să atace? întrebă președintele.

— Este întotdeauna greu să descoperi exact ce vor să spună rușii, replică secretarul. Mai ales când tot ce avem ca să ne formăm o opinie este un scurt mesaj codificat. Hancock e însă scrupulos în alegerea formulărilor în astfel de mesaje. Cred că nu suntem prea departe de adevăr dacă interpretăm „oferta" asta ca însemnând că zece divizii ale Armatei Roșii o să fie trimise într-o zonă a teritoriului ocupat de ei de lângă granița cu Grand Fenwick, pregătite de atac. Asta ar fi în Neufelden, Austria, la vreo trei sute de kilometri distanță. Vreo cinci ore pentru trupele de uscat mecanizate și ceva mai puțin de o oră pentru diviziile de aviație. Avem suficientă experiență în ceea ce privește metodele totalitariste ca să înțelegem că o ofertă de prietenie și întrajutorare este de obicei semnul intenției de anexare. Similar, oferirea de trupe spre protecție înseamnă de obicei intenția de ocupare a teritoriului.

Senatorul Griffin rupse tăcerea șocată care se lăsase.

— Trebuie să luăm contramăsuri imediate și eficiente, domnule președinte, izbucni el. Trebuie să facem și noi o ofertă de întrajutorare și prietenie similară cu a sovieticilor. Să le oferim douăzeci de divizii în loc de zece, dacă e nevoie. Nu mă-ndoiesc, adăugă el, că o s-avem sprijinul deplin al Congresului pentru astfel de măsuri.

— Omitem ceva esențial aici, zise președintele. Faptul că suntem în război cu ducatul Grand Fenwick. Nu putem trimite trupe ca să-l protejăm pe inamic. O asemenea ofertă ar fi respinsă din start. Nu numai că suntem în război cu Grand Fenwick, dar în stadiul actual al ostilităților am pierdut și am ajuns într-un

impas în care nu mai avem ce să facem. Trebuie, înainte de-a lua orice contramăsuri împotriva rușilor, să solicităm negocieri de pace.

— Vreți să spuneți că Satele Unite ale Americii, cu o populație de o sută șaizeci de milioane, cu o industrie uriașă, cu bogății incalculabile și cu armament masiv, trebuie să solicite negocieri de pace unei țări a cărei populație totală n-ar umple o tribună la un meci de fotbal? E scandalos, pufni senatorul Griffin.

— Scandalos, dar adevărat, răspunse președintele. Îmi închipui că nici britanicii nu s-au simțit mai bine când Cornwallis a capitulat în fața noastră. Eram pe atunci o națiune foarte mică, iar ei una foarte mare. Are cineva alt plan?

Nu avea nimeni. Se hotărî ca secretarul de Stat, cu puteri plenipotențiare, să se ducă în Grand Fenwick cu avionul prezidențial ca să negocieze condiții de pace între cele două țări, oferind un pact de întrajutorare și cincisprezece divizii ale Armatei Statelor Unite pentru a proteja ducatul împotriva oricărei agresiuni. Senatorul Griffin se calmă oarecum aflând că cele cincisprezece divizii americane puteau fi ținute gata de luptă la Linz, în zona controlată de SUA din Austria, la numai câțiva kilometri de locul unde probabil că aveau să fie staționate diviziile rusești.

— Promite-le orice în limitele rezonabilului, îl instrui președintele pe secretarul de Stat. O să avem grijă ca Pinotul de San Rafael, care a provocat toate astea, să fie retras imediat de pe piață. Le oferim tratament preferențial pentru importul vinului lor în Statele Unite în ce cantități vor. Le dăm bani, utilaje, asistență tehnică – orice. O să încerci, evident, să obții în schimb ca bomba atomică să ne fie returnată, împreună cu

doctorul Kokintz. Dar dacă nu se poate, este esențial să obții măcar o garanție fermă că n-o să fie dată rușilor. N-ar strica să-i iei înapoi și pe generalul Snippett și pe cei patru polițiști, mai zise el, de parcă abia atunci și-ar fi amintit.

Îl studie cu un ochi critic pe secretarul de stat.

— Nu vreau să intru în intimități, adăugă el, dar conducătoarea ducatului Grand Fenwick este, din câte înțeleg, o femeie tânără și atrăgătoare. Ai putea să ai asta în vedere și să încerci să te prezinți ceva mai... hm... irezistibil. Du și niște cadouri. Ce ai sugera?

Secretarul de Stat era pe cale să sugereze douăsprezece lăzi din cea mai bună șampanie din New York, dar se controlă și spuse:

— Poate o haină de nurcă?

— Nu, pufni președintele. Și nici lăzi frigorifice. Gândește-te la altceva.

Căzură de acord asupra unui colier cu diamante, iar secretarul urma să se intereseze discret dacă se găseau ciorapi de nailon și lenjerie de corp în Grand Fenwick – asta pentru că experiența celui de-al Doilea Război Mondial sugera că astfel de cadouri puteau face minuni cu populația feminină a Europei.

Chiar între ședința prezidiului și cea a cabinetului Statelor Unite, Onorabilul Byron Partridge se ridică în Camera Comunelor din Londra ca să pună o întrebare Secretarului Foreign Office-ului.

— Are guvernul Maiestății Sale cunoștință de știrea că ducatul Grand Fenwick a declarat război Statelor Unite ale Americii și că se crede că o armată expediționară a ducatului a invadat New Yorkul și a capturat

o bombă cunoscută ca bomba cu quadium, care, conform rapoartelor, poate distruge o suprafață enormă?

Secretarul Foreign Office-ului se ridică încet, se înclină ușor și zise:

— Guvernul Maiestății Sale este la curent cu toate aspectele acestui caz.

Apoi se așeză la loc.

— Este guvernul Maiestății Sale pregătit să dezvăluie dacă se iau măsuri, și care sunt acelea, pentru a rezolva problemele rezultate din această situație? insistă Onorabilul Byron Partridge.

Secretarul Foreign Office-ului se aplecă și-i șopti ceva la ureche prim-ministrului, care era așezat lângă el. Prim-ministrul părea să doarmă. Ținea ochii închiși și, când era liniște, distinșii membri ai Camerei auzeau din direcția lui ceva ca un sforăit ușor. Când secretarul Foreign Office-ului termină de șoptit însă, prim-ministrul fu auzit lătrând ca un buldog și rostind limpede:

— E prostănacul tău, Tony.

Secretarul Foreign Office-ului se ridică din nou și își plimbă încet privirile prin sală, începând cu băncile de jos din fața lui și sfârșind cu o privire spre Galeria Distinșilor Vizitatori, unde fusese informat că era așezat ambasadorul Uniunii Sovietice, venit să asiste la dezbateri.

Își puse mâinile în buzunarele pantalonilor și, balansându-se ușor pe picioare, zise:

— Aș vrea să atrag atenția distinsului membru de North Westhampton asupra tratatului încheiat între ducatul Grand Fenwick și regatul Anglici în anul 1402. Conform prevederilor acestui tratat, guvernul Maiestății Sale este obligat să trimită asistență deplină și suficientă – citez formularea exactă – ducatului Grand Fenwick dacă acesta este amenințat de orice altă putere străină.

Guvernul Maiestății Sale este convins că situația actuală cere aplicarea acestei clauze a Tratatului din 1402, al cărui original distinsul membru îl poate examina la Arhivă, dacă dorește. Camera, sunt sigur, nu se așteaptă să primească în acest moment detalii despre mișcările de trupe, dar cred că putem divulga că e vorba despre opt divizii, dintre care patru de aviație. Eu însumi voi pleca în scurt timp pentru a o asigura personal pe Înălțimea Sa ducesa Gloriana a XII-a de intenția noastră de-a respecta prevederile acestui străvechi și onorabil pact, cu toate implicațiile lor.

Secretarul Foreign Office-ului se așeză.

Membrii Opoziției Credincioase Maiestății Sale izbucniră în aclamații. Ambasadorul rus privi în jos spre secretarul Foreign Office-ului, care surâdea în direcția lui, și se năpusti afară.

La Paris, în Camera Deputaților, se adoptă hotărârea de-a se trimite ajutoare similare pentru apărarea ducatului. Dar guvernul căzu din cauza problemelor cu plata orelor suplimentare la șoferii de taxi înainte ca moțiunea să poată fi votată.

16

În ducatul Grand Fenwick, ședința Consiliului de Coroană pentru a se discuta despre bomba Q fu cea mai extraordinară din câte se ținuseră, fie la Moscova, fie la Washington, Londra sau Paris. Căci cea mai importantă persoană de la ședință, omul care deținea cheia succesului sau eșecului ei, era de fapt savantul american luat prizonier, doctorul Kokintz. Iar el se afla în situația bizară de-a fi chemat să-i ajute pe cei care-l luaseră prizonier să beneficieze la maximum de roadele victoriei, dându-le sfaturi cu privire la bomba Q.

Doctorul Kokintz era extrem de tulburat de această situație. Era așezat într-un colț din Sala Mare a castelului Fenwick. La o masă ceva mai încolo se aflau membrii Consiliului de Coroană. Erau prezenți ducesa Gloriana, contele de Mountjoy, domnul Benter, Tully Bascomb, în calitatea lui de comandant suprem al armatei fenwickiene și, ca invitat special, în virtutea faptului că era recunoscut drept cel mai înțelept și mai învățat om din întregul ducat, tatăl lui, Pierce Bascomb. Pe doctorul Kokintz nu-l deranja prezența celor care-l luaseră prizonier, nici faptul că erau îmbrăcați în veșminte de secol XIV. Nu era tulburat nici de soldații în zale, amândoi

înalți de peste un metru nouăzeci, care-l flancau. Ceea ce-i provoca neliniștea era conflictul său interior, afectiv și mental, între patriotism și umanitarism; între doctorul Kokintz, cetățean loial al Statelor Unite, și doctorul Kokintz, întâiul savant al lumii, ale cărui pregătire și știință, simțea el uneori, aparțineau nu unei singure țări, ci tuturor, căci afectau soarta tuturor.

Între timp, contele de Mountjoy luase conducerea ședinței. El imploră, argumentă și pretinse ca bomba Q să fie dusă imediat înapoi în Statele Unite, căci reprezenta un pericol constant și iminent pentru toți locuitorii ducatului.

— Omul ăsta ne-a adus dezastrul în țară! exclamă el, arătând spre Tully. A importat un butoi cu pulbere și ne cere să stăm cu toții pe el. O să spun, în prezența stimatului său tată, că în trecut a ridicat suspiciuni serioase în privința loialității sale față de patrie. Și-o să spun, tot în prezența tatălui său, că monstruoasa capturare a acestei mașinării infernale și aducerea ei în Grand Fenwick nu este nimic altceva decât un complot pentru a extermina țara dacă nu-i sunt îndeplinite cine știe ce condiții secrete, încă nedezvăluite.

— Ce vrei să spui cu asta? întrebă aspru Tully.

— Ce vreau să spun ar trebui să fie foarte clar pentru oricine a studiat genealogia familiilor din Grand Fenwick, răspunse suav contele. Genealogia dumitale se revendică din Sir Roger Fenwick printr-o ramură nelegitimă. Am descoperit că un document al Consiliului Oamenilor Liberi din 1385 a respins orice pretenții la tronul ducatului Grand Fenwick emise de un anume Tully Bascomb, identificat drept fiul născut în afara căsătoriei al lui Sir Roger cu o femeie pe nume

Marion Bascomb, care i-a fost amantă. Nu poți pretinde că nu cunoști genealogia asta.

Gloriana se uită la Tully și înțelese acum care era sursa asemănării bizare dintre el și distinsul ei strămoș.

— Nu numai că n-o cunosc, se aprinse Tully, dar o să spun că mințiți. Și dacă aveți bărbăția cuvenită, o să tranșăm chestiunea când și unde doriți.

Gloriana interveni înainte ca discuția să continue. Ea îi porunci contelui de Mountjoy să-și retragă afirmațiile și să-și ceară scuze, iar lui Tully să accepte scuzele și să lase deoparte mânia.

—Avem nevoie de serviciile amândurora, spuse ea, și interzic acest diferend între voi.

Așa că situația se calmă pentru moment.

Domnul Benter, următorul chemat să-și exprime părerea, spuse că nu putea fi de acord cu contele de Mountjoy că bomba trebuia înapoiată Statelor Unite.

— Este o armă pe care, oricât am fi de dornici să scăpăm de ea, ei sunt probabil și mai dornici s-o recupereze. Dacă o păstrăm, putem reuși să obținem de la Statele Unite condiții de pace care-o să asigure prosperitatea națiunii ani în șir. Și, la urma urmelor, ăsta e motivul pentru care am pornit războiul cu americanii.

— Trebuie să gândim mai departe de atât, Înălțimea Voastră, zise Tully, amintindu-i astfel public de conversația lor privată. Nu se pune problema dacă să păstrăm bomba și pe doctorul Kokintz sau să-i trimitem înapoi. Nu suntem mai în siguranță dacă-i trimitem înapoi decât dacă bomba și inventatorul ei rămân aici, sub pază. De fapt, am fi mai puțin în siguranță. Pentru că, dacă o să fie vreodată folosite într-un război bombe ca asta, cu siguranță o să ne distrugă, chiar dacă n-o să fim implicați în ostilități. Păstrând aici bomba și pe

doctorul Kokintz, avem o mică măsură de siguranță. Ceea ce trebuie să gândim însă este un plan pentru a ne asigura că bomba n-o să fie folosită niciodată și că nici n-o să fie fabricată de altcineva. Iar în privința asta există un singur om în măsură să ne ajute.

Se întoarse spre doctorul Kokintz.

— Omul ăsta, zise el, a făcut bomba. Pretinde c-a făcut-o de teamă să n-o facă rușii mai întâi. Și e convins că dacă rușii ar face una, n-ar ezita s-o folosească la nevoie. El numește această bombă o armă de pace. Poate că spune așa doar ca să-și adoarmă conștiința. Dar acum îl putem pune la încercare, ca să vedem dacă e pregătit să-și folosească știința pentru a împiedica fabricarea unor astfel de arme în viitor oriunde în lume.

Gloriana se întoarse spre doctorul Kokintz.

— Aveți ceva de spus? întrebă ea.

Doctorul Kokintz se ridică respectuos și se înclină ușor în fața ei.

— Ce pot să spun? zise el. Dacă iau parte la discuțiile astea, îmi trădez țara. Sunt cetățean al Statelor Unite, cu care sunteți în război. Sunteți inamici ai țării mele. Nu pot să spun nimic.

— Domnule doctor Kokintz, zise Tully, te ascunzi după deget. Se presupune că ești mai inteligent decât orice om din lume. Nu poți pretinde că nu vezi diferența dintre o poziție falsă și una adevărată. Spui că ești cetățean al Statelor Unite, dar omiți că ești, înainte de toate, membru al rasei umane. Spui că ai o datorie față de America, dar cum e cu datoria față de rasa umană? Îți dă dreptul calitatea dumitale de cetățean al Statelor Unite să faci o bombă care poate distruge milioane de semeni de-ai dumitale? Ce e mai important, datoria față de semeni sau datoria față de țară?

— Nu știu, răspunse doctorul Kokintz istovit. Nu știu. Tot ce știu este că, atunci când o să fiu judecat, n-o să fie în calitatea mea de membru al speciei umane, ci în aceea de cetățean al Statelor Unite.

— Știi, dar nu vrei să recunoști, zise Tully disprețuitor. Nu ești nimic altceva decât un rob școlit. Primești ordine care marchează soarta a milioane de oameni, pe care numai dumneata le poți îndeplini, apoi încerci să eviți consecințele faptului că te-ai supus acestor ordine invocând patriotismul.

Doctorul Kokintz își scoase ochelarii cu lentile groase și, cu pumnii încleștați pe lângă corp, se apropie de Tully.

— Ești tânăr, zise el, și vorbești despre principii înalte nu din cunoașterea lor, ci din ignoranță. Problema pe care-o am în fața mea e o problemă cu care nu te-ai confruntat niciodată. Oamenii de știință ca mine au devenit ființe din altă lume. Însăși munca noastră ne privează de valorile morale normale care-l călăuzesc pe omul de rând. Nimeni în afară de noi nu pricepe ce facem. Comunicăm între noi printr-un limbaj care poate fi înțeles doar de noi și de nimeni altcineva – limbajul fizicii nucleare. Cunoaștem mai bine ca oricine posibilele consecințe cumplite ale muncii noastre. Cu toate astea, suntem supuși legilor celorlalți oameni. Suntem dumnezei sau diavoli, după cum ne fac ceilalți. Binele sau răul rezultat din munca noastră este alegerea lor, opera lor. Ei sunt cei care hotărăsc dacă milioane de oameni o să moară sau o să ducă o viață cum n-a mai fost până acum – mai lungă, mai fericită, cu mai puține boli. Nu-l condamna pe savant, tinere. Condamnă-i pe oamenii obișnuiți din toate țările care-i controlează pe savanți; pe oamenii obișnuiți care nu

se pot înțelege și ca rezultat ne obligă pe noi să jucăm rolul distrugătorului. Războiul există dinaintea științei. Crima care se comite acum este că războiul a făcut din știință un instrument, un sclav, iar cunoașterea umană, obținută cu efort și durere, e transformată în unealta distrugerii omenirii.

În tot acest timp, Pierce Bascomb șezuse tăcut la masa de consiliu, câtuși de puțin tulburat de acuzațiile aduse fiului său sau de pledoaria înfocată a doctorului Kokintz în apărarea poziției sale. O pasăre ciripi afară, în curte, iar el își înălță capul ca s-o asculte. Pasărea se lansă într-un ritm melodic acoperind două octave și încheie cu două mici note comice, de parcă totul ar fi fost o glumă. Doctorul Kokintz o ascultă și el și zâmbi. Se întoarse să se uite la paznicii care-l flancau și constată că și ei zâmbeau, ca niște copii mulțumiți.

— Asta e o vrabie de-ale noastre, de Grand Fenwick, șopti unul dintre ei. Am auzit că la începutul verii cântă cu mai mult avânt decât orice vrabie din lume.

Pierce Bascomb se ridică, acum că tensiunea se risipise, și, înclinându-se în fața Glorianei, spuse:

— Înălțimea Voastră, am o sugestie în privința doctorului Kokintz. A fost luat din țara lui și adus, după o călătorie lungă, într-un ținut ciudat. Este prizonierul nostru, dar asta nu-i ceva nou pentru el, căci nu mai e un om liber de foarte mulți ani. A fost constrâns să accepte sarcini împotriva cărora conștiința lui de ființă omenească s-a revoltat, probabil, de foarte multe ori. A dus o viață de îndoială și de neliniște, purtând pe umeri poveri mai grele, poate, decât ale altora. Haideți să întrerupem ședința pentru vreo oră și permiteți-i doctorului Kokintz să vină cu mine nu ca prizonier, ci ca om liber. Aș vrea să-l duc în Pădurea Națională, ca

să simtă din nou, după mulți ani, cum e să fii liber cu adevărat, despovărat de orice restricții sau poveri.

— Trebuie să trimitem un paznic cu el, zise contele de Mountjoy. Ar putea evada. Pădurea nu-i departe de graniță. N-am vrea să rămânem cu bomba și fără omul care o poate controla.

— Nu cred c-o să încerce să evadeze, spuse blând Pierce Bascomb.

— Să-și dea cuvântul că n-o să încerce, replică Mountjoy.

— Nu cred că trebuie să-i impunem nici un fel de restricții, zise Pierce încet. Nu putem forța un om să ne ajute. Dacă o face, trebuie să fie rezultatul dorinței lui. Trebuie să fie pentru că recunoaște o datorie mai înaltă decât cea pe care-o are față de țara lui. Și trebuie să descopere asta singur. Dar n-o poate descoperi în timp ce ne este prizonier sau fiind legat de loialități și patriotism față de țara sa. Lăsați-l ca o oră să fie doar un om, fără nici un fel de legături ori presiuni – un om liber, nici mai mult, nici mai puțin.

— Tată, spuse Tully, nu sunt sigur că-i o propunere înțeleaptă. Tu n-ai ieșit în lume cât am ieșit eu. În fiecare om există minciună, egoism și trădare. Nu cred că putem avea încredere în savantul ăsta. O să încerce să evadeze, iar tu n-o să-l poți împiedica.

Pierce își privi fiul cu un reproș blând.

— E adevărat că există destulă minciună în orice om, zise el. Dar forța cea mai mare din om e orientată spre bine. Ăsta e motivul pentru care criminalul ajută un copil să sară gardul sau un soldat vizitează în taină cimitirele inamicului. Când un om își neagă bunătatea, atunci suferă cu adevărat. Cred că doctorul Kokintz a fost făcut să sufere mult în felul ăsta. Există bine în el,

dar n-a avut niciodată ocazia să se afirme. Cred că e timpul să i se dea o șansă pentru a-și reevalua munca și pentru a hotărî, fără nici o presiune dintr-o parte sau alta, dacă o să continue să mai facă bombe din acestea sau o să-și folosească știința să împiedice să mai fie făcută vreuna.

Doctorul Kokintz se ridică încet și-i spuse Glorianei:

— Aș vrea să merg puțin în pădure.

— Puteți merge, răspunse blând Gloriana, iar dacă vreți să părăsiți Grand Fenwick, puteți s-o faceți. Nimeni n-o să încerce să vă împiedice. Ședința se reia peste o oră, și am vrea să fiți alături de noi și să ne ajutați. Dar alegerea vă aparține.

Doctorul Kokintz și Pierce Bascomb ieșiră încet din sala de consiliu împreună. Cei doi soldați dădură să-i urmeze, dar Gloriana le făcu semn să rămână pe loc.

— Lăsați-l să fie liber, zise ea. Fie și pentru scurt timp.

17

La vremea asta, pădurea din Grand Fenwick era scăldată în întreaga splendoare a începutului de vară. Ferigile erau atât de dese și de înalte, încât din loc în loc acopereau cărarea, astfel că doctorul Kokintz și Pierce erau nevoiți să calce pe ea, iar frunzele zdrobite sub picior umpleau aerul cu aroma dulce a creșterii. Rododendronii erau în plină înflorire, formând movile roșii la baza copacilor, dintre care unii erau atât de înalți, încât inflorescența lor bogată desena cupole de flori pe cer. Pinii se ridicau ca niște coloane de catedrală, marcând ziduri strălucitoare de lumină, și uneori cei doi trebuiau să se aplece mult ca să treacă pe sub crengile stejarilor maiestuoși; ramurile lor emanau o forță tăcută de sub smocurile de mușchi catifelat.

Se auzeau nenumărate voci: de păsări, de insecte, de frunze sau de rămurele care se mișcau, de apă curgătoare și de veverițe pălăvrăgind în timp ce-și umpleau fălcile cu alune dulci.

Pierce Bascomb mergea înainte, arătând drumul, mai întâi pe un deal lin, apoi pe un altul. Într-o mică adâncitură de la poale se afla un copac căzut și în apropiere o cascadă nu mai înaltă de șapte metri. O punte

de cristal lichid se arcuia în aer și apoi se vărsa într-o baltă liniștită. La marginea bălții erau câteva pietre și într-o parte niște plante de apă deasupra cărora se zbenguia o libelulă de un albastru strălucitor, cu capul purpuriu.

Se așezară pe o buturugă și ascultară o vreme zgomotul apei care curgea în baltă.

— Asta e singura noastră cascadă – o comoară, zise Pierce în cele din urmă. Am studiat pietrele și estimez că acum cinci sute de ani era cu vreo treizeci de centimetri mai înaltă. Pe baza calculului ăstuia, o să avem cascadă în Grand Fenwick peste cinci mii de ani, deși la sfârșitul acestei perioade n-o să aibă mai mult de trei metri. Îmi dă însă un sentiment de mare satisfacție să știu c-o să se afle aici secole întregi, după ce eu și toți contemporanii mei vom fi fost de mult uitați. Simt un soi de legătură cu posteritatea știind c-o să se bucure și alții de cascadă la fel ca mine. Într-un fel, pot să trăiesc o parte din viața lor și ei o parte din a mea. Asta, firește, presupunând că Pământul o să mai existe peste cincizeci de secole și c-o să mai fie viață pe el.

Doctorul Kokintz nu mușcă momeala.

— Pământul de-aici trebuie să fie foarte fertil, spuse el. Totul crește din abundență.

— De când existăm ca țară, asta este o pădure, răspunse Pierce. Acum cinci secole, strămoșii noștri se plimbau prin același crâng și le țineau umbră mulți dintre copacii pe care încă îi vedem în preajmă. La început, pădurea avea menirea de-a furniza lemn pentru construcții, pentru arcuri și săgeți și pentru făcut focul. Mai sunt câteva tise de felul celor din care se făceau arcuri acum patru secole. În decursul timpului, pădurea a fost împuținată. În ultimii două sute de ani, însă,

s-a interzis tăierea oricărui copac. Fiul meu, după cum ştiţi, e pădurar-şef, iar eu adjunctul său. Uneori găsim de cuviinţă să doborâm câte-un copac bătrân, care împiedică creşterea celor mai tineri sau este în pericol să cadă şi să-i distrugă pe cei din jur. Dar de câte ori se iveşte o astfel de ocazie, se ţine o adunare a Consiliului Oamenilor Liberi şi se votează dacă arborele să fie tăiat sau nu. Aproape toţi oamenii din Grand Fenwick participă la adunările astea, pentru că ei cunosc fiecare copac din pădure. Au un profund simţ al răspunderii.

— Ce se face cu lemnul când un copac e doborât?

— Din crengile mai mici se face cărbune. Lemnul masiv e folosit la repararea caselor şi, eventual, la construirea unora noi. Nu se iau bani pe lemn. Dacă aţi intra într-o casă de la noi, v-ar surprinde să vedeţi că proprietarul poate identifica fiecare bucată de lemn din ea şi vă poate spune din ce copac provine, unde a fost copacul, cum de-a fost tăiat şi cât de bătrân era în momentul ăla. Chiar şi după ce sunt doborâţi, copacii le slujesc oamenilor, adăpostindu-i de vânt şi ţinându-le de cald. În Grand Fenwick copacii sunt preţuiţi asemenea oamenilor.

— Eu nu prea pun preţ pe sentimentele astea, zise doctorul Kokintz. Copacii sunt copaci. Nu sunt oameni. Sunt vii, desigur, dar constituie o formă de viaţă inferioară. Copacii nu pot simţi nimic. E pură superstiţie să iroseşti afecţiune pe ei.

Pierce nu răspunse direct.

— Am observat, spuse el, că atunci când tăiem un copac, ies rămurele noi din trunchiul rămas. Forţa vitală a copacului rezistă cu încăpăţânare. Chiar mutilat şi deformat, copacul se străduieşte să trăiască în continuare. Aţi spune că un asemenea copac n-are sentimente?

Doctorul Kokintz dădu din umeri. Nu se gândise niciodată la asta.

— Nu demonstrează decât că mai există viață în trunchiul copacului; că nu e încă mort, răspunse el.

— Mai demonstrează, cu siguranță, că vrea să trăiască mai departe, zise Pierce. Toate lucrurile care au viață în ele se străduiesc s-o păstreze, și de aceea te îndoiești mereu dacă ai dreptul să distrugi viața, din moment ce n-o poți crea. Când doborâm un copac, eu și fiul meu știm că distrugem nu numai copacul, ci și toate asocierile lui cu trecutul, toate plăcerile pe care le-ar putea oferi în viitor dacă ar fi lăsat să trăiască. E important. Nu-i lucru ușor să tai un copac. De asta, am înțeles destul de bine ce-ați vrut să spuneți când ați afirmat că oamenii de știință sunt siliți să joace rolul lui Dumnezeu sau al diavolului de către oamenii obișnuiți, ale căror legi trebuie să le respecte. Eu și fiul meu trebuie să jucăm rolul lui Dumnezeu sau al diavolului pentru copacii ăștia, doborându-i sau tratându-i conform deciziei poporului. Copacii n-au nici un cuvânt de spus; nici un drept la recurs. Totuși, uneori mi se pare c-ar trebui să aibă.

Ridică de jos o așchie de lemn, o aruncă în baltă și o privi învârtindu-se și apoi plutind spre mal.

— Există însă o diferență între noi, continuă el. Puterea de viață și de moarte a omului de știință este atât asupra semenilor săi, cât și asupra a ceea ce dumneavoastră numiți specii inferioare. A noastră e numai asupra vieții vegetale. Munca omului de știință, când e folosită în război, permite unui grup de oameni să devină stăpânii altora. E destul de bine, presupun. Dar acum s-a ajuns într-un stadiu în care nu numai țările angajate în război trebuie să treacă prin agonia asta,

ci şi toate celelalte, care nu participă deloc la război, precum şi întreaga natură. Ca şi copacii, aceste alte ţări sunt condamnate la moarte fără drept de apel. Ele sunt condamnate nu numai la moarte, ci şi la anulare, deşi nu sunt implicate în conflict. Nici nu pornesc asemenea războaie, nici nu le pun capăt. Soarta lor e doar să sufere în lupta dintre giganţi. N-au puterea de-a se salva. Cu arme precum bomba asta a dumneavoastră, războiul nu mai poate fi limitat. Trebuie să distrugă totul. Şi de vreme ce trebuie să distrugă totul, responsabilitatea omului de ştiinţă se extinde de la poporul său la întreaga specie umană.

— Este aceeaşi cuşcă în care mă învârt de zece ani, spuse doctorul Kokintz cu amărăciune. Dacă n-am face noi bomba, ar face-o ruşii. Ruşii ar face-o şi noi credem că ar folosi-o. O facem în speranţa că n-o s-o folosim niciodată. E o nebunie, dar cum să ne întoarcem la normalitate? Cum am spus, nu savanţii sunt cei care trebuie să arate calea spre normalitate, ci oamenii care-i controlează pe savanţi, iar aceştia sunt atât de plini de neîncredere fiecare cu privire la intenţiile celuilalt, încât nu se poate ajunge nici măcar la un acord de-a se interzice o armă demodată precum bomba atomică. Există teamă şi suspiciune peste tot. Comuniştii se tem, prin însăşi natura filozofiei lor politice, de capitalişti. Capitaliştii văd în comunism distrugerea modului lor de viaţă. Asiaticii, exploataţi de secole, n-au încredere în europeni. Europenii speriaţi de populaţia imensă a Asiei şi de creşterea naţionalismului şi a tehnologiei în India, în Africa şi chiar în China se tem de asiatici. Nu există încredere nicăieri, iar singura asigurare pentru un popor este să deţină arme de o forţă cumplită, astfel încât nimeni să nu îndrăznească să-l atace.

— Și unde se situează țările mici? întrebă liniștit Pierce.

Doctorul Kokintz dădu din umeri.

— Nu știu, zise el.

— Nu știți pentru că nu vă pasă de țările mici, zise Pierce. Credeți că oamenii care locuiesc în ele sunt stranii, demodați și n-au prea mare importanță. Uitați că sunt semenii dumneavoastră. Îi considerați un fel de substrat al speciei umane, fără importanță, pentru că nu-și pot face simțită greutatea.

— Probabil că așa e, răspunse doctorul Kokintz. Cine are cea mai mare greutate se bucură de cea mai mare considerație. Este o lege internațională recunoscută de toată lumea. Trebuie să admiteți c-ar fi mult mai rău pentru toți oamenii liberi dacă ar fi distruse Statele Unite decât, să spunem, Belgia, Irlanda sau Grand Fenwick.

— Poate. Dar un belgian, un irlandez sau un compatriot al nostru n-ar fi de acord. Și câtă vreme lumea poate contempla distrugerea unei țări mici fără cine știe ce regret profund, lumea asta e necivilizată. La fel e și în guvernarea comunităților – drepturile celor mai slabi și mai săraci cetățeni trebuie să se bucure de același sprijin ca și ale celor mai bogați și mai puternici. Altfel, civilizația nu este decât o vorbă în vânt, nu o forță reală. Dar fără civilizație nici un individ nu este în siguranță, nici o țară nu este în siguranță, iar în zilele noastre lumea însăși nu este în siguranță.

Doctorul Kokintz nu spuse nimic. Stătea și se uita la apa care se învârtejea în baltă, fiecare val ridicându-se peste altul, doar pentru a fi la rându-i înfrânt și absorbit de unul mai mare și mai viguros.

— Spuneți-mi, zise Pierce, dacă s-ar ajunge la un acord pentru a se interzice bomba Q, bomba atomică

și alte arme de distrugere în masă, ar fi posibil, prin monitorizare internațională, să fim siguri că n-ar mai fi construită nici una?

— Da. Dacă oamenilor de știință care-ar face monitorizarea li s-ar permite accesul liber la laboratoarele și instalațiile nucleare ale tuturor popoarelor. În ce privește bomba Q, cred că sunt singurul din lume care știe cum se realizează. S-ar putea să afle și alții în curând. Dar, din câte știu, nici un alt om de știință în afară de mine n-ar putea descoperi dacă se fabrică.

— Dacă ar putea fi stabilit un astfel de sistem de control, ați fi dispus să organizați inspectarea uzinelor nucleare și să-i învățați și pe alții să facă lucrul ăsta?

— Aș face-o, probabil, cu condiția să nu constituie o trădare a patriei mele, răspunse doctorul Kokintz.

— Dar asta e o chestiune care privește întreaga omenire și toate ființele vii – tot trecutul, prezentul și viitorul lor, insistă Pierce. Nu-i o chestiune de loialitate față de un grup sau de o țară, ci față de toate ființele vii de pretutindeni, de-acum înainte. Nu afectează numai existența omului, a cărui valoare poate fi discutabilă, ci a întregii vieți de pe Pământ. Aveți o datorie față de întreaga lume, nu doar față de un segment al unei specii.

— Situația e ipotetică, zise doctorul Kokintz, dând din umeri. Nu s-a ajuns la un asemenea acord, iar dumneavoastră și cu mine nu putem determina încheierea unui acord stând și discutând aici, în pădure.

— Nu e deloc ipotetică, afirmă Pierce. Căci vă spun c-o să existe un astfel de acord internațional, și încă foarte curând. N-o să fie inițiativa marilor națiuni, între care rivalitățile sunt puternice. Oricât și-ar dori un astfel de acord, nu pot avea încredere una în alta. Așa că

naţiunile mici trebuie să le oblige să semneze pactul şi să aibă grijă să-l şi respecte.

Kokintz chicoti.

— Şi cum o să-i îmblânzească şoriceii ăştia pe lei? întrebă el, oarecum ironic.

— Leul cel mai mare, Statele Unite, e deja prins într-o capcană în care toată forţa lui nu-i e de nici un folos, replică Pierce. Noi, cei din Grand Fenwick, avem bomba Q, singura din lume. Suntem, prin urmare, dintr-odată o ţară covârşitor de puternică. Avem mijloacele de a-i face pe alţii să ni se supună. Putem, fără dificultate, să formăm o Ligă a Statelor Mici, state precum Finlanda, Belgia, Uruguay, El Salvador, Irlanda, Lichtenstein, San Marino, Portugalia, Norvegia, Suedia, Danemarca, Paraguay, Peru, Chile, Mexic, Liberia, Egipt, Panama, Elveţia – toate ţările mici şi independente ale lumii. O astfel de ligă le poate cere solemn marilor ţări să accepte să înceteze fabricarea oricărui fel de arme nucleare şi să permită inspectarea internaţională a uzinelor lor de către echipe de savanţi din ţări mici, neutre, pentru a se asigura că tratatul e respectat. Dacă nu acceptă să facă asta sub presiune morală, putem ameninţa, în ultimă instanţă, că detonăm bomba Q.

—Nu prea cred în puterea presiunii morale, zise doctorul Kokintz. Cât despre folosirea bombei Q, n-aţi îndrăzni niciodată să faceţi aşa ceva. Dacă ar fi detonată, aţi fi distruşi şi voi, fie de bombă, fie de emanaţiile de carbon paisprezece, fie de vânturile şi erupţiile de pe pământ, care cred c-o să urmeze detonării.

— Credeţi că un copac, sortit să cadă oricum, n-ar prefera să cadă ceva mai devreme şi să-i omoare pe tăietorii de lemne? întrebă liniştit Pierce. Dacă bomba Q nu este anihilată efectiv, o să fim oricum distruşi cu toţii

în conflictul altcuiva, de armele altcuiva. N-am avea nici un cuvânt de spus. Nici măcar n-am fi preveniți asupra datei. Așa măcar avem șansa de-a trezi lumea la rațiune sau de-a înfrunta o distrugere pe care o s-o inițiem noi înșine.

— Nu cred c-o să găsiți în Grand Fenwick sau în orice altă țară pe cineva care să detoneze bomba, spuse Kokintz.

— Credeam că l-ați cunoscut mai bine pe fiul meu, răspunse Pierce cu o vagă mândrie. El n-ar ezita s-o detoneze dacă i s-ar spune s-o facă.

— Cine i-ar spune așa ceva, știind c-ar pieri și el? insistă Kokintz.

Pierce se ridică în picioare și-l privi blând de sus.

— Eu, zise el.

O vreme, nici unul dintre ei nu mai scoase o vorbă. Apoi Pierce spuse:

— Acum vă las. Puteți pleca, dacă vreți. Cărarea care trece pe lângă cascadă duce la granița noastră cu Franța. Nu sunt decât vreo sută de metri. Sunt și soldați, dar li s-a ordonat să vă lase să treceți. Odată ieșit, vă puteți întoarce la bombele dumneavoastră.

După plecarea lui Bascomb, doctorul Kokintz se ridică încet și se uită la buturuga pe care șezuse. Dintr-o margine a ei creștea un vlăstar verde, puternic, drept, plin de vigoare. Ascultă un moment clipocitul cascadei și observă că marea libelulă albastră se așezase pe o frunză de nufăr și își scălda voluptuos aripile în soare.

Se uită la cărarea care ducea la granița cu Franța și auzi ciripitul unei păsări din vârful unui copac. Un țiclete, își zise el, însă apoi își aminti că în Grand Fenwick era numit vrabie. Ce ridicol din partea lor să se abată cu atâta încăpățânare de la denumirile consacrate.

Doctorul privi o vreme pasărea care licărea ca o nestemată printre crengi și, din obișnuință, băgă mâna în buzunar, în căutare de firimituri. Nu găsi nimic. Se întoarse și porni spre castelul Grand Fenwick.

18

Atenția întregii lumi era concentrată acum asupra ducatului Grand Fenwick, care în întreaga lui istorie nu se bucurase de o asemenea faimă. Aproape în toate ziarele existau hărți detaliate ale țării. Unele arătau așezarea exactă a castelului în vârful muntelui de șapte sute de metri înălțime. Altele dădeau un plan sau ceva ce se voia un plan al castelului, cu o cruce groasă în centru marcând locul exact unde era ținută bomba Q.

„CASTELUL FENWICK, CENTRUL CONTROLULUI LUMII", titrase *New York Daily News* deasupra unei hărți a fortăreței care se întindea pe spațiul a cinci coloane. Erau trei pagini cu poze din Grand Fenwick sau, mai exact, două pagini cu poze ale ducesei Gloriana și o pagină împărțită egal între ducat și oamenii de stat aflați cu misiuni în Statele Unite. Cele două pagini cu poze ale ducesei îi comparau dimensiunile fizice cu ale lui Venus din Milo, Ritei Hayworth, reginei Elisabeta a II-a și Elenei din Troia (ale cărei proporții le estimase un profesor de limbi clasice dintr-un mic colegiu răsăritean). Gloriana era înfățișată într-un desen – căci nu era disponibilă nici o fotografie – cu un pahar de Pinot în mână. Legenda spunea că Pinot Grand Fenwick era

considerat de cunoscători vinul frumuseţii şi că ducesa bea două pahare în fiecare dimineaţă, înainte de micul dejun. A doua zi stocurile din New York erau epuizate.

New York Times publicase un articol credibil despre istoria ducatului de la întemeiere, în care, la sugestia şefului Biroului din Washington al ziarului *Times*, un spaţiu larg era consacrat virtuţilor Pinotului Grand Fenwick. *Sydney Morning Herald* din Australia comparase spiritul independent al poporului din Grand Fenwick cu cel al australienilor şi scrisese că simpatia poporului australian trebuia să fie total de partea acestei mici naţiuni. Un alt articol de pe aceeaşi pagină atrăsese atenţia că dacă o bombă Q ar fi fost detonată în Europa, n-ar fi afectat Australia, datorită izolării continentului, şi că deşi negocierile dintre ducat şi Cei Trei Mari aveau să fie urmărite cu cel mai mare interes, nu exista nici un motiv de panică.

Times-ul londonez publicase şi el o istorie a ducatului şi o scrisoare a unui colonel pensionar din Ţara Galilor, care arăta că ducatul putea fi numit pe bună dreptate colonie britanică. Scrisoarea fusese interzisă după prima ediţie. *Pravda* se mulţumise să anunţe că mai multe divizii ale Armatei Roşii stăteau pregătite să sară în ajutorul proletariatului eroic al statului Grand Fenwick, în lupta lui împotriva opresorilor bestiali ai poporului.

Între timp, miniştrii de Externe ai Uniunii Sovietice, Statelor Unite şi Marii Britanii soseau în trei maşini separate – neexistând un aeroport pe care să poată ateriza în Grand Fenwick – la graniţele ducatului. Ajunseră la trei ore unul după altul – mai întâi comisarul rus pentru Afaceri Externe, apoi secretarul Foreign Office-ului şi ultimul, secretarul după Stat american. La Trecătoarea Pinot, singura parte a graniţei prin care

trecea o șosea care lega ducatul de lumea exterioară, găsiră drumul barat de o companie de arcași sub comanda lui Tully Bascomb.

Comisarul sovietic pledă, protestă, spumegă și înjură, dar totul în rusă și fără nici un rezultat. Tully nu făcu decât să clatine din cap și să-l expedieze cu un gest al mâinii. Apoi sosi secretarul Foreign Office-ului, care găsi drumul barat nu numai de arcași, ci în primul rând de mașina comisarului rus sosit înaintea lui.

— Spune-i individului ăluia să se dea la o parte din drum, îi ceru el șoferului. Sunt aici cu treburi oficiale.

Șoferul se uită la steaua roșie de pe plăcuțele de înmatriculare ale mașinii din față și zise:

— Cred că sunt rușii, domnule.

— Rușii, ai? făcu secretarul Foreign Office-ului. Probabil or fi în pană. Întreabă dacă vor să-i remorcăm ca să-i tragem pe margine.

Șoferul plecă, dar se întoarse și raportă că nu putuse să priceapă nimic din ceea ce se spusese, cu excepția faptului că mașina din față nu avea de gând să se miște.

— Spun întruna *night*, zise el.

— *Niet*, bătrâne, zise secretarul Foreign Office-ului. Înseamnă „nu". Eh, presupun c-o să trebuiască să merg pe jos.

Coborî la fel de plictisit ca și cum ar fi venit la croitor și trecu agale pe lângă mașina rusească, ridicându-și pălăria, dar neprivind înăuntru. Când ajunse la graniță, îi strigă lui Tully:

— Tu ești șeful aici?

Tully zise că da.

— Secretarul Foreign Office-ului Maiestății Sale britanice îi prezintă omagii Înălțimii Sale ducesa Gloriana a XII-a și are onoarea să solicite o audiență

la Domnia Sa în numele Maiestății Sale Britanice, intonă secretarul.

— Eu am ordin să nu las pe nimeni să treacă, zise Tully sec, cu mâna pe mânerul paloșului.

— Mă bucur să aud asta, răspunse secretarul Foreign Office-ului. Vrei să-i transmiți mesajul meu Excelenței Sale și să vezi dacă se poate aranja o audiență? E foarte important.

Tully ezită.

— Cine este în mașina din fața dumneavoastră? întrebă el.

— N-am nici cea mai vagă idee, replică inocent secretarul. Ca să fiu sincer, nici nu m-am uitat înăuntru.

— Sunt rușii? insistă Tully.

— Probabil.

— De ce se află aici?

— Asta nu este treaba mea, spuse secretarul, dar probabil ca să vă apere.

Își trecu încet și delicat un deget de-a curmezișul gâtului.

— Și dumneavoastră de ce vă aflați aici? ceru să știe Tully.

— Aș prefera să nu-ți spun acum, bătrâne. Cred că trebuie totuși să discut asta cu ducesa.

— Tot pentru apărare?

Secretarul Foreign Office-ului deveni bățos.

— O să aștept aici în jur de o oră un răspuns, zise el. Altfel, Înălțimea Sa îmi poate trimite un mesaj la Hanul Ledermuhl din Friedrichshafen.

Întorcându-se la mașină, se opri o clipă în dreptul vehiculului rusesc, se aplecă prin geamul din spate și-i întinse mâna comisarului rus.

— Nu v-am mai văzut de la Potsdam, spuse el în rusește. Eram un pic îngrijorat. Nu prea s-a mai scris nimic despre dumneavoastră în ziare în ultima vreme.

Comisarul pentru Afaceri Externe râse – un răget viguros, care începu la fel de spectaculos și se sfârși la fel de abrupt ca un tunet. Când termină, spuse vioi:

— Se pare că trebuie să așteptăm. Am niște vodcă. Vreți să-mi țineți companie?

— Am adus și eu niște sandviciuri, răspunse secretarul. E bine întotdeauna să-ți iei sandviciuri în astfel de împrejurări. Haideți să stăm în mașina mea, e ceva mai mult loc.

— Dar a mea e ceva mai confortabilă, zise comisarul.

Făcură un compromis, rămânând fiecare în mașina lui și trimițându-și unul altuia tratația prin șoferi. Secretarul Foreign Office-ului vărsă pe furiș vodca pe șosea. Comisarul sovietic adulmecă sandviciurile și i le dădu omului său, care le mâncă oarecum bănuitor. Cam pe la jumătatea gustării, sosi și secretarul de Stat american. Aruncă o privire neliniștită celor două mașini din față, sări din a lui înainte de-a se opri complet și dădu fuga spre locul unde se afla Tully.

— Am venit într-o misiune din partea Statelor Unite ale Americii la ducesa Gloriana, zise el. Sunt secretarul de Stat al Statelor Unite.

Deschise o mapă și scoase din ea un document de atestare. Tully îl citi încet, cu atenție.

— Veniți sub steag de armistițiu? întrebă el.

— Steag de armistițiu? întrebă surprins secretarul.

— Țările noastre sunt în război, îi aminti Tully. Dacă ați venit să purtați tratative, am ordin să vă las să treceți sub steag de armistițiu. Altfel, o să vi se refuze intrarea, iar dacă încercați să treceți granița, o să fiți luat prizonier.

— Bine, zise secretarul. Vin sub steag de armistițiu.

Scoase batista din buzunarul de la piept, o desfășură și o flutură în aer. Arcașii se dădură deoparte ca să-l lase să treacă și, însoțit de câțiva soldați, cu Tully în frunte, secretarul străbătu drumul spre castel, ținându-și batista deasupra capului, în mâna dreaptă.

Trei ore mai târziu, secretarul se întoarse. Se duse direct la München, unde telefonă la Casa Albă de la cartierul general al armatei americane staționate în Germania.

— Domnule președinte, zise el după ce obținu legătura și se prezentă. Se poate discuta despre pace, dar nu în termenii în care am sperat. Grand Fenwick n-o să ne restituie bomba. Nici n-o să ni-l predea pe Kokintz. Are un plan pentru a aduna țările mici și a forma o ligă, care, folosind bomba Q drept amenințare, o să constrângă țările mari – noi, Rusia, Marea Britanie, Canada și restul – să accepte desființarea acestui tip de arme, printr-un sistem de inspecție internațională care să asigure respectarea condițiilor pactului în toate țările.

— Este același plan pe care l-am avansat și noi acum zece ani, răspunse președintele.

— Nu chiar, zise secretarul de Stat. Inspecția ar fi făcută de țările mici, iar Kokintz ar conduce echipele de inspectori. Ei susțin că națiunile mari pot avea încredere în statele mici c-o să fie imparțiale, în vreme ce ele între ele se suspectează.

Se lăsă un moment de tăcere.

— Cred că le poți spune c-o să fim de acord, spuse președintele. O să fim de acord cu orice o să pună capăt acestei curse a înarmărilor. Dar rușii? De ei te împiedici întotdeauna.

— Cred c-o să trebuiască să fie și ei de acord, răspunse secretarul de Stat. E aici un fel de eminență cenușie pe nume Pierce Bascomb. Fiu-său, Tully, a fost cel care a invadat New Yorkul și l-a luat prizonier pe Kokintz, cu bombă cu tot. Pierce Bascomb ăsta spune că dacă rușii sau alții nu sunt de acord, Grand Fenwick o să detoneze bomba și-o să șteargă întreaga Europă de pe fața pământului.

— Asta nu i-ar deranja pe ruși, zise președintele. Și ei ar rade Europa dacă li s-ar ivi ocazia.

— S-ar putea ca bomba să nu-i afecteze, răspunse secretarul de Stat, dar gazul ăla, carbonul paisprezece, da. Vânturile vestice bat din Europa spre Rusia. Oamenii lor ar muri cu miile. Recoltele le-ar fi rase și pământul le-ar deveni sterp. N-ar îndrăzni să riște.

— Chiar crezi c-ar detona bomba? întrebă președintele.

— Domnule președinte, replică secretarul, ați fi crezut c-o să invadeze Statele Unite cu douăzeci de arcași, debarcând în Manhattan de pe o navă comercială închiriată?

— Înțeleg ce vrei să spui, zise președintele. Ei bine, dacă avem acceptul Senatului, suntem de acord fără probleme cu inspecția. Oricum, ne-au prins la înghesuială. Ce alte condiții au mai pus?

— Retragerea de pe piață a Pinotului San Rafael, garanția că n-o să fie obligați să reabiliteze economic Statele Unite, acces liber al vinului lor în America și despăgubiri de cinci milioane de dolari.

— Ai zis milioane sau miliarde?

— Milioane, milioane.

— Numai cinci milioane? exclamă preşedintele. Păi, e mai puţin decât am cheltuit în Germania pentru un singur oraş.

— Presupun că diferenţa este că germanii au pierdut, iar Grand Fenwick a câştigat, replică sec secretarul. Dar există o clauză adiţională. Un individ numit Benter, care e unul dintre membrii cabinetului lor, vrea să investească banii într-o fabrică de gumă de mestecat cu aromă de Pinot Grand Fenwick. Vor drepturi de desfacere exclusive pe piaţa americană, fără taxe, şi sunt de părere că pot să facă destui bani din exportul gumei ca să-şi acopere toate necesităţile pe multă vreme de-acum încolo.

Preşedintele chicoti.

— Du-te şi spune-le să redacteze tratatul de pace, spuse el. Poţi să accepţi în principiu, sub rezerva obişnuitei ratificări. Cum e cu forţa de protecţie?

— Ei spun că n-au nevoie şi nici eu n-am insistat.

— Aha. Presupun c-o să-i elibereze pe generalul Snippett şi pe poliţişti?

— Da. Snippett abia aşteaptă să se-ntoarcă. Are în plan o nouă armă pentru lucrătorii din Apărarea Civilă.

— Care?

— Arcul.

La Hanul Ledermuhl din Friedrichshafen, unde se retrăseseră, secretarul Foreign Office-ului şi comisarul rus pentru Afaceri Externe se întâlniră în barul american la un cocteil.

— Mă întreb, zise comisarul sovietic după câteva toasturi, ce-o fi făcând prietenul nostru american în Grand Fenwick?

— N-am nici cea mai vagă idee, răspunse secretarul Foreign Office-ului. Probabil că le vinde gumă de mestecat. Noroc.

19

Delegații celor Douăzeci de State Mici, cum deveniră cunoscuți în presa internațională, se reuniră în săptămâna următoare în Sala Mare a castelului Fenwick. Între timp, secretarul Foreign Office-ului fusese primit de Gloriana și, pentru prima dată în remarcabila lui carieră diplomatică, plecase cu mâinile goale și complet scos din sărite.

Fusese încrezător că oferta Marii Britanii de-a aplica termenii Tratatului din 1402 prin trimiterea a opt divizii care să apere Grand Fenwick avea să fie acceptată cu căldură de către ducat. În schimb, Gloriana îi spusese amabil, dar ferm că nu era nevoie de nici un fel de ajutor; că ducatul era cât se poate de capabil să-și rezolve singur treburile. Această lovitură fusese urmată de o discuție preliminară despre propunerea de-a se forma o Ligă a Statelor Mici care să asigure scoaterea în afara legii a bombei Q și de un schimb neoficial de opinii cu privire la oportunitatea cooperării Marii Britanii cu o astfel de ligă.

— M-am simțit, îi povesti el mai târziu prim-ministrului, cam ca Gulliver când s-a trezit în Lilliput, pironit de pământ cu o mie de frânghii subțiri ca pânza de

păianjen. Tot ce-am putut spune a fost că guvernul Maiestății Sale o să sprijine orice propunere care-ar pune capăt dezastruoasei curse a înarmării nucleare, care nu numai că ține lumea în nesiguranță, ci ne zădărnicește eforturile de-a ne recâștiga poziția în comerțul internațional. Una peste alta, a fost o experiență destul de umilitoare. Ar fi trebuit să ne gândim noi la planul ăsta.

— Nu te necăji, Tony, spuse prim-ministrul. S-a mai întâmplat. Din când în când, câte una dintre țările mici apucă leul de coadă și tot ce putem face e să cooperăm. Lucrurile care schimbă cursul istoriei sunt surprinzătoare. Azi e o sticlă de vin. Acum câteva secole a fost urechea unui căpitan de corabie pe nume Jenkins. A târât în război întreaga Europă și-a avut ecouri în Războiul Franco-Indian din coloniile americane. Apoi ne-am luptat vreo sută de ani cu populația ashanti pentru un scaun din aur. Nu sunt sigur că trabucurile au fost implicate în Războiul Hispano-American, dar n-aș fi deloc surprins. Spune-mi, Gloriana asta e atrăgătoare?

— Foarte.

— Necăsătorită, din câte înțeleg.

— Da.

— A, ce păcat că n-avem un prinț liber. Asta ar rezolva frumos întreaga afacere.

— Nu cred c-ar avea vreo șansă, spuse secretarul Foreign Office-ului. Din câte mi-am dat seama, Gloriana a pus deja ochii pe cineva.

— Doamne Dumnezeule! Sper că nu un american! exclamă prim-ministrul.

— Nu, unul de-ai ei. Un tip pe nume Tully Bascomb. Cel care a condus invazia asupra Statelor Unite și a capturat bomba Q.

— E arătos ticălosul, nu?

— N-aș zice chiar arătos. E un tip mare și ciolănos. Seamănă vag cu Abraham Lincoln.

— Ei, zise prim-ministrul, suflând un nor de fum de trabuc spre tavan, e de origine engleză, iar asta e o consolare. Stai să vezi când m-oi întâlni cu președintele american. Predecesorul lui din timpul războiului s-a tot băgat în sufletul meu la câteva conferințe, comparând pușca americană Garand cu Lee-Enfieldul nostru. Odată, a făcut o incursiune în istorie, în timp ce Stalin urla și zbiera, sfârșind prin a compara pușca de tip Kennedy cu muscheta englezească. Poate c-ar trebui să-i trimit președintelui câteva arcuri cu instrucțiuni de folosire. Sau mai bine nu. Probabil că le-ar perfecționa. Bănuiesc că americanii o să sprijine propunerea de formare a Ligii Statelor Mici care să interzică armele nucleare și toate alea, nu?

— Da, zise secretarul Foreign Office-ului. Mi s-a dat de înțeles că și-au dat deja acordul de principiu. E un editorial interesant în *Atlantic*-ul de luna asta, care face o paralelă între liga propusă și poziția celor patruzeci și opt de state ale lor în relație cu guvernul federal. Deja se transformă într-o idee americană. Rușii o să fie, probabil, singurii care-o să ridice obiecții serioase. Dar cred c-o să trebuiască să se-alinieze și ei.

Comisarul sovietic pentru Afaceri Externe nu ajunse s-o vadă pe Gloriana. Se întâlni cu Tully, care fusese delegat să-i țină locul, ea invocând o indispoziție. De fapt, nu se simțea în stare să-i țină piept comisarului sovietic și era de părere că Tully avea să se descurce mai bine.

Și Tully se descurcă. După schimbarea amabilităților preliminare, vorbind prin interpret, Tully afirmă

răspicat că Grand Fenwick era un stat independent cu secole înainte ca Uniunea Sovietică să existe măcar în vis. El arătă că, odată intrat în posesia bombei Q, ducatul nu intenționa s-o predea nimănui. Și adăugă că toți cei din Grand Fenwick ar prefera net să fie distruși de bomba Q decât să devină vasali sau dependenți de orice altă țară din lume – însă fără să menționeze numele nici unei națiuni.

— Nu vă puteți asuma răspunderea de-a vă juca așa cu viața poporului dumneavoastră, îi răspunse comisarul sovietic, care nu era obișnuit cu asemenea tactici tranșante și hotărâse că impuneau o replică la fel de tranșantă.

— Venind din partea dumneavoastră, zise Tully, asta chiar este o afirmație foarte ciudată.

— Vă oferim prietenia și protecția Armatei Roșii! tună comisarul.

— N-avem nevoie de prietenie și ne putem proteja singuri, răspunse Tully.

— O să avem grijă ca proletariatul din Grand Fenwick să afle despre asta! răcni comisarul pentru Afaceri Externe. O să ne facem publică oferta prin radio douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru, ca toată lumea din ducat să știe că dumneavoastră și ceilalți aristocrați de-aici mai degrabă i-ați condamna la moarte decât să le asigurați libertatea pentru totdeauna printr-un pact de prietenie eternă cu Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice.

— Noi nu avem proletariat în Grand Fenwick, răspunse Tully calm. Și nici radiouri.

Asta puse capăt schimbului de replici pentru moment. Apoi Tully luă inițiativa.

— Nu vreau să vă trimit înapoi la Moscova cu mâinile goale, spuse el. Am să vă fac o propunere care-ar putea să asigure pacea atât pentru țara dumneavoastră, cât și pentru întreaga lume.

Își descrise planul de-a interzice armele nucleare și de-a crea un sistem de inspecție internațională.

— Uniunea Sovietică, zise comisarul, s-a aflat de la bun început în fruntea mișcării de interzicere a bombei atomice și a oricărui alt tip. Dar am insistat că un prim pas ar fi să se distrugă toate stocurile de bombe atomice. Americanii au refuzat constant să accepte lucrul ăsta, pentru că politica lor e de dominare mondială.

— Toate stocurile de bombe o să fie distruse, zise Tully. Toate, cu excepția bombei Q. Aceasta o să rămână aici, sub protecția Ligii Statelor Mici. Ea o să reprezinte Forța de Poliție Internațională pe care Organizația Națiunilor Unite a intenționat s-o creeze, dar n-a făcut-o niciodată.

Comisarul pentru Afaceri Externe râse.

— Vă așteptați să acceptăm să devenim neputincioși ca să puteți voi domina lumea, zise el.

— O să dominăm lumea indiferent dacă vreți sau nu, spuse Tully, dar pentru cauza păcii. De fapt, dominăm lumea chiar și acum, deși deocamdată nu vă dați seama. Dacă am detona acum bomba Q, în Rusia ar muri mii de oameni în șase săptămâni. Și n-ați putea face nimic. Cei care n-ar muri și-ar dori s-o fi făcut, pentru că ar fi condamnați oricum. În ultimele două săptămâni, doctorul Kokintz a făcut niște experimente cu gazul pe care l-ar elibera bomba asta. Poate că vreți să vedeți unul dintre rezultatele care-au supraviețuit.

De după o draperie din încăperea în care se aflau, Tully scoase o cușcă. Înăuntru se afla o chestie mișcătoare. Nu avea cap, dar la un capăt se afla o gură cu buze blănoase care se tot deschideau și închideau. Erau șase picioare și niște petice golașe în blană, care dezvăluiau o piele de un albastru strălucitor.

—Ce-i asta? întrebă comisarul sovietic.

— A fost un șoarece, răspunse liniștit Tully. Cantitatea de carbon paisprezece la care a fost expus a fost în proporție de unu la o sută de mii. Cantitatea eliberată de bombă ar produce o concentrație mult mai mare în atmosferă. Șansele de supraviețuire ar fi foarte mici. Dar cei care ar supraviețui, fie ei animale sau oameni, ar deveni un fel de monștri ca ăsta.

Comisarul sovietic nu-și putu lua ochii de la chestia din cușcă. I se păru că aude un fel de chițăit. Mușchii trupului se mișcau convulsiv și din când în când unul dintre cele șase picioare tresărea.

— Mai spuneți-mi o dată detaliile planului de-a controla armele astea, zise el.

Tully îi făcu pe plac.

— Americanii și britanicii sunt de acord? întrebă comisarul pentru Afaceri Externe.

— Da.

— Inspecția o să fie făcută de oameni de știință neutri din țările mici?

— Da.

— Cum putem ști că n-o să transmită Statelor Unite sau Marii Britanii ce-o să descopere în laboratoarele noastre sovietice?

— O să trebuiască să ne credeți pe cuvânt. Ori asta, ori astălaltă.

Și arătă spre cușcă.

Comisarul sovietic se ridică țeapăn.

— O să raportez la Moscova, zise el, după care mai aruncă o privire înfricoșată chestiei și ieși.

După plecarea lui intră doctorul Kokintz, aruncând priviri furișe de după ochelarii lui cu lentile groase.

— A mers? întrebă el.

— Așa cred, răspunse Tully.

— Bun, zise doctorul Kokintz. Atunci să le dau drumul.

Băgă mâna în cușcă, scoase monstrul, îl răsturnă pe spate și desfăcu un fermoar. Trei șoricei albi, speriați, țâșniră afară, doi dintre ei urcându-i pe brațe și cuibărindu-i-se pe umeri. Monstrul se prăbuși, transformându-se într-un simplu săculeț de blană.

— Când eram student la biologie le jucam astfel de farse nou-veniților, zise el. E incredibil ce pot să creadă oamenii dacă le pregătești mintea.

După aceste întrevederi cu miniștrii celor Trei Mari Puteri se întruniră cele Douăzeci de State Mici în castelul Grand Fenwick. Țările reprezentate erau Liban, Israel, Irlanda, Danemarca, Islanda, Ecuador, Guatemala, Elveția, Turcia, Grecia, Lichtenstein, Finlanda, Portugalia, Mexic, Arabia Saudită, El Salvador, Norvegia, Suedia, Belgia, Panama și Grand Fenwick.

Pentru că nu exista nici o posibilitate de a-i găzdui pe delegați și personalul lor în Grand Fenwick, se căzu de acord ca ei să stea în Elveția, la Basel, iar guvernul elvețian propuse, creând cadrul pentru o conferință amiabilă, ca ei să fie ținuți pe cheltuiala guvernului elvețian.

— Elveția, spuse ministrul elvețian când își prezentă oferta adunării, o să fie onorată să fie gazda atât de

multora dintre țările înfrățite de aceeași dimensiune și greutate în afacerile internaționale.

Conferința dură doar două zile. Prima zi fu ocupată de prezentarea și verificarea scrisorilor de acreditare. A doua zi, după ce se ceru liniște în adunarea generală, Gloriana a XII-a fu aleasă președinte, iar delegatul din El Salvador, vicepreședinte. Reprezentantul turc propuse să fie numită o comisie care să stabilească ordinea de zi, dar reprezentantul Irlandei ceru un amendament conform căruia să nu existe o comisie pentru ordinea de zi sau orice fel de altă comisie.

— Țările mari se adună la genul ăsta de conferințe, zise el cu un puternic accent provincial, și e al naibii de limpede despre ce-o să discute. Dar ei trebuie să taie porcul și să-l împartă în slănină și jamboane, să marineze picioarele și să frigă șoriciul până să treacă la subiect. Iar până termină, toată lumea a uitat despre ce urma să se discute. Cei care au fost în comisia pentru jamboane cred că jambonul este cea mai importantă parte a animalului, iar cei din comisia pentru slănină jură că dacă n-ar fi slănina, n-ar mai fi nici porcul. Așa că pleacă întotdeauna fără să ia nici o decizie. Noi însă știm ce animal avem în fața noastră. Ne aflăm aici pentru a forma o Ligă a Statelor Mici ca să-i constrângem pe Cei Trei Mari sau pe Cei Cinci Mari sau câți mari or fi să-și înceteze escrocheriile și să scape de bombele astea care-o să ne facă bucăți dintr-o clipă într-alta. Așa că propun să nu formăm nici un fel de comisie, să nu încercăm să tăiem porcul în fel și chip, ci să trecem la treabă.

Această parabolă complexă, expusă destul de înfierbântat, produse o ușoară confuzie. Dar delegatul din Israel, care, dintr-un accident alfabetic, se trezi așezat

lângă ministrul irlandez, se apucă să explice. După ce explică, el sprijini moțiunea, care trecu imediat, cu unanimitate de voturi.

Delegatul din Israel era un rabin, așa că ministrul irlandez se întoarse spre el și-i șopti:

— E prima dată când o națiune catolică se vede îndatorată credinței iudaice.

La care rabinul replică amabil:

— A mai fost o ocazie. Dacă vă aduceți aminte, creștinismul a apărut în Palestina.

Râseră amândoi.

Carta prin care se crea Liga Statelor Mici fu aprobată în aceeași zi. Fusese pregătită dinainte în ciornă și era, pentru un document de o asemenea însemnătate istorică, o declarație aproape copilăresc de simplă, care conținea șase puncte principale.

Nu exista o introducere lungă. Se trecea imediat la subiect.

Conținutul ei era următorul:

Statele ai căror delegați au semnat acest document, sub rezerva confirmării de către procedurile lor constituționale, se angajează solemn la următoarele îndatoriri și acțiuni:

1. Se unesc pentru a impune o interzicere mondială a armelor de distrugere în masă.

2. În vederea acestui scop, ele vor constitui, sub conducerea inițială a doctorului Frederick Kokintz, o comisie de oameni de știință care vor inspecta instalațiile atomice sau alte instalații nucleare de orice fel din toate țările, pentru a se asigura că nu se fabrică arme nucleare.

3. Membrii comisiei vor constrânge statele nucleare și altele să coopereze la această inspecție sub amenințarea de a detona bomba Q, aflată acum în posesia ducatului Grand Fenwick.

4. Această bombă Q va sta sub protecția tuturor statelor care ratifică acest acord. Statele semnatare jură să o apere.

5. Statele semnatare vor folosi toată puterea de convingere, fie ea morală, diplomatică, economică sau militară, pentru a crea o lume mai pașnică.

6. Statele semnatare vor face acest lucru din înțelegerea solemnă a faptului că fără această măsură, vor fi, în cele din urmă, condamnate ireversibil.

Nimeni nu dori să adauge nimic la acest document. Nimeni nu dori să elimine nimic. Delegații îl semnară după ce abia dacă se ținură unul-două discursuri de rutină, iar a doua zi conținutul lui fu publicat în întreaga lume.

Apoi delegații Celor Douăzeci de State Mici plecară acasă. Nu se stabili nici o dată pentru adunarea viitoare. De fapt, se exprimă speranța că nu avea să mai fie nevoie să se întâlnească niciodată. Dar se căzu de acord, ca simbol al solidarității, ca în fiecare lună o gardă de onoare dintr-o altă națiune să preia sarcina de a păzi frontierele ducatului Grand Fenwick alături de arcașii țării.

În aceeași săptămână, Camera Reprezentanților din Statele Unite dezbătu o lege care permitea inspectarea instalațiilor atomice ale țării de către Cele Douăzeci de State Mici. Două săptămâni mai târziu, Statele Unite, Marea Britanie, Canada și Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice acceptară să-și distrugă arsenalurile atomice. O lună mai târziu, echipe de savanți din Cele Douăzeci de State Mici inspecta deja instalațiile nucleare ale Celor Patru Mari Puteri. Dacă nu se afla pe drumul spre pace, lumea măcar nu mai era pe șoseaua autodistrugerii.

20

Contele de Mountjoy se simţea deprimat şi neglijat. Aceste emoţii îi erau străine, căci era un om de condiţie bună şi cu maniere alese, chiar dacă nu cine ştie ce abil, dar obişnuit să fie în centrul atenţiei, al acţiunii şi al interesului. Din neamul lui, de sângele cel mai nobil din Grand Fenwick după familia domnitoare, se aleseseră diplomaţii şi oamenii de stat ai ţării.

Un strămoş al său, contele Robert de Mountjoy, fusese cel care negociase tratatul de întrajutorare cu Anglia din 1402 – fapt pe care făcuse tot posibilul să i-l comunice secretarul Foreign Office-ului în timpul vizitei acestuia. La care trimisul britanic dăduse replica stranie că, spre deosebire de o bună parte din ceea ce se întâmplase recent, tratatul era un exemplu, poate singurul cunoscut, de lucru făcut în exces şi prematur.

Un alt strămoş al contelui, Derek de Mountjoy, dobândise nemurirea informându-l pe Napoleon, în ajunul bătăliei de la Waterloo, că orice alte incursiuni în Europa din partea împăratului ar aduce drapelul cu vulturul cu două capete al ducatului Grand Fenwick în luptă de partea Angliei. În ducat stăruia convingerea că şocul suferit de moralul lui Bonaparte la primirea

scrisorii sale – care fusese livrată printr-un sol din Grand Fenwick – contribuise la înfrângerea împăratului în acea încleștare.

Având în vedere toate acestea și multe altele, contele știa că nu avea să-și facă strămoșii de rușine, în nici un caz din vina lui. În ultimele câteva luni se aflase chiar în centrul evenimentelor care zguduiseră întreaga lume – evenimente care nu aveau să rămână numai în paginile glorioase ale istoriei ducatului Grand Fenwick, ci și în paginile la fel de glorioase ale istoriei tuturor țărilor de pe glob. Și simțea că atunci când acea istorie avea să fie scrisă, nu avea să existe nici măcar o notă de subsol – cel mult un paragraf scurt, probabil cu numele lui scris greșit – despre rolul său în aceste mărețe întâmplări. Problema, își zicea el, era că diplomația fusese luată din mâinile celor care prin naștere și educație erau cei mai potriviți să se descurce în hățișul ei și dată pe mâna unor indivizi necultivați și stupizi, ca Benter și individul acela, Tully Bascomb. Jocul nu mai avea nici un fel de rafinament, nu mai existau echilibru fragil și cumpănire a situației, plăcerea rară de-a găsi cuvintele potrivite cu care să promiți totul și să nu garantezi nimic, care erau însăși esența schimburilor diplomatice.

Tot ceea ce se întâmplase fusese că individul acela, Tully Bascomb, amenințase să arunce în aer întreaga Europă dacă nu se încheia un acord eficient de anulare a armelor de distrugere în masă. Treaba se făcuse aproape înainte ca el, contele de Mountjoy, să poată intra în joc. Că se făcuse, trebuia să recunoască, era un lucru bun. Dar că se făcuse într-o manieră atât de grosolană, atât de fără legătură cu protocolul schimburilor diplomatice, ei bine, asta îl șocase dincolo de cuvinte.

Pentru a salva aparențele, pentru a-și asigura un loc în istorie când totul avea să fie consemnat, trebuia să dea o lovitură esențială, care să-i dezvăluie adevăratul geniu ca om de stat. Și știa exact care avea să fie aceasta.

Egoul rănit îi era alinat într-o oarecare măsură de faptul că întregul plan îi venise în minte într-o conversație neoficială și nepremeditată cu unul dintre polițiștii newyorkezi luați prizonieri, chiar înainte ca acesta să fie eliberat ca urmare a semnării tratatului de pace cu Statele Unite. Generalul Snippett și cei patru polițiști tocmai erau conduși de la castelul Grand Fenwick la graniță pentru a fi predați consulului american care-i aștepta acolo. Contele de Mountjoy însoțea mica procesiune, iar pe drum unul dintre polițiști, exuberant probabil la gândul că se întorcea în patrie, spusese:

— Gloriana asta-i o bucățică bună.

— Mai exact, ce-ați vrut să spuneți cu asta? întrebase contele de Mountjoy.

— Are un fund drăgălaș, replicase polițistul.

— Nu vă-nțeleg, zisese Mountjoy.

— Uite care-i treaba, tataie, zisese polițistul, pentru mata nu mai contează acuma, la vârsta asta și probabil ăi fi având nevastă și copii. Dar Gloriana asta e trăsnet. O dulceață. Un Cadillac cu sex-appeal, dacă mă-nțelegi. Iar la un moment dat un ticălos care a călcat în ceva o s-o cunoască și o să i-o tragă zdravăn, pricepi? Și atunci noua adresă a micii voastre ducese ar putea fi Fifth Avenue, New York, sau Beverly Hills, sau poate amândouă.

În acel moment, grupul ajunsese la frontieră și se efectuase predarea prizonierilor. Contele de Mountjoy nu era sigur că înțelesese bine tot ce spusese polițistul. Dar i se părea că prinsese esența. Și esența era deja destul de îngrijorătoare. Ea se referea la faptul că un

american bogat ar putea-o curta pe ducesă, s-ar putea căsători cu ea și, astfel, întreaga succesiune a tronului ducal ar fi periclitată, iar viitorul ducatului ca stat independent ar rămâne la voia întâmplării.

Toate lucrurile pentru care luptaseră ar fi fost atunci pierdute; în aceeași seară – atât de puternic fusese impactul acestor gânduri asupra contelui –, el îi căutase pe doctorul Kokintz și pe domnul Benter și discutase chestiunea cu ei. Concepuseră un plan pentru a se îndepărta pericolul – un plan care, se autoflata el, era opera lui –, iar acum era în drum spre ducesă, pentru a-i obține acordul.

Foarte bine, își zicea contele, în timp ce se ducea în audiență, foarte bine că alții acaparaseră centrul scenei și primeau aplauzele. Adevăratul geniu în afaceri de stat consta însă în manipularea din culise. Gândindu-se la asta și închipuindu-se pe el însuși ca omul din culise, manipulând evenimente ale celui mai măreț moment, se simți mai bine, își ținu capul încărunțit mai sus și își zise că, dacă spiritul lui Disraeli era pe aproape, cu siguranță surâdea aprobator. Disraeli era unul dintre eroii săi.

O găsi pe Gloriana mâncând rodii în biroul ei privat de la castel. Mâncase o bună parte din cantitatea imensă pe care i-o trimisese secretarul de Stat american, căci sâmburii se aflau pe un platou de argint de pe masă și formau deja o movilă serioasă.

— Să nu mă cerți, Bobo, zise ea. O să se strice dacă nu le mănânc în câteva zile. În plus, îmi calmează nervii. În ultima vreme am fost tulburată de toți delegații din toate țările care-au venit aici și cu care-a tot trebuit să mă-ntâlnesc. Cel mai mult îmi place tipul din Arabia Saudită. A refuzat să se încline în fața mea. A zis că este

împotriva religiei lui ca un bărbat să se umilească în fața unei femei.

— În fața unei femei ca Înălțimea Voastră, actul plecăciunii, departe de a umili, îl înalță pe un bărbat, răspunse contele de Mountjoy.

— E foarte plăcut cu tine, Bobo, spuse Gloriana. Așază-te și hai să stăm de vorbă.

Contele se supuse și merse până la a accepta o jumătate de rodie, scoțând delicat din ea mărgelele rubinii cu degetul mare și cu arătătorul. Făcu acest lucru câteva minute, iar apoi, punând coaja pe platoul de argint și rearanjându-și monoclul, spuse:

— Înălțimea Voastră, v-am slujit tatăl vreme de douăzeci de ani și sper să vrea Dumnezeu să vă slujesc și pe domnia voastră alți douăzeci.

— Și eu sper asta, zise Gloriana prudent, căci știa că atunci când contele de Mountjoy vorbea despre loialitatea sa, urma o intrigă complicată.

— Familia mea, continuă contele, i-a slujit pe conducătorii ducatului Grand Fenwick de la întemeierea lui. Vă veți fi amintind, Înălțimea Voastră, că strămoșul meu, Mortimer Persimmon, a fost scutierul lui Sir Roger Fenwick. Și că a fost făcut conte după asaltul asupra muntelui pe care se află castelul, când a luptat cot la cot cu Sir Roger, primind titlul de Mountjoy în cinstea acelei zile.

— Da, știu asta, spuse Gloriana.

— Și astfel, cea mai fierbinte dorință a mea este ca familia de Mountjoy să continue să slujească urmașilor lui Sir Roger în vecii vecilor. Totuși, s-ar putea ca dorința asta să nu se îndeplinească.

— Ce vrei să spui? întrebă Gloriana, oarecum uimită. Doar nu te gândești să pleci, nu?

— Nu, Înălțimea Voastră. Nu familia mea ar provoca fisura, ci a domniei voastre.

— A mea? întrebă Gloriana.

— Da, zise Mountjoy. A domniei voastre. Chestiunea este delicată, dar în calitatea mea de cel mai vechi consilier al domniei voastre, vă cer permisiunea s-o pun în discuție. Ca să trec direct la subiect, Înălțimea Voastră este nemăritată și n-are rude. Neamul Fenwick este în pericol de dispariție.

Gloriana roși.

— Nu sunt pregătită să mă gândesc la căsătorie, zise ea. De altfel, n-am pe nimeni cu care să vreau să mă mărit.

Această ultimă afirmație nu era adevărată, căci Gloriana știa foarte bine cu cine voia să se mărite.

Contele de Mountjoy se lăsă pe spătarul scaunului, își împreună vârfurile degetelor lungi și albe și își privi suverana cu un amestec de afecțiune paternă și înțelepciune lipsită de părtinire.

— Cu siguranță că Înălțimea Voastră, spuse el, n-are impresia că afecțiunea personală sau dorința ar fi un factor în căsătoriile celor în mâinile cărora a fost lăsat destinul unui popor. Politica e mai presus de orice iubire. Căsătoria unui conducător este un exemplu unic de ceremonie sacră care are, să zicem, implicații politice. Nu vreau să-i diminuez nici o clipă importanța religioasă. De fapt, dacă o astfel de căsătorie ar fi o simplă ceremonie civilă, nimic mai mult decât ștampilarea unui certificat și semnarea într-un catastif, ea n-ar conta prea mult pentru popor. Scopul ei cel mai important este însă mai degrabă temporal decât spiritual, și aș putea să adaug că aceste două lucruri nu se exclud. Când cineva ca domnia voastră se căsătorește, continuă el,

scopul primar e întărirea succesiunii. Iar acest lucru nu trebuie făcut avându-se în vedere numai sănătatea fizică a partenerului ales, ci și formarea unei alianțe politice de natură să sporească securitatea națiunii.

— Vorbești de parcă te-ai pregăti să duci un cal la montă, zise Gloriana pe un ton glacial.

— Înălțimea Voastră o să ierte vorbele nepricepute ale unui bătrân servitor care nu dorește altceva decât s-o slujească pe ea și țara lui, spuse contele de Mountjoy, plecându-și umil capul.

— Bobo, răspunse Gloriana, încă neîmblânzită, când faci asemenea gesturi ai nevoie de un public mai mare de-o persoană. Dar continuă și-o să încerc să privesc imparțial chestiunea. Presupun c-o să-mi spui în cele din urmă că te-ai gândit foarte bine și ai și hotărât cu cine trebuie să mă mărit.

— E de datoria mea să mă gândesc la astfel de lucruri, zise contele. N-am chibzuit de unul singur, ci am consultat și alte persoane care slujesc drept sfetnici ai Înălțimii Voastre.

— Domnul Benter, vrei să spui, zise Gloriana.

— El, dar și doctorul Kokintz.

— Doctorul Kokintz? El habar n-are de nimic, în afară de păsări și bombe.

— Acestea sunt specialitatea lui, recunosc. Dar este un om cu un spirit de observație ascuțit. Și toată lumea e de acord că alianța pe care vreau să v-o propun este cea mai bună cu putință pentru a asigura și a întări succesiunea la tronul ducal al Grand Fenwick-ului.

— Sper, zise Gloriana, că n-ai de gând să-mi sugerezi să mă mărit cu ambasadorul Statelor Unite, pentru că n-o s-o fac. Am citit într-o revistă pentru femei că americanii sunt cruzi cu soțiile lor.

— Cruzi cu soțiile lor?

— Exact. Le tratează ca pe egalii lor. Refuză să ia vreo decizie fără să le consulte. Le încarcă întruna cu griji pe care-ar trebui să le țină pentru ei. Iar când n-au destui bani, le trimit să muncească, în loc să se străduiască să câștige ei mai mulți. Unii chiar își pun nevestele să lucreze ca să poată ei să-și facă facultatea. Ăștia nu sunt bărbați. Sunt bărbați-femei. Iar nevestele lor sunt femei-bărbați. Dacă e să mă mărit, vreau un soț care să fie bărbat și să mă lase să fiu femeie. M-aș descurca mai ușor așa.

— Noi credem – domnul Benter, doctorul Kokintz și cu mine – că persoana aleasă o să corespundă întru totul criteriilor domniei voastre, spuse Mountjoy cu o vagă infatuare.

— Și cine este persoana asta?

— Tully Bascomb.

— Tully Bascomb? repetă Gloriana, simțindu-și fața invadată de o roșeață fierbinte.

— Da. Există o serie de motive extrem de importante pentru care Înălțimea Voastră trebuie să ia serios în considerare propunerea de-a se căsători cu el, ignorând anumite trăsături grosolane ale firii lui, care probabil că deranjează orice om de neam ales.

— Nu știu ca Tully Bascomb să aibă vreo trăsătură grosolană, sări Gloriana, destul de supărată.

— Îmi face plăcere să vă aud vorbind astfel, zise contele, ușor surprins de tonul ei, căci asta înlătură singura rezervă pe care am avut-o eu însumi în legătură cu această uniune. Cât despre motivele pentru care trebuie să devină consortul dumneavoastră, cel dintâi vă este, probabil, evident: acela că e descendentul lui Sir Roger Fenwick, întemeietorul statului nostru. Sunt

gata să recunosc că m-am cam pripit făcând acuzația că Bascomb ar avea planuri în legătură cu tronul ducatului Grand Fenwick. Cu toate acestea, există posibilitatea ca dacă nu are asemenea planuri acum, ele să apară mai târziu. Nu se poate avea încredere într-un tânăr care, contrar instrucțiunilor primite, câștigă un război împotriva Statelor Unite – asta în ceea ce privește ambiția. Dacă s-ar uni prin căsătorie cu Înălțimea Voastră, astfel de ambiții ar fi automat satisfăcute. Cel de-al doilea motiv pentru care propun această uniune este că Bascomb se bucură de o mare popularitate printre locuitorii din Grand Fenwick. Ar putea, dacă s-ar ține alegeri acum, să obțină o majoritate zdrobitoare de voturi. Vă veți fi amintind că acum câtva timp v-a mărturisit că este un om indecis politic, neînclinat nici spre democrație, nici spre comunism și nici spre anarhie. Dacă, la un moment dat, ar candida în alegeri, ar ajunge la putere în fruntea unui partid politic care, nefiind clar conturat, ar duce, fără îndoială, țara la dezastru. Dacă ar fi cosuveran al ducatului Grand Fenwick, ar fi înlăturat din sfera politicii și ar deveni astfel inofensiv.

— Nu sunt câtuși de puțin sigură că Tully Bascomb o să devină vreodată inofensiv, zise Gloriana. Dar continuă, mai ai și alte motive?

— Da, dar am fost deja dojenit de Înălțimea Voastră printr-o referire la monta cailor, așa că nu cred că-mi pot permite să mă exprim.

— Aha, zise Gloriana. Aha.

Și o vreme nu mai rosti nici o vorbă, căci trebuia să se gândească la multe lucruri.

Acum că era o chestiune de stat să se mărite cu Tully Bascomb, perspectiva i se părea mai puțin plăcută decât

atunci când nu era decât un vis al ei, neformulat și aproape imposibil. Încercă să-și imagineze cum ar fi să fie mereu în compania lui și mai întâi fu încântată de idee, însă apoi i se făcu frică. Tully ar putea avea obiecții față de vreun obicei sau vreun tic al ei. Conversația cu ea i s-ar putea părea plictisitoare; ar fi o parteneră de viață inferioară pentru un om care cutreierase lumea. Poate că ar critica-o pentru că nu știa nici măcar să gătească, în timp ce el știa să facă pantofi, să asalteze orașe, să doboare copaci și să facă săgeți. Poate că era îndrăgostit de vreo fată din America, Elveția, Franța, sau una dintre celelalte țări pe care le vizitase – sau poate chiar era însurat.

Gândindu-se la toate astea, Gloriana se simți foarte singură și speriată; se uită la contele de Mountjoy cu niște ochi de fetiță foarte mică și întrebă:

— Bobo, chiar trebuie să mă mărit cu el?

Contele încuviință încet din cap.

— Dar, Bobo, poate că el nu vrea să se însoare cu mine. Poate că nu mă iubește. Poate că e deja căsătorit cu altcineva. Cum să-l fac să mă ceară?

— Nu-i treaba lui să vă ceară, răspunse grav Mountjoy. Propunerea trebuie să vină de la domnia voastră, ca suverană a ducatului Grand Fenwick.

— De la mine? O, nu, n-aș putea face așa ceva. N-aș putea.

— Trebuie. Pentru poporul și pentru țara domniei voastre, răspunse contele.

Se ridică solemn, se înclină și o lăsă pe Gloriana cu o farfurie cu rodii de care acum nu mai avea poftă deloc.

21

Ducesa Gloriana se urcă pe bicicletă și porni la vale pe drumul care ducea de la castel la Pădurea Grand Fenwick și la cabana lui Tully Bascomb. Întotdeauna îi plăcuse să coboare muntele în viteză, dar acum își dorea să nu meargă atât de repede. Își dorea să poată struni bicicleta până la viteza unui melc și făcea eforturi în acest sens. Dar frânele nu erau foarte bune, drumul era abrupt, și oricât de tare se străduia, bicicleta tot lua viteză. Atunci își zise că poate avea să se împiedice de o piatră sau un ciot, să se răstoarne și să trebuiască să stea în pat vreo câteva săptămâni. Însă nu erau nici pietre, nici cioturi, iar bicicleta înainta inexorabil.

O mulțime de lucruri o preocupau pe ducesă, dar cel mai important era cum să formuleze cererea. De la întrevederea ei cu contele de Mountjoy, cu o săptămână în urmă, încercase o sută de combinații de cuvinte, de la „Vă poruncim să vă căsătoriți cu Noi, ca supus credincios" la un umil „Vrei, te rog, să te-nsori cu mine?". Dar i se părea că toate o făceau să pară oarecum ușuratică. Așa că renunțase să caute. Apoi era preocupată de felul cum ar trebui să se pieptene ca să facă impresia dorită. Să-și lase părul să-i cadă liber pe

umeri, ca de obicei, să-și facă un coc la ceafă sau să și-l adune sus, în creștetul capului? Exista o mare varietate de coafuri în reviste, dar nici una creată special pentru o asemenea ocazie. Gloriana se întrebă dacă și bărbații aveau aceleași probleme, dacă se gândeau cum să se pieptene înainte de-a se duce la iubite să le ceară în căsătorie.

O altă problemă era fața ei. De obicei, nu se machia. Dar presupunea că ar trebui, într-o zi ca asta. Se fardase un pic, dar i se păruse prea mult. Apoi încercase să se șteargă și i se păruse și mai rău. Reușise să-și îndepărteze fardul de obraz și rujul de buze, dar fardul de ochi nu se lua. În schimb, i se întinsese în jurul ochilor, făcând-o să arate de parcă n-ar fi dormit nopți întregi. Ceea ce nu era departe de adevăr.

Îmbrăcămintea era o altă grijă – ceva din stambă, un costum de tweed sau o rochie de după-amiază? Din nou, nici o sursă de inspirație, așa că se hotărâse pentru o fustă din tweed și un pulover pe gât. Era prea cald, dar măcar mergea cu bicicleta. Gloriana era însă profund conștientă, pe măsură ce drumul se scurta și cabana era mai aproape, că nu era cu nimic mai pregătită pentru această ocazie decât atunci când Mountjoy o informase asupra necesității de-a se mărita cu Tully Bascomb. Iar când ajunse în sfârșit la cabană, era atât de emoționată, încât abia putu să se dea jos de pe bicicletă și să bată la ușă. Inima îi bătea atât de nebunește înainte de-a se deschide ușa, încât abia mai reușea să respire. Dar panica i se mai risipi când ușa îi fu deschisă nu de Tully, ci de tatăl lui, Pierce Bascomb.

— Intrați, Înălțimea Voastră, zise el cu vocea sa blândă și profundă. Nu v-am mai văzut deloc de la

conferința Celor Douăzeci de State Mici. Sunteți foarte ocupată la castel?

— Un pic, zise Gloriana.

— Ei, nu vă lăsați împovărată prea tare, o sfătui Pierce. Conducătorii trebuie să învețe să-i pună pe alții să conducă. E singurul mod în care mai pot ajunge printre supuși, iar acesta este unul dintre cele mai importante aspecte ale guvernării. Luați loc, să vă servesc cu un pahar de Pinot.

Aduse o sticlă și două pahare și turnă câte un pic de vin în fiecare pahar. Se lăsă o tăcere stânjenitoare. Gloriana contempla piciorul paharului, iar Pierce o privea cu privirea directă și cercetătoare pe care-o moștenise și fiul lui.

— Vă preocupă ceva, zise el în cele din urmă, iar dacă ăsta e motivul pentru care-ați venit aici, ce-ar fi să-mi spuneți despre ce e vorba și să vă liniștiți?

— Ei bine, spuse Gloriana, mă așteptam să-l găsesc pe Tully.

— Pe Tully? E în pădure, dar se întoarce în vreo douăzeci de minute.

— Trebuie să-i spun ceva.

— Doriți să plec când vine?

— Nu cred. Te privește și pe dumneata, bănuiesc.

— Aha.

Din nou, tăcere.

— Domnule Bascomb, zise deodată Gloriana, cum a cerut-o tata în căsătorie pe mama?

— Păi, răspunse Pierce surprins, eu n-am fost prezent, dar n-are prea mare importanță, pentru că au fost o mulțime de alți oameni. Era concursul anual de trageri cu arcul, iar mama domniei voastre, care era, după cum știți, din capătul de sud al ducatului, se afla

printre participanți. S-a descurcat atât de bine, că în finalele mixte a concurat împotriva tatălui domniei voastre. Tatăl domniei voastre o cunoștea din vedere, cum se cunoaște toată lumea în Grand Fenwick, dar până în ziua concursului nu fuseseră prezentați oficial unul altuia. Primul a tras tatăl dumneavoastră și săgeata s-a oprit în punctul din centrul țintei. Mama domniei voastre a țintit însă atât de bine, încât săgeata ei a despicat-o pe a lui și, conform regulamentului competiției, ea a primit ca trofeu săgeata de argint. Când i-a fost înmânată, el a coborât de pe tron, a luat-o în brațe și, ținând-o în văzul întregului popor, a strigat: „Gloriana a câștigat un premiu, dar eu pretind două. Jur în fața voastră c-o să mă-nsor cu ea." Așa a fost.

— Dar eu n-am cum să-l ridic în brațe pe Tully, zise Gloriana, mai mult pentru sine.

Dacă Pierce auzi, nu făcu nici un comentariu, dar parcă i se zări un vag licăr în priviri.

— Domnule Bascomb, te rog să nu mă crezi nepoliticoasă, dar dumneata cum ai cerut-o pe doamna Bascomb?

— Sincer să fiu, răspunse Pierce zâmbind, n-am făcut-o. Ea m-a cerut pe mine.

— Și cum a procedat? întrebă plină de interes Gloriana.

— Nu prea mai țin minte amănuntele. Pe vremea aceea, eram ocupat să-mi scriu prima carte. O iubeam, bineînțeles, dar nu-mi dădeam seama c-o iubeam. Ajunsesem la un capitol despre măcăleandri și mă împotmolisem puțin, pentru că nu eram sigur de perioada de clocire a ouălor. Întotdeauna când ajung la o parte anevoioasă în scrierile mele, știu că, dacă mă desprind pentru o vreme, dificultatea se rezolvă de la sine. M-am

hotărât să-i fac o vizită tatălui lui Elisabeth și m-am dus la el acasă. Am discutat despre tot felul de fleacuri, apoi el a spus: „Apropo, Pierce, m-a întrebat fiică-mea dacă aș fi de acord să fiu socrul tău. Eu, unul, n-am nimic împotrivă, câtă vreme asta coincide cu dorințele tale." N-am prea înțeles ce spunea și bietul om a fost nevoit să repete fraza de două-trei ori până să pricep ce voia. Apoi, firește, am fost încântat... atât de încântat, încât îmi amintesc că l-am sărutat pe el și i-am strâns mâna fiicei sale.

Râse atât de tare, încât trebui să se șteargă la ochi și, în timp ce se ștergea, intră Tully. La vederea Glorianei, ezită, zăbovind în cadrul ușii, pe care-l umplu cu trunchiul lui masiv.

— Intră, fiule, zise Pierce. Gloriana a venit să te vadă.

— A, zise Tully.

Intră și se duse la șemineu, oprindu-se cu un braț pe poliță.

Gloriana avu o senzație de panică. Nu știa ce să spună, cum să înceapă, cum să dirijeze conversația ca să ajungă la subiectul important al vizitei sale. Ar fi vrut să-și poată lua zborul din cameră și fu cât pe ce s-o facă de-a dreptul, când Tully îi spuse blând:

— Dacă vă pot fi de folos cu ceva, Înălțimea Voastră, vă stau la dispoziție.

— Trebuie să discut o chestiune importantă cu dumneata, șopti Gloriana, simțindu-se absolut mizerabil. Este o chestiune de stat. Dar este și ceva personal. De fapt, e mai mult personal decât de stat.

— Orice-ar fi, zise Tully, o să fac tot ce-mi stă în puteri să vă ajut.

— Nu e vorba tocmai de ajutor. E vorba de cooperare – de conlucrare.

— Să conlucrăm?

— Da. Mă rog, nu chiar.

Se uită rugător la celălalt Bascomb.

— Spune-o dumneata, îl rugă ea. Spune-o dumneata, cum au spus-o și alții în locul dumitale.

Pierce se uită de la ea la fiul lui.

— Gloriana vrea să devin socrul ei – asta e, nu-i așa?

— Da, șopti Gloriana.

— Ce să devii? întrebă Tully.

— Socrul ei.

— Socrul ei? Dar ești tatăl meu.

— Exact, iar tu ești singurul meu fiu.

Tully se uită o clipă de la unul la altul, apoi se apropie de Gloriana și, luându-i mâinile, o ridică în picioare.

— Tatăl meu acceptă cu mândrie, zise el, iar fiul lui, cu umilință.

22

Nunta fu cel mai mare eveniment social al anului. Ea avu o anvergură internațională, căci la ceremonie nu veniră numai reprezentanții Celor Douăzeci de State Mici, ci și cei ai Celor Trei Mari Puteri. Președintele Statelor Unite, contrar oricăror tradiții, anunță că avea să participe în persoană, și nici nu se duse bine vestea, că premierul Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice afirmă că nimic nu l-ar putea împiedica să-i vadă și el pe cei doi unindu-și destinele.

Anunțul fu primit cu bucurie de toate țările occidentale, căci fu interpretat ca o promisiune de mai mare toleranță față de libertatea religioasă din Rusia. A doua zi, prim-ministrul Marii Britanii informă Camera Comunelor, care izbucni în ovații, că Maiestatea Sa Regina își exprimase și ea intenția de-a fi prezentă la ceremonie și, pe rând, Cele Douăzeci de State Mici hotărâră să nu-și trimită doar ambasadorii, ci chiar șefii de stat în Grand Fenwick la căsătoria ducesei Gloriana cu alesul ei, Tully Bascomb.

De fapt, atât de mulți oameni de rang înalt acceptară invitația la nuntă, încât Tully începu să fie îngrijorat

la gândul că ea avea să se țină la castelul în ale cărui adâncuri încă se afla cumplita, malefica bombă Q.

— Dacă se întâmplă ceva cu bomba, spuse el, nici o țară din lume n-o să mai aibă conducător.

— Asta e cea mai bună garanție că n-o să se întâmple nimic cu bomba, răspunse calm Gloriana.

Existară multe dificultăți de natură diplomatică în ceea ce privește limitarea numărului invitaților la nuntă. Ca măsură de securitate, se hotărî ca numai șefii de stat, fără însoțitori, să fie primiți în ducat. Dar se descoperi că președintele Statelor Unite era însoțit oriunde se ducea de oameni din Serviciile Secrete, iar aceștia în nici un caz nu puteau fi lăsați la graniță. Se ajunse la un acord conform căruia gărzii prezidențiale i se permitea să-l însoțească pe președinte, dar numai îmbrăcată în zale, ca să iasă mai puțin în evidență printre soldații din Grand Fenwick care umpleau biserica. Cu excepția faptului că în teci purtau pistoale în loc de tradiționalele paloșe, nu se făceau remarcați prea tare.

Premierul Uniunii Sovietice era la rândul lui obișnuit să fie însoțit de o gardă de corp, așa că și aceasta se văzu nevoită să se înveșmânteze în zale. Regina Marii Britanii sosi cu garda deja îmbrăcată în zale – marcând un oarecare triumf din punctul de vedere al diplomației și etichetei.

Cununia urma să aibă loc într-o capelă mică, deschisă spre sala mare a castelului. În capelă era loc doar pentru actorii principali ai ceremoniei. Ceilalți trebuiau să rămână în sala mare, unde puteau urmări ce se petrecea, căci capela se afla la capătul a șase trepte de piatră. Ceremonia se ținu seara și fu programată exact la ora când soarele începea să alunece în spatele lanțului muntos care forma zidul vestic al ducatului Grand

Fenwick. Gloriana și Tully erau amândoi îmbrăcați în veșmintele secolului al paisprezecelea, conform tradiției țării. Ducesa purta un fel de mitră din care pornea un văl subțire din cea mai fină dantelă, care i se drapa ușor pe spate și cădea pe podea ca o trenă. Deasupra purta o pelerină azurie, prinsă la piept cu un lanț gros din aur. Dedesubt, rochia, care-i ajungea până la glezne, era dintr-un satin ivoriu pe care fusese brodată cu fir de argint stema ducatului înfățișând vulturul cu două capete. Tully, care o domina cu înălțimea lui, purta bereta moale pusă pe-o parte, jacheta brodată și pelerina cu margini inegale, pantalonii pe picior și pantofii cu vârf ascuțit de pe vremea lui Chaucer.

În ceea ce privește moda, doctorul Kokintz era, probabil, cel mai bizar înveșmântat. Fusese ales cavaler de onoare și acceptase să îmbrace pantalonii în dungi și redingota potrivite ocaziei. Dar nu putu fi despărțit de jacheta sport creație proprie, fără revere, dar cu o multitudine de buzunare. Așa că o purta în loc de vestă pe sub redingota formală, iar ea se vedea foarte bine, deși reușiseră să-l facă să renunțe la mănunchiurile de cioturi de creion și la pixurile pe care le avea de obicei în ea.

Nu se auzi nici un fel de muzică instrumentală. În schimb, când mireasa intră în sala mare a castelului spre a porni, la brațul contelui de Mountjoy, pe un culoar format în centru, un cor de bărbați din galeria din spate începu să cânte un vechi imn în latină, primind replica unui cor de băieți – notele joase ale unuia contrastând splendid cu notele înalte ale celuilalt.

Gloriana păși încet, cu doi paji drăguți, cu părul tuns corespunzător, ei înșiși îmbrăcați în satin alb, purtându-i trena. În urmă veneau șase domnișoare de onoare,

în veşminte similare cu al miresei, dar toate galbene. Iar când ducesa ajunse la altar, atât de bine fusese planificată procesiunea, încât era învăluită într-un nor auriu datorită soarelui apunând, care dădea năvală prin fereastra în ogivă de deasupra. Tully i se alătură în faţa altarului, iar când cei doi îngenuncheară împreună pe scaunele de rugăciune, vocile încetară şi în toată sala mare cu capela din capătul ei se lăsă tăcerea. Unii spuseră că acesta fusese momentul cel mai emoţionant al ceremoniei; alţii optară pentru promisiunea fermă a Glorianei de a-şi iubi şi preţui soţul şi pentru jurământul lui, care conţinea cuvântul „supunere", făcând o frumoasă distincţie între suveran şi consort.

Când totul se termină şi se dădu binecuvântarea, se auziră aclamaţii puternice din toate părţile, iar contele de Mountjoy, primul care sărută mâna miresei, simţi că acesta era cu adevărat momentul său de triumf – căci el fusese creatorul acestei uniuni.

Înainte ca ducesa şi consortul ei să plece în luna de miere, care avea să includă vizite în toate capitalele occidentale, doctorul Kokintz avu o întrevedere privată cu Gloriana şi obţinu de la ea permisiunea de-a intra în temniţa unde era ţinută bomba Q. Dar nimeni nu avea voie să intre cu el.

Şi nici nu porniră bine mirele şi mireasa spre Paris, într-un avion oferit de guvernul francez, care fusese reinstalat ca urmare a rezolvării problemei privind orele suplimentare la şoferii de taxi, că doctorul Kokintz i se adresă solemn canarului său

— Dickey, zise el, ţara asta mică e produsul firesc al uneia dintre cele mai mari revoluţii ale naturii.

Canarul scoase un ciripit pe care doctorul Kokintz îl consideră de-o inteligenţă sclipitoare.

— Da, Dickey, urmă el, munții ăștia din jur, care formează zidurile ducatului Grand Fenwick, au fost creați de încrețirea scoarței pământului în timpul epocii glaciare, acum miliarde de ani. Și ceea ce s-a întâmplat o dată se poate întâmpla din nou. Știi care-ar fi rezultatul dacă aici s-ar produce un cutremur, sau dacă o presiune sub pământ ori de partea cealaltă a lumii ar provoca o falie mare în munții ăștia? O să-ți spun ce s-ar întâmpla. Ar exploda bomba Q. Și toate eforturile noastre de-a salva lumea de la distrugere ar fi anulate.

Apoi îl părăsi pe canar și porni pe scara în spirală care cobora adânc în stânca de sub castel, spre temnița unde era ținută bomba Q. Paznicii primiseră instrucțiuni de la Gloriana să-l lase să intre în temniță pe el, dar pe nimeni altcineva, așa că se dădură la o parte și deschiseră poarta mare, care scârțâi și gemu. Pe o lespede solidă din piatră din centrul celulei sumbre, așezată pe o grămadă de paie, se afla cutia de plumb care conținea bomba. Doctorul Kokintz așteptă până când poarta se închise în urma lui, iar apoi se-apropie încet de ea. O lanternă pe care-o adusese cu el aruncă un cerc de lumină la picioarele lui. Se opri și puse jos lanterna. Apoi își șterse ochelarii, cu mâinile tremurându-i un pic, și se întinse să ia bomba. Poate că uitase cât de grea era sau poate că, la lumina atât de slabă a lanternei, calculase greșit distanța. Poate că pur și simplu era prea nervos. Oricare ar fi fost motivul, bomba îi alunecă din mâini, tremură o clipă pe patul de paie și apoi, sub privirile lui paralizate de groază, căzu cu un zgomot înăbușit pe pardoseala temniței.

Nu se întâmplă nimic.

Cu fața înghețată de surpriză, doctorul Kokintz o privi câteva secunde. Apoi o ridică, încă precaut. Scoase

din buzunar un briceag și, după ce se chinui un pic, desprinse o șipcă și se uită înăuntru.

— Carevasăzică, un rebut, rosti el meditativ. Agrafa aia a doamnei Reiner, proprietăreasa, pe care am folosit-o ca arc, a fost de proastă calitate, așa că suntem cu toții în siguranță. Păcat că nici ea, nici altcineva n-o să știe.

Puse șipca la loc, luă lanterna și ieși din temniță.

Când trecu pe lângă paznicii de la poartă, unul dintre ei îl întrebă:

— Bomba e încă în stare bună, domnule doctor?

— Într-o stare excelentă, îl asigură doctorul Kokintz. E o bombă mai bună ca oricând.

COLECŢIA RÂSUL LUMII

Şoarecele e Grand Fenwick, un ducat liliputan încremenit în secolul al paisprezecelea, un ministat condus de-o tânără ahtiată după rodii, care se străduieşte să împace două partide antagonice: Diluţioniştii (adepţi ai îndoirii vinului) şi Antidiluţioniştii (apărători ai purităţii îmbuteliate). Leul e America zgârie-norilor şi afacerilor, a trusturilor de presă şi a magnaţilor potenţi. E posibil un război între cele două? Vezi bine. E la fel de posibil ca un răget de şoarece. Iar răgetul chiar se aude, căci micul ducat invadează Statele Unite dintr-un *casus belli* viticol: o marcă de vin care asigură prosperitatea fenwickienilor e piratată de americani şi comercializată la scară largă. Forţa expediţionară din Grand Fenwick numără douăzeci de oşteni cu halebarde, coifuri şi zale, care ajung în America făcând autostopul şi apoi închiriind o navă comercială. Invazia lor e atât de discretă, încât americanii află că au fost atacaţi doar prin amabilitatea Serviciilor Secrete. Rezultatul e un şotron marţial şi diplomatic în care intervin, când le cade bine, Uniunea Sovietică şi Anglia. Ar trebui s-o facă s[illegible]ta dar e în grevă.

În aceeaşi colecţie

Camilien Roy
Arta de a respinge un roman

Tom Friedman
1000 de momente ale uitucenie
(din care ne-am amintit doar 2

9 789735 029005